

БОАЛО-НАРСЪОЖАК УБИЙСТВО НА 45 ОБОРТА

Превод от френски: Добринка Савова-Габровска, 1990

chitanka.info

I

— Ще го убия. Да знаеш, че така ще свърши.

Тя се спря пред прозореца и загледа морето, без да го вижда. Лъопра се мъчеше да върже връзката си. Наблюдаваше Ева в огледалото и вече я желаше. Беше едно болезнено усещане, което никаква прегръдка не би могла да излекува. Тя беше облечена в бяла рокля на плисета; под тънкия плат тялото и се очертаваше като раздвоена сянка. Лъопра нервничеше. Той изруга, пращайки по дяволите и връзката, и концерта...

— Хайде, мили Жан — каза Ева. — Дай да видя тази връзка. Ти си по-несръчен и от дете... Нали знаеш, че си моето дете.

Тя стоеше пред него с вдигнати ръце, а той впиваше поглед в светлите очи на любовницата си. Искаше му се да ѝ каже: „Забрави го... Помисли малко и за мен...“ Докато пръстите ѝ оформяха една папийонка, тя подхвана отново съвсем спокойно:

— Ще го убия. Нищо друго не заслужава.

Лъопра знаеше, че трябва да влезе в играта, да изслуша за пореден път нападките, които помнеше наизуст, да поклати възмутено глава. Ева го обичаше, защото той умееше да слуша.

— Видях го преди малко. Беше прегърнал малката Брунщайн, а имаше нахалството да твърди, че не било вярно. Лъже, както диша. Как ме отвращава!

Светлите очи станаха сиви.

— Обичам това буреносно небе — прошепна той, като се престори, че се шегува, за да прикрие вълнението си.

Но тя се беше отдала на своя гняв. Беше сама с яда си. Лъопра вече не съществуваше.

— Ударих му плесница — пак поде тя. — Разбира се, той ми я върна хич не си поплюва.

— Но нали — подхвърли Лъопра — не за първи път ти изневерява.

— И да ми изневерява — все ми е тая — извика тя. — Но да има смелостта да го признае. Никога няма да му простя, че цели двадесет години ме лъже. Още не бяхме женени, и вече ме лъжеше. Ласкаеше ме: „Ти си единствената, ти си любимата“, а щом се разделяхме, отиваше да спи с първата курва.

Беше се отдръпнала от Лъопра, сякаш допира до мъж изведнъж я бе изпълнил с ужас. И тя гледаше любовника си с подозрителна враждебност.

— Лъжата ме убива — каза тя. — Може да съм мръсница, но не умея да лъжа. Вечерта, когато станах твоя любовница, всичко му казах. Но вас, мъжете, истината ви унищожавя. Искате любовта да бъде едно красиво приключение. Приключението ви интересува повече от жената.

Лъопра облече самото си, подръпна маншетите, огледа се анфас и в профил.

— Да, хубав си — каза тя. — Жените само теб ще гледат. Каквито сме глупачки!

Той притисна Ева до себе си, пхна ръка между плата и тялото и леко я погали с върха на пръстите си.

— Аз поне не ти изневерявам — прошепна той.

— Знаем ли?

— Как така? — попита той, преструвайки се на изненадан и наскърбен.

Тя опря буза до гърдите на Жан.

— Не — каза тя, — имам ти доверие. Толкова добре усещам мъжете.

И Лъопра за пореден път усети онази нелепа болка, дъхът му секна.

— Ева — прошепна той — Ева, боли ме.

Тя разтърси коси, ухаещи на преорана земя, на смачкано цвете.

— Какво те боли, скъпи?

Той замълча. Щеше да я обиди, ако я запиташе колко мъже е обичала преди него. Дори не я ревнуваше. Тя никога нямаше да разбере, че любовта на една жена се простира чак до миналото ѝ, чак до детството ѝ. Ръката му продължаваше машинално да гали рамото на Ева. И той си мислеше: „Тя е на четирийсет и пет, а аз на тридесет. След петнайсет години тя ще е на шейсет. А аз...“ Той затвори очи. От

шест месеца, откакто тя му беше любовница, свикваше с това необяснимо и изгарящо напирание на сълзите, което се превръщаше в световъртеж, в ужас, в отвращение. Една любов без бъдеще, ето какво държеше той в ръцете си.

— Сериозно ли мислиш това, което преди малко...

— Какво по-точно?

— За мъжа ти...

— Да — каза тя. — Ако имах подръка пистолет, някакво оръжие, щях да го убия.

— Съвсем хладнокръвно?

— Не знам... Не ми се вярва... Като се замисля, става ми жал за него.

Внезапно го обзе тревога и сърцето му заби учестено. Когато заговори отново, гласът му беше дрезгав:

— Щом ти е жал... Сигурна ли си, че не го обичаш, че нещо не е останало?

Мислено той се молеше: „Господи, дано не ми отговори — да, може би още го обичам“, но продължаваше да настоява с пресилено великодушие.

— Знаеш ли, ще го приема за естествено. Не съм звяр.

Тя се освободи от прегръдката му и отново се загледа в морето. Един танкер бавно навлизаше в пристанището. Беше сивият час по здрач, когато отражението на водата осветява лицата отдолу като снежно поле.

— Не — каза тя, — мразя го. Обичам таланта, силата, ума му. На него дължа онова, което съм сега. Но го мразя.

Напрегнат, изтерзан, Лъопра пак настоя:

— Навярно той те измъчва, защото ти си го довела до отчаяние.

— Аз ли? И таз хубава! Винаги съм била готова да му прощавам. Да беше ми казал: „Хареса ми. Не устоях“, щях да го обичам, както и преди. Но не. На всичкото отгоре искаше той да бъде правият. Не му стига, че е гениален, ами трябваше да си внуши, че е добър. И аз бях виновна за всичко. Не съм го разбирала. Била съм надута, властна. Мръсен лъжец!

Без причина Лъопра се почувствува засегнат от тези упреци. Почти му се прииска да защити Евиния съпруг.

— Все пак... — започна той.

— Остави — каза тя. — Ела до мен. Целуни ме, Жан.

И целувката пораждаше болка.

Наведен над тая чудно свежа уста, Лъопра си представяше колко други устни, зъби, езици бяха потръпвали при нежния им допир. Люлееше се като дърво под напора на вятъра. Самият той беше едно дърво. Кръвта му бушуваше като развихрен листак. Под клепачите му блещукаше невидимо слънце и някъде в съзнанието му един глас повтаряше: тялото е вечно ново. Тялото няма памет. Тялото е невинно... Тялото... Тялото...

Той почувствува, че се задушаваше, и се изправи. Ева поднасяше лицето си с все още протегнати устни. Червилото ѝ се стичаше като кървава струйка. Беше бледа, отпусната, сякаш умряла в ръцете му. И той беше щастлив, изпълнен с дива и тъжна радост!

— И аз го мразя — прошепна той.

Те се спогледаха. Черни очи. Зелени очи. Първите вечерни светлини се отразяваха в зениците на Жан. Допряха челата си.

— Ева — каза той. — Любов моя... Мъка моя...

У него напирала думи, които не смееше да изрече. Да можеше да се освободи от всичките си слабости на часа. Искеше му се тя да знае всичко за него, но чувствуваше, че любовта може да угасне от много разголване. Дали и съдържаността не е също една лъжа?

— Мъчителко моя — рече той, после добави с престорена веселост: — Знаеш ли, че вече е осем? След час е наш ред. С тази рокля ли ще останеш?

Изведнъж Ева се усмихна. Беше забравила мъжа си, може би и любовника си. Тя поднасяше на живота едно ново лице — като статуя на носа на кораб. Беше готова да пее; вече владееше публиката и с плътния си глас, „с който преобръщаше сърцата“, както Лъопра обичаше да заявява, тананикаше мелодията на последната си песен: „Ноември дойде“.

— Да, реши тя. — Ще остана с тази рокля.

— Малко е семпличка.

— Тъкмо затова.

С един замах, без дори да се погледне в огледалото, тя очерта малките си тънки устни, станали прочути. Карикатуристите обичаха да я рисуват: една крива линия, две чертички, означаващи трапчинките, една запетая за носа, типично френски, и под притворените клепачи —

големи, съсредоточени очи. Образът ѝ беше навсякъде — по стените, във вестниците. Той сигурно не напускаше съзнанието на учениците, моряците, затворниците. Преследваше и Лъопра.

— Тази Брунщайн — възкликна Ева, — каква курва...

— Трябва да си обективна, мила. Мъжът ти има право да...

— О! Разбирам играта му. Иска да ме унищожи, ето какво. Ще я накара да изпее една песен, после друга. Знаеш публиката каква е. Стига една песен да се хареса, и всички останали се приемат. Тя ще стане звезда. На двайсет и три години. Има лице на продавачка на килими, но знае как да се оправя. Аз ще се превърна в минала слава. Ще се сещат за мен на официалните празненства. Ще ме наградят. И край. И с теб също ще е свършено. Освен ако не приемеш да акомпанираш на тази пачавра.

Лъопра беше свикнал с резките промени в настроението ѝ.

— Виж какво, мила. Аз не съм ти неприятел. Наистина ли мислиш, че съм способен да те изоставя?

Тя се засмя с гърления си глас, станал изведнъж дрезгав като стенение.

— Ти си мъж — каза тя.

Той сви с досада рамене.

— Аз също ще съчинявам песни. Не е кой знае какво.

— Ти не си за широката публика. Я се погледни — тя го хвана за китката, дръпна го към огледалото. — Ти си създаден да свириш, и това вече е нещо, знаеш ли. Трябва да си чудовище като мъжа ми, за да съчиняваш разни неща за есента, за любовта, от които сърцето ти се свива. При теб, естествено, не е същото. Но ти ще успееш. Кълна ти се, че ще успееш.

— Докато чакам този момент, ще ти акомпанирам.

Би искал да върне думите си назад. Ева бавно палеше цигара. Тя духна дима надалеч, като момче. Щеше ли да се ядоса?

— Ето, виждаш ли, че и ти можеш да си лош? — каза тя.

— Лош съм, защото съм беден — измърмори той сърдито.

— И, разбира се, искаш сам да се справиш. Благодарността би те потискала.

Тя смени тона, сложи ръка на рамото му.

— Чуй ме, Жан, веднъж завинаги. Познавам те така, сякаш съм те родила. Талантлив си и амбициозен, това е естествено. Виждаш, че

мъжът ми печели състояние с песните си. И на теб също ти се иска да композираш песни. Но не бива. Всичко, което пишеш, е лошо, защото никога не е от Льопра. Виждаш ли колко съм искрена. Винаги напомня за Франсис Лопец, Ван Парис или Ското. Но пък ти си един великолепен пианист. Да, знам, рециталите струват скъпо. Но остави ме аз да действам. Ще ти изкопча „Ламурьо“ или „Колон“. Все още имам връзки.

Говореше една друга Ева — студена, решителна, опитна.

Той мразеше този майчински глас, който разполагаше с живота му. Рециталите не го вълнуваха. Няколко „биса“, един-два реда похвали в някой вестник, празни комплименти. „Хубаво бъдеще...“ „Какъв темперамент...“ и след всичко това — забрава. А пък песента лети от уста на уста. Чувствуващ как живее край теб. Тя се спуска от някой високоговорител над тълпата или пък едва ѝ пригласят на улицата, в метрото, по градинските пейки... ето една жена минава, пеейки тихичко, момчето в асансьора си тананика, докато дъвче дъвка. Толкова непознати изведнъж стават приятели, унасят се в сън от нотите, които една вечер ти колебливо си нахвърлял, защото светлината е била много мека и си мечтал бог знае за какво.

— Слушаш ли ме? — попита Ева.

— Ами да... слушам те.

— Искам да станеш голям пианист.

— Да тръгваме. Ще закъснеем — каза той. Излезе пръв, огледа подозрително коридора.

— Страх те е да не те видят с мен — забеляза Ева.

Той не отговори. Отново изпитваше неудобство и недоверие. Пак се връщаше на мястото си — беше само сянка на звездата. Пресякоха хола на хотела. Вече ги бяха разпознали. Всички глави се извърнаха към Ева. Тя беше свикнала с тези почести. Но не и той. Завиждаше и в същото време ги презираше. Хиляди пъти си беше обещавал да ги заслужи, а след това да ги отхвърли. Би искал да постигне самотата, която е прицелна точка за всички погледи.

Светлините на булеварда описваха дълга крива над плажа. Морето, невидимо, докосваше с лекия си дъх пясъка.

— Мъжът ти ще бъде ли там? — попита Льопра.

— Откъде го, измисли? Отдавна вече моите успехи не го интересуват... Защо питаш?

— Предпочитам да не се срещаме.

Запътиха се бавно към казиното. Фрагменти от мелодия се въртяха в главата на Льопра. Той веднага раздражено ги отхвърляше. Каква тромава музика. Как да намери отведнъж онези леки, нежни, прекрасни звуци, които Фожер измисляше с поразителна лекота! Достатъчно бе този вулгарен червен дебелак да седне пред пианото: „Чуйте това, деца“, и под пръстите му веднага се раждаше чудна мелодия, която вече не се забравяше. Достатъчно беше да му кажеш: „Фожер, нещо весело“ или „Фожер, нещо тъжно“. Той дори не се замисляше. От него потичаше музика, както от бора смола.

„А аз — мислеше си Льопра — съм само един жалък интелигентен тип: Интелигентността е моето проклятие.“

Те се изкачиха по стълбите на казиното, хората бързо се отдръпваха и се усмихваха, усмихваха. Същинска алея на усмивките чак до концертната зала. От време на време някое момиче се хвърляше към Ева с тефтерче в ръка.

— Един автограф...

Ева се подписваше. Момичето възхитено се отдръпваше. Льопра, доста притеснен, си придаваше безучастен вид.

Сега Ева не беше жената, която той обичаше. Тя беше Ева Фожер. Те и двамата принадлежаха на Фожер. Чрез тях ръкопляскаха на Фожер и любовта им беше само напразно отмъщение. Льопра седна пред пианото. Всеки начинаещ би могъл да свири на негово място. И може би всяка друга певица би могла да замести Ева. Тук тълпата имаше среща със самата себе си. Ева беше само един глас. А той беше само един шум. Ева обаче обичаше да се раздава на публиката без остатък; той мразеше да бъде в сянка. Един прожектор беше превърнал любовницата му в синя статуя. Тя изливаше мъката на влюбените, на прегръдките и разделите. Пееше за вечния двубой между жената и мъжа. За болезнената сивота на ежедневието. Песните следваха една след друга сред вълнуващо мълчание.

Льопра удължаваше последния акорд, за да доведе вълнението до най-високата точка на напрежение. И аплодисментите като огромна разбиваща се вълна заливаха залата и изтласкваха Ева чак до пианото, където тя се подпираше напълно изтощена и отправяше към Льопра признателен поглед. Колко беше щастлива!

Всяка вечер благодарение на Фожер тя беше щастлива. След рецитала трябваше да излязат крадешком, да се измъкнат от казиното през служебния вход, за да избегнат наплива от почитатели. И тази предпазливост засилваше удоволствието, чието отражение още дълго озаряваше евиното лице. Как можа да каже: „Ще го убия!“ Не, тя нямаше да го убие. Има ли изход?

Когато завесата се спусна, тя целуна Лъопра.

— Благодаря, мили Жан. Беше изключителен.

— О... както винаги.

— Какво ти е? Не си ли доволен? А пък хората от Ла Бол са чудесни.

— И ето че тя вече беше далеч от него, отдадена цяла на успеха, а той — нещастен, огорчен, ревнив към тази радост, която и беше дадена от друг... Това мъчение никога нямаше да свърши. Щеше винаги да има мъже, жени, които тя щеше да среща в хотела, във влака и които щяха да ѝ напомнят за безценните отминали мигове. Тя щеше да се смее заедно с тях. А той щеше да бъде до нея като чужденец, на когото забравят да преведат разговора.

— Заведи ме да вечерям — предложи Ева. — Където искаш. Предпочитам в кафене. И не ме гледай като обидено величие.

Той знаеше един тих бар зад казиното. Заведе я там и веднага съжали: в градината Фожер пиеше в компанията на Брунщайн и жена му.

— Да си вървим — прошепна Лъопра.

— В никакъв случай — каза Ева, отивайки към масата.

Фожер извърна глава.

— А, ето ви и вас. Как мина?

Беше зачервен. Дишаше шумно. Отвращаваше Лъопра с потта, с тлъстините си, с дразнещата жизнерадост, с острия си поглед на полицаи или на съдия. Беше толкова сигурен във всемогъществото си, че вече не се смущаваше. Говореше на всеки на „ти“, казваше на жените „миличка“. По всеки повод се смееше, като изричаше на пресекулки „Стра-хот-но!“ И въпреки това тъкмо той беше композирал „Нашият дом“, „Моят малък остров“, „Ти без мен“, повече от двеста мелодии, които бяха обиколили света. Тъкмо той измисляше думите на песните си, толкова прости и точни. Беше алчен за печалба, груб,

избухлив, тираничен; тънеше в невежество, а беше способен да напише: „Ноември дойде“. Той хипнотизираше Льопра.

— Пет уискита.

Щом той пиеше уиски, значи и другите трябваше да пият уиски.

— Фожер, не бива — каза Брунщайн. — До Париж са петстотин километра. Уморително е да се кара цяла нощ.

— О, свикнал съм — каза Фожер.

— Не знаех, че се връщате — забеляза Ева.

— Много неща не знаете, скъпа приятелко. Серж е организиран малко тържество, за да отпразнува милионната плоча на „Тя каза да“.

— Ще капнете от умора — каза Флоранс Брунщайн.

— О, не колата го уморява — забеляза разсеяно Ева.

— Говорят, че искате лично да запишете една микроплоча — бързо се намеси Брунщайн. — Вярно ли е?

— Вярно — каза Фожер. — Първата част от моите „Спомени“. Обичам да говоря на хората, да се доверявам на тълпата. Това е смешно, разбира се, но не е чак толкова лесно да си смешен, без да си отблъскващ, нали така?... Да си прилично смешен.

Ева прихна, а Фожер гаврътна уискито си. Ще се върна в понеделник — съобщи той. — Да имате някакви възражения?

Той наблюдаваше Ева с големите си сини очи, чиито зеници бяха само едни микроскопични, изгарящи точки.

— Не на мен ще липсват — каза Ева.

Брунщайн плесна с ръце, за да повика сервитьора. Флоранс се надигна побесняла. Вечерта беше провалена. Ева щеше да предъква злобата си чак до сутринта.

„На това трябва да се сложи край — помисли си Льопра. — Без значение — само веднъж да свърши.“ Фожер, изправен, се облегна на седалката на стола.

— Не карайте бързо — каза Брунщайн. — И се загърнете. Не е чак толкова топло.

Фожер се запъти към бара и си поръча коняк.

— Питам се какво му е — прошепна Брунщайн. — Уверявам ви, че е пиян.

Фожер се ръкуваше с бармана, със сервитьора. Припалваше пура.

— Аз се прибирам — каза Ева.

— Изчакайте — помоли Брунщайн. — Ще ви закарам. Щом тръгне.

Фожер най-после излезе. Колата му, син „Меркурий“, беше паркирана срещу бара. Залитайки, той пресече улицата. „Дано да си разбиеш муцуната“ — помисли си Льопра.

Фожер седна, спусна стъклото.

— До понеделник — извика той.

Колата потегли, лъскава, уютна като будоар. И четиримата стояха на ръба на тротоара, вперили поглед в сигналните светлини, които се стопяваха в нощта. Гласовете им прозвучаха неестествено, когато си пожелаха лека нощ.

— Ще ви оставя пред вас — настоя Брунщайн. — Не, не, уморена сте.

Той докара пезото си пред бара. Ева се обърна към Жан.

— Довиждане — прошепна тя. — Ще те чакам.

Льопра остана сам и почувствува облекчение. Откакто обичаше Ева, само нощем живееше истински. Тогава можеше да се изучава без угризения, да си припомня всичко, едно по едно, както се прелиства досие. Често той излизаше вечер. Вървеше по плажа, покрай вълните. Страстта му се изпаряваше. Мислите му вече не го преследваха. Внезапно, когато преставаше да я обича, той чувствуваше, че младостта му се възвръща. Защо да се съмнява, щом като има толкова други жени и животът му дава толкова възможности. Ева! Само да поискаше.

Още едно малко усилие, и вече щеше да бъде свободен. Любовта е съгласие за любов. И за миг той изпитваше удоволствие от несъгласието. Виждаше Ева с очите на другите — непостоянна, егоистка, с нотки на спотаено отчаяние. Държеше я на разстояние. Поемаше въздух, осъзнавайки с радост своята самота. Удоволствието да усещаш, че обичаш. Да се криеш зад онова, което те отличава.

Тъкмо тогава го завладяваше музиката. Улавяше откъслечни мелодии, чувствуваше, че всеки миг в съзнанието му ще прозвучи истински, простичък припев, сядаше на още мокрия пясък. Невидими насекоми скачаха като скакалци край ръцете му. Вълните бяха една бяла, накъсана и ритмично повтаряше се ивица, която се превръщаше в тактове, в изречения, в любовни думи, и мисълта за Ева отново го завладяваше. Той бързо се изправяше, искаше му се да тича, трепереше

като наркоман, който е пропуснал да си направи инжекция в определения час. Тихичко я зовеше... Ева... прости ми...

Сега той бързаше по една уличка с градини от двете страни. Вилата на Фожерови се възправяше самотна насред една поляна. Със силно наклонен покрив и дървен балкон, тя приличаше на баска ферма. Отдалече Льопра забеляза колата на Брунщайнови. Скри се зад боровете. Ева беше в състояние да бърбори цял час. Тя ненавиждаше Флоранс, подиграваше се на мъжа ѝ, но имаше вечери, когато можеше да говори с първия срещнат, само и само да има край себе си човешко присъствие. Лампата на външните стълби светна, очертавайки три силуета. Льопра едва не се върна обратно, от чувство за достойнство, за да накара любовницата си да почака. Но вече се упрекуваше.

— Ах, как ще я любя — мислеше си той!

Сенките в дъното се разделиха. Хлопнаха врати. Лампата угасна.

Прозорците в приземието светнаха един по един. Ева беше отишла в кухнята; пиеше вода. Льопра си представяше всеки неин жест, вървеше след нея из пустата къща. Тя беше там, а той я чувствуваше до себе си, мислеше с нейните мисли и само така, от разстояние, когато тя бе една покорна сянка, я владееше изцяло. Колата на Брунщайнови беше изчезнала. Затича се на пръсти през поляната. Звездите блестяха между, боровите клони като коледни играчки. Изведнъж бе станал добър, щедър, разнежен, готов да пожертвува всичко заради Ева. С два скока изкачи стълбището, лекичко отвори вратата.

— Ти ли си?

Тя го очакваше в сумрака на вестибюла, виждаше се само бялата ѝ рокля, но той знаеше, че протяга ръце. Прегърна я. Искеше му се да падне на колене като каещ се. Тя го поведе към стълбите, притиснала се плътно, стъпвайки в крак с него. Дишаше тежко, изнемогваща от силно желание. Прозорецът зееше широко отворен към лилавата нощ.

Светлината на някакъв фар премина ветрилообразно през лицата им. Те се разделиха, скриха се, за да се съблекат, сеейки дрехите си, където им падне. Пипнешком, той я намери отново и за миг си помисли с тъга: „щастливи сме сега, преди да потънем в забравата“.

— За какво мислиш? — попита тя много по-късно, когато той почиваше с отворени очи.

— Изобщо не мисля — прошепна той. — Има време.

Лъжеше. Погледът му следеше синята кола, устремена към Париж.

Още две ноци, после отново ще се наложи да хитруват. Той въздъхна, погали бедрото на Ева.

— Има време да мисля!

II

Ева потърси ръката на Лъопра.

— Жан... Тъжен ли си? — запали нощната лампа, подпря се на лакът, както обичаше да прави, след като се любеха, за да го гледа. — Глупчо такъв!

Гадеше челото му с ръка по-лека от перце и той не помръдваше, освободен от мъката, си, спасен, откъснат от самия себе си чрез тая твърде веща ръка.

— Само теб обичам — подхвана тя.

— Докога ли?

Разговаряха тихичко, с големи паузи. Любенето не беше единственото опиянение, което ги тласкаше един към друг. Прегръдката беше само ритуал, водещ към сладкия захлас, който рушеше всякакви прегради. После имаха усещането, че се носят в някакво общо измерение, в своеобразна психическа мъглявина, в която се раждаха мисли, общи за двамата и същевременно чужди. И онова, което си казваха тогава, не можеше вече да ги нарани. Чак забравяха самоличността си. Превръщаха се в мъжа и жената, свързани и противопоставени. Не познаваха друго по-голямо, по-екзалтирано, по-ужасно щастие.

— Всъщност ти си една куртизанка.

Ева, с притворени очи, се съгласяваше.

— Да, бих искала да съм такава. Да служа на любовта.

Той слушаше шепота ѝ с мъчителен възторг. Всяка дума предизвикваше болка, която прерастваше в радост.

— Куртизанката — каза той — е проститутка.

Обичаше да я наблюдава, когато мисли. Тя гледаше съсредоточено над него, много далече. Дори когато беше в добро настроение, оставаше сериозна.

— Никога нищо няма да разбереш — каза тя — Първо, една куртизанка не получава пари.

Тя легна по гръб, сложи ръката на любовника си между гърдите си.

— Виж какво, аз искам да бъда свободна жена, да живея според разбиранията си, като мъж.

— Ясно.

— Един мъж смята за нормално да има любовници. Нормално ли е и една жена да има любовници?... Ето виждаш ли, не ми отговаряш.

— Не е същото.

— Не, същото е. При едно условие, че жената казва винаги истината. Една жена, която не е продажна и не лъже, никога не е проститутка, разбираш ли? Ако те лъжех... дори за най-дребните неща... само за да не ти причиня болка... щеше да ме е яд на тебе. Щях да те обичам по-малко.

— Защо?

— Ами защото щях да мисля, че твоята слабост ме кара да се преструвам. Заради теб отчасти щях да загубя смелостта си. Постепенно щях да се превърна в мръсница и тогава ти щеше да ми бъдеш неприятел.

— Колко си горделива. Искаш винаги да си независима. Искаш да обичаш мъжа въпреки неговата воля, нали?

Говореха без гняв, без ожесточение. С всички сили се мъчеха да разберат любовното тайнство, което ги държеше в плен един на друг. Ръката на Жан леко галеше гърдите на Ева, а тя галеше ръката му.

Завесите, издути от нощния вятър, изпълваха шнуровете. Морето прииждаше с глух шум.

— Не въпреки него, а заради него. За негово добро.

— Дори ако ти се наложи да го изгубиш?

— За да го изгубя.

— И в замяна искаш от него да бъде послушен. Понеже мъжът ти не беше послушен, ти се отчужди от него.

— Той никога не е имал нужда от мен.

— А аз имам нужда от теб, така ли?

— Да.

— Ами ако се лъжеш? Ако нямам нужда от теб?

И двамата почувстваха, че прекрасното спокойствие, което ги обгръщаше, се отдръпна от тях, и замълчаха. Защо обидата винаги витаеше край тяхната радост?

— Ти имаш нужда от мен — каза Ева, — за да страдаш. И един хубав ден вече няма да ме обичаш. Ще си станал мъж. Ще бъдеш господар на самия себе си. Ще твориш в самота, както правят истинските силни мъже.

— Но аз не искам да страдам — каза той. И на свой ред се замисли, колебаейки се дали да изрече съкровения си упрек.

— Не искам да се отнасяш с мен като с дете — подхвана той. — Твоят опит ми причинява болка. Той ме смазва. Съсипва ме. Не съм вече Жан Льопра. Аз съм просто един мъж в прегръдките ти. А твоята самота, мислиш ли, че бих могъл да я приема?

Тя се приближи до него, обгърна го с тялото си, което в този миг беше единствената реалност, в която той вярваше. Любовта ги водеше до откровение, а откровението ги връщаше към любовта. Разделяйки ги, денят щеше да даде откровен отговор на въпросите, които си задаваха през нощта, в изпълненото им с тревога щастие. Те лежаха, долепили лица, в топлото гнездо на преплетените им тела.

— Нека се съберем. Остави мъжа си...

— Много си млад, мили Жан.

— Какво те задържа при него? Парите ли? Ти си богата. Славата ли? Ти си прочута. Любовта? Ти го ненавиждаш. Тогава? Вярно е, че съм млад, но и ти не си престаряла.

— Ако го напусна, ще излезе, че поемам върху себе си цялата вина. А това — никога.

— Виждаш ли, че гордостта ти те ръководи.

— Ако не бях горда, щях да съм му робиня.

— Но сега става дума за мен... За нас...

— Не, уверявам те, невъзможно е. Той е способен на всичко.

— О, способен на всичко — каза Льопра. — Преувеличаваш! Той знае за връзката ни, но тя, изглежда, много него смущава.

— Не го познаваш. Той страда... да, понякога мъжете ме привличаха. Ти още не беше влязъл в живота ми, мили Жан. Още с нищо не бях те наранила... Той приемаше увлеченията ми. Знаеше, че е по-силният, че винаги се връщам при него. Но този път разбра, че е сериозно. И страда... може да се озлоби.

— Да се озлоби!... — извика Льопра.

— Да, посвоему — той никога не е пряк. Ти го смяташ за добродушен шишко. А той е тъкмо обратното — неспокоен, сложен,

объркан, подозрителен. Обича да прави интриги. За да има преднина, лавира с месеци. Ние с тебе сме от нетърпеливите. Най-вече ти. Но той винаги изчаква. В това е силата му.

— Слушай — каза Лъопра.

Задуха вятър. Морето глухо тътнеше. По каменната настилка на алеята се гонеха листата: всеки лист на бръшляна край стената трептеше нежно като струйка вода.

Лъопра протегна ръка към нощната лампа, извъртя към себе си малкия будилник със светец циферблат. Два и петнайсет.

— Стори ми се, че чух... — прошепна той.

— Вятърът е — каза Ева и веднага се върна към мисълта, която не ѝ даваше мира. — Няма защо да се боим от него. Не това искам да кажа. Но по-добре е да не го предизвикваме.

— Знаеш ли, чисто и просто бих му размазал физиономията.

Тя опипа жилестите ръце на любовника си като на шега — и двамата избухнаха в смях, притиснаха се по-силно един до друг.

— Ще си повредиш ръцете — каза тя. — А не искам да ги, разваляш. Много са хубави. Каж ми... Ако ти предложат да свириш по случай някакъв празник, но много важен празник...

— Ще откажа.

— Не така, глупчо. Човек не отказва подобен шанс... Жан, съвсем сериозно, искам да ти направя едно предложение. Не ми се щеше да ти говоря за това, но... Ето какво: след три седмици ще свириш на галаконцерт в радиото. Аз обещах.

Тя чакаше. Плъзна върха на пръстите по гърдите му, може би за да почувствува как в тях се заражда вълнението. Спонтанно, сякаш му беше топло, Лъопра се отдръпна и безшумно стана.

— Къде отиваш?

— Да пийна нещо... Такава новина... Просто не очаквах.

Искаше да изглежда весел, а беше вбесен. Внезапен гняв го връхлетя изведнъж, гняв, който правеше мисълта му гъвкава, болезнено бърза.

Да свири на някакъв си галаконцерт между един имитатор и един илюзионист. И тя да обещае. Той, разбира се, е само един начинаещ музикант. Няма право да спори.

— И какво ще свири? — попита той отдалече.

— Каквото искаш... Шопен... Лист... Стига да е познато.

Стиснал зъби, той мълчаливо търсеше дрехите си. Изведнъж тя запали лампите.

— Жан... какво ти е?

Потърсил убежище в банята, Лъопра не отговори. Ако започнеше да спори, думите му веднага щяха да предизвикат други думи и двамата щяха да се скарат. Ева обичаше караниците заради удоволствието да разнищи противника, да му докаже, че той се ръководи от дребнави подбуди. Тя чудесно владееше злонамерените извъртания.

Лъопра нямаше желание да се извинява.

— Жан — извика тя, — нали няма да се откажеш? Доста трудно накарах Маскре да се съгласи.

Даваше ли си сметка до каква степен го беше унижила? „Ще скъсам — помисли си той. — Сега е моментът. Сам ще се погрижа за бъдещето си.“

— Маскре беше чудесен.

„Разбира се — помисли си той. — Още един, който не може нищо да й откаже. Добре, вземам си сакото и да ме няма. Да свиря пред банда глупаци, които се тъпчат със сандвичи и пастички! Не, всичко си има граница!“

Ева беше замълчала, чувствуваше се вече обидена. Лъопра блъсна грубо вратата.

— Слушай...

Но тя не гледаше към него, а се бе втренчила в дъното на стаята. На свой ред Лъопра погледна нататък. Фожер стоеше на прага, много спокоен, с ръце в джобовете на шлифера си.

— Моля за извинение — каза той. — Може ли да вляза? — извади носната си кърпа, избърса челото си, после устните си. — Искрено съжалявам, че прекъсвам разговора ви. Сигурно търсиш връзката си, малкият? Ето я.

Взе връзката, хвърли я към Лъопра, но той не я вдигна.

— Какво искате? — попита Ева.

— Ами... нищо — със същия равен глас каза Фожер. — Прибирам се вкъщи. Мисля, че имам право. Да предположим, че се почувствувах уморен. Малко повече пих, това е.

Засмя се мило и смехът му не беше пресилен. Наистина лудо се забавляваше.

— Ще настинете, скъпа приятелко — весело забеляза той. — Струва ми се, че доста леко сте облечена.

И без да бърза, отиде да затвори прозореца. През това време Ева стана и облече халата си.

— Ела тук — каза тя на Лъопра. — Щом трябва да говорим, ще говорим.

Фожер, застанал с гръб към прозореца, ги наблюдаваше. Очите му оставаха невидими, скрити под натежалите клепачи.

— Е, и? — започна Ева. — Искате да ни изненадате. Изненадахте ни. И после? Предполагам, че не сте учуден.

Без да бърза, Фожер запали тънка черна пура.

— Не — каза той, — учуден съм. И дори съм леко отвратен.

— Припомнете си нашите условия. Пълна свобода за всеки един от нас — отвърна Ева.

— При условие, че бъде спазено приличието.

— Мислите ли, че го спазвате с малката Брунщайн?

Те не повишаваха тон, като че ли обсъждаха сделка, отдавна бяха натрупали опит в смъртоносното кръстосване на шпагите. Гледаха се в очите, опитваха се да предвидят измамното движение, удара; възхищаваха се един от друг, че са еднакво силни, еднакво решени да причиняват болка.

— Признайте, че имате особен начин да се възползвате от отсъствието ми — подхвана Фожер.

— А вие да влизате в стаята ми. Загасете тази гадост, ако обичате.

Фожер смачка пурата в един пепелник с жест, който приличаше на удар с юмрук. Лъопра грабна сакото си и тръгна към вратата.

— Не си отивай, пианисте — каза Фожер. — Заради теб се върнах — той грабна един стол и го възседна.

— А сега и двамата ще ме оставите да говоря. Както виждате, не съм ядосан. От седмици ви наблюдавам. Искам да ви попреча да извършите една глупост. Вие ме мразите. Вижда се. Втълпили сте си едни работи, че ако не стоя между вас, ще бъдете щастливи.

— Смешно! — каза Ева.

— Предусещам нещата — продължи Фожер. — Познавам ви по-добре от самите вас. Справял съм се с толкова мъже, които са се смятали за хитри, и с толкова жени, които са смятали, че никой не

може да им устои. А вие, тъжно е да се признае, но вие изживявате пубертетна криза. Великата любов, така да се каже. И горкият стар Фожер. Смутителят. Пречката... Доста е амбициозен този младеж Льопра.

— Още дълго ли ще продължава?

— Почакайте. Искам само да предупредя и двама ви. Не си играйте с огъня! Ева, малка моя Ева, сигурно си спомняте откъде ви измъкнах.

— Бях фигурантка. Нямам от какво да се червя — каза Ева.

— По онова време не се гордеехте много от това. И вашето протеже в недалечното минало работеше в едно кафене на булевард „Клиши“.

— Ами вие самият? — извика Льопра. — И вие, изглежда, не започнахте много лесно?

Фожер кръстоса ръце върху облегалката на стола. На места лицето му беше зачервено, на други — мъртвешки бледо.

— Аз нямам нужда от никого, за да си пробивам път — каза той.

Ева гледаше мъжа си със странно изражение.

„Тя още му се възхищава — помисли си Льопра. — Господи, още не се е излекувала от него.“

— Чуйте ме добре и двамата — продължи Фожер. — Само да си мръдна пръста, и ще ви затрия. Но като премислих добре, смятам, че предпочитате успеха пред любовта. Нали така?... Е, тогава мирно и тихо ще се разделите и всичко ще се забрави.

— Значи ето какъв бил жалкият ви удар — каза Ева. — Не ме е грижа за успеха.

— За вас може би няма значение, но за него.

— Вие сте отвратителен.

— Браня се. Ако ви оставя и двамата да правите каквото искате, в края на краищата ще намеря арсеник в кафето си.

Льопра направи крачка напред.

— Стой, където си, малкият — посъветва го Фожер. — Знам за Маскре. Държиш ли на това представяне? Отговори ми. Не, виждам, че не държиш. Още една евина приумица. Ти би искал веднага да участвуваш в големи концерти, нали? Прав си. Мога още сега да ти го уредя... Веднага... стига само да вдигна телефонната слушалка...

Обещай ми, че повече няма да я виждаш, и всичко ще бъде наред. Хайде... обещай.

Ева мълчеше и Лъопра разбра, че тя го оставя да избере, приемаше изпитанието и дори го посрещаше със скрито задоволство. Тя обичаше тези мигове на истина; опиваше се от съдбовния избор... любовта, раздялата, животът, смъртта... ези или тура. С една дума, той можеше да се освободи. Но той разполагаше само със секунда. Ако проявеше колебание, беше загубен. Тя щеше да го отпрати като слуга.

— Станете, господин Фожер — каза той.

Изненадан, Фожер се подчини.

Лъопра само леко се наклони напред. Зашлеви го силно и по двете страни.

— А сега — добави той — вие ще излезете.

И думите внезапно отприщиха неописуемата ярост, която се беше насъбрала у него. Нахвърли се върху Фожер, но получи удар, от който дъхът му секна. Съборените кресла се удариха в масата. Стаята се изпълни с шум. Лъопра удряше, в съзнанието му се запечатваха несвързани картини, кърваво петно върху устата на Фожер, неоправеното легло, телефонът и един глас, който кънтеше в главата му: „Тя те гледа, тя те преценява... тя те обича...“ Без да знае как, той се озова пред камината. С насочени юмруци Фожер се хвърли напред, а той все пак имаше малко време да избере: порцелановата ваза, не, не е достатъчно тежка. Свещникът...

Ударът отекна ужасяващо и изведнъж се възцари тишина. Лъопра гледаше тялото върху килима.

Права, обхванала лицето си, Ева не откъсваше поглед от неподвижния Фожер. Най-после бавно и предпазливо пристъпи и коленичи.

— Той е мъртъв — прошепна тя.

Устните на Фожер бяха изкривени в гримаса, оголваща зъбите му. Лъопра се увери, че тя говори истината, и усети как дланите му се изпотяват от ужас.

Той постави свещника на пода, внимателно, като нещо чупливо. Ева му направи знак повече да не мърда. Те се надяваха, на някакво потръпване, потрепване на кожата, раздвижване на миглите някакво едва забележимо движение, което би сложило край на непоносимия страх. Но под спуснатите клепащи се виждаха само две бели черти.

— Значи толкова е лесно да се убие човек? — прошепна Лъопра.

Ева го погледна, после пипна синината, която прорязваше челото на Фожер като черна резка. Изправи се, вдигна свещника. Сложи го на място.

— Посегнал си към най-тежкото — каза тя.

— Нямах време да мисля.

— Знам.

Тя не плачеше, но гласът ѝ беше глух, колеблив, без тембър, сякаш говореше насън.

— Съжалявам... — започна Лъопра.

— Млъкни — каза тя. — Моля те, млъкни.

Сведе очи към трупа и някакъв вопъл разтърси раменете ѝ. Стисна юмруци.

— Но какво ви е прихванало всички да ме обичате — прошепна тя. — Аз трябваше да съм мъртва — и изведнъж, взела решение, тя прекоси стаята, вдигна слушалката.

— Какво ще правиш? — попита Лъопра.

— Ще викна полицията.

— Чакай.

Тя се спря, втренчила в него прекалено блестящите си очи.

— Почакай малко — подхвана той. — Да не избързваме.

Той се съвземаше толкова бързо, че сам бе изненадан от това и трескавите му мисли препускаха, скачаха от една идея на друга, подреждайки събитията в реда, в който ги беше видял преди удара.

— С какво ще докажем, че аз само се защитавах? Твоето свидетелство няма да е достатъчно — прошепна той бавно.

— Най-вече защото ти удари пръв.

— Той ме доведе до крайност. Да не би да ме упрекваш, че...

— Не.

— Представяш ли си разсъжденията на полицаите? И какви ще бъдат последствията... Ако се обадиш, и с двама ни е свършено.

— Е, и?

— Почакай...

С дългите си гъвкави пръсти той загрижено разтри бузите си, клепачите, челото.

— Никой не е видял мъжа ти да влиза тук — продължи той. — Връщането му е било обмислено предварително. Той беше взел

необходимите предпазни мерки. Брунщайн, Флоранс, хората от бара са убедени, че той пътува към Париж... Следиш ли мисълта ми? Утре всички ще дадат горе-долу такива показания. Какво ни пречи малко да нагласим нещата?

— Всичко в крайна сметка излиза наяве — каза Ева уморено. Тя не беше оставила слушалката на място.

— Ние ще се защитаваме — поде Льопра. — Той ни принуди да се защитаваме... Не искам ти да станеш жертва на скандал заради мен... Мъжът ти беше доста пил... нали си спомняш... Беше толкова нервен, че всички го забелязаха. Напълно е възможно да не е взел някой завой по пътя... Ето това е... Не е взел завой.

Ева сложи слушалката на вилката. На челото ѝ се бяха очертали две бръчки, които я състаряваха, Льопра си помисли, че изглежда точно на годините си.

— Има страшно много завои преди Ансени — продължи той. Остава ми само да напъхам тялото в колата. Ще бъда там след час, час и половина и ще хвана експреса в Ансени.

— Високо ли е? — попита Ева.

— Двадесетина метра, ако паметта не ми изневерява. И дори няма парапет. Колата ще се разбие долу, върху камъните.

— Жан, ти ме плашиш...

— Аз ли?

— Човек би се закълел, че всичко си нагласил, всичко си обмислил предварително.

— Ева, скъпа, ела на себе си... да не би аз да накарах мъжа ти да пие? Да не би аз да го посъветвах да се върне, да ни шантажира?

— Не, но... докато той говореше... ти си имал време да обмислиш... всичко, което току-що ми обясни.

Льопра се приближи до Ева, грабна слушалката.

— По-добре е да извикаме полицията — каза той.

Ева го хвана за китката. Наведе я надолу и той пусна слушалката.

— Извинявай — каза тя. — Знаеш каква съм... Но ти си прав... За него всичко е свършено, нищо няма да се промени, но за нас...

Тя притисна лице до гърдите на Льопра и той почувствува как ръцете ѝ го обгръщат силно, до болка. Това беше нейният начин да плаче.

— Съжалявам за всичко — каза Лъопра с най-нежния си глас. — Аз те обичам. И не искам да те загубя. Ще направя каквото и да е, за да не те загубя.

Гласът му потрепна. Думите упражняваха вълнуваща власт над него. Той още не беше напълно осъзнал, че е убил Фожер, но беше наистина твърдо решил да направи всичко, за да запази Ева.

— Имаш ми доверие, нали? — попита той, галейки косата ѝ. — Трябва винаги да ми вярваш... Имам нужда от твоето уважение.

Вече решила да действа, Ева се отдръпна от него.

— Искаш ли да ти помогна?

— Само да го пренесем до колата — каза той. — После ще се справя сам.

Те се върнаха при тялото. Понеже доверието ги свързваше отново, те вече не изпитваха смазващата мъка и ужас. Фожер беше само един мъртвец. Те се осмелиха да го хванат за краката, за раменете, като натъжени приятели. Пренесоха го като ранен, без да проговорят. За миг се спряха на площадката под втренчения поглед на звездите.

— Хайде — прошепна Лъопра.

Алеята беше пуста. Един закъснял пътник би могъл да ги види. Те се мъчеха да не мислят за нищо, да напрегнат всичките си сили. Нито един от двамата не биваше да прояви слабост пред другия. Когато положиха тялото върху тревата, до колата, Ева беше изтощена. Въпреки това тъкмо тя отвори вратата, първа влезе, за да насочва Лъопра, Те настаниха Фожер в ъгъла, близо до мястото на водача.

— Изпъни краката му — каза Лъопра. — Ще се вкочани и после ще ми е трудно да го изместя пред волана.

Добре подпрян, Фожер сякаш спеше. Главата му не кървеше. От предпазливост му сложиха меката шапка, която беше оставил върху седалката заедно с ръкавиците.

— Мисля, че така е добре — каза Лъопра.

Ева го целуна само по бузата.

— Успех, мили. Ще мисля за теб!

Колата потегли. Ева усети, че цялата трепери.

III

— Аз съм поразен — каза Мелио, — напълно съкрушен! Толкова е необяснимо!

— Беше пил — намеси се Льопра.

— Да, знам. Много пиеше. Вече му бях правил забележка. Все пак не беше пиян.

— Почти — каза Ева.

Мелио поклати глава, показва купа вестници върху масата.

— Погребението му беше достойно за него — подхвана той. — Горкият Морис! Толкова нелепа катастрофа! Още го виждам как преди три седмици седеше на същото място, където сте сега... Работеше над една нова песен. Беше жизнерадостен както винаги. Все пак не толкова, колкото преди. Но ако имаше неприятности, щеше да ги сподели с мен. Фожер нищо не криеше от мен. Представете си, трийсетгодишно приятелство. Впрочем аз го попитах. Спомням си, че го попитах как е със здравето, как вървят работите му. Той се засмя. Струва ми се, че още го чувам: „Тази песен не ми дава мира“ — точно такива бяха думите му. — „Но ще видиш, тя ще бъде най-хубавата ми песен!“ Такъв си беше — самоуверен, изпълнен със сила... Простете, госпожо.

Мелио стана, направи няколко крачки из кабинета, зле прикривайки вълнението си. Льопра го наблюдаваше с любопитство. Няколко пъти го беше виждал при Фожер, в мюзикхола, но никога не беше разговарял с него. И сега той беше тук, в този кабинет, през който бяха минали най-известните композитори, най-прочутите звезди. Някой ден и той щеше да сложи върху широката маса срещу него ръкописа на първата си песен. И тогава това дребно човече, което в момента бършеше очилата си, ще държи в ръцете си живота на... Беше толкова безличен, толкова посредствен! Облечен като чиновник, стеснителен, хилав, с китки на дете, с тънък врат, костеливо лице и клепнали, просташки уши. Но плочите „Серж Мелио“ бяха известни в цял свят.

— Може би щяха да го спасят, ако го бяха открили по-рано — каза Мелио.

— Не — отговори Ева. — Загинал е на място. От колата беше останало куп железария.

Тя отговаряше спокойно, без да показва вълнение, което не изпитваше. Щом Мелио знаеше всичко за живота на Фожер, за какъв дявол да се преструва.

— Все пак тази катастрофа е необяснима — поде отново Мелио.

— Не — прекъсна го Льопра. — Имало е мъгла, ако се вярва на полицейския доклад, и завоите са много остри. Знам ги. Уверявам ви, че са опасни. Не е първият нещастен случай на това място.

Мелио седна на ръба на масата, за да е по-близо до Ева. Избягваше да гледа Льопра. Вероятно самото присъствие на пианиста му се струваше неуместно.

— Какво ще правите сега? — попита той.

— Не знам — отвърна Ева. — Първо ще си почина. Загубата на мъжа ми създава много проблеми.

— Ако мога с нещо да ви помогна... — започна Мелио.

Не беше вложил никаква топлина в думите си. Беше твърде добър приятел на Фожер, за да бъде приятел и на Ева.

— Тъкмо исках да ви попитам — каза Ева със същия отнесен и изпълнен с достойнство израз. — Може би ще е възможно да ми помогнете. За моя голяма изненада мъжът ми не е оставил завещание. Не ви ли е поверил някакъв документ, който да...

Мелио я прекъсна, като махна с ръка.

— Нищо, абсолютно нищо. А впрочем...

Льопра се престори, че разглежда най-новия модел грамофони „Мелио“, който беше поставен отворен върху една ниска масичка. После бавно се отдалечи, мина покрай библиотеката, спря пред голямото концертно пиано „Плейле“, разположено върху подиум, лъскаво и преливащо в отблясъци. Не чуваше вече какво шепне Мелио, наведен над Ева. Имаше желание скришом да се измъкне, да се смеси с тълпата по булеварда. Щеше да види Ева по-късно, когато тя отново щеше да има време да мисли за любовта си. От пет дни се държеше отчуждено. „Означавам ли нещо за нея?“ — мислеше Льопра! Той почти непрекъснато си задаваше този въпрос. Не, той не привличаше вниманието на любовницата си; тя запазваше хладнокръвие, за да

говори по работата си, да приема хора, да отговаря по телефона и да пише, да пише! На кого толкова пишеше с часове? На приятели, пръснати по целия свят. Или пък го предупреждаваше с някоя светкавица: „Трябва да обядвам с Мюриел, която е за малко в Париж.

Извинявай, скъпи. До довечера.“ Но често вечер се обаждаше: „Ще се срещнем малко по-късно, мили Жан. Възпрепятствувана съм. Ще ти обясня...“ Той вечеряше сам, където му попадне, потънал в смътна тъга, с постоянна болка в гърлото. Тя го обичаше, беше сигурен. Както никога никого не бе обичала. Но щом се отдалечеше, той изчезваше от живота ѝ. Тя принадлежеше на всички останали. Предоставяше се на другите. Най-вече тя умееше така да гледа мъжете, че да ги накара да я ухаждат... без задна мисъл. За да налага своето присъствие, да създава напрежение, без което не можеше да живее. И най-вече за да намери подходящия тон, свойски, сърдечен, леко двусмислен, благодарение на който веднага можеше да говори доверително с непознати, да се отнася с тях като с приятели. Мъжкото приятелство ѝ беше по-необходимо от храна. От пръв поглед тя проникваше в тайната, отгатваше съжалението, неуспеха, усещаше още живата болка. Тя долавяше излъчването на всички тези съдби, които се докосваха до нейния живот, и дълбоко ги поглъщаше с някаква ненаситност, която леко я опияняваше.

Льопра, втренчил поглед върху голямото черно крило на пианото, виждаше многобройните образи на Ева, които изпълваха съзнанието му. Коя беше истинската? Онази, която понякога увисваше на врата му и която трябваше да утешава като момиченце? Или която казваше: „Срещнах Лари, не се е променил“, и млъкваше, съсредоточена, далечна. Онази, която се провикваше: „Как ми се иска да живея с теб!“, или онази, която шепнеше: „Човек винаги е сам“. Ева, неуловимата Ева, която сега играеше ролята на вдовица и се поддаваше на комедията на съболезнованията.

Бившата незначителна фигурантка стигаше твърде далеч в представите си за благоприличие. За да забрави някакво минало ли?

Ева се беше изправила, а Мелио вървеше вече към вратата. Льопра ги настигна, кимна студено.

— Какъв фалшив човек — каза Ева на стълбата. — Странно, но Морис беше заобиколен само от такива хора! Вземи например неговия импресарио Брунщайн. Мошеник, който живееше на гърба му.

— Ние също сме част от неговия антураж — полека каза Лъопра.
— Ти пак си в лошо настроение, мили Жан.

На улицата тя се спря пред огромния магазин на Мелио. На витрината имаше снимка на Фожер, заобиколена от плочи, безброй песни, гравитиращи около това властно лице!

— Хайде — каза Лъопра.

Тя тръгна след него, но се извърна назад. Фожер продължаваше да ги гледа отдалече и Лъопра се принуди да повтори думите, които не можеха вече да го успокоят: „Бях в състояние на законна самозащита“. Понякога си вярваше, понякога грубо си казваше: „Добре де, убих го. Сега трябва да го забравя.“ Беше сигурен, че ще го забрави. Беше прекалено погълнат от Ева.

Но Ева не беше ли завладяна от Фожер? Би искал да издебне подходящ момент, за да си поприказват както по-рано, със същата откровеност. Откакто се бе случило онова в Ла Бол, двамата почти не се бяха виждали и Ева принадлежеше повече на мъртвия, отколкото на живия.

— Мелио мислеше, че сигурно ще се откажа от ангажиментите си — каза Ева. — Питам се какви ги мъти. Според мен иска да пробута оная Брунщайн.

Лъопра не отговори. Крачеше до Ева. Би искал да я прегърне, да се наведе към нея, да я притисне в някой вход, да я целува до забрава. Никак не го беше грижа за Мелио и Флоранс, за кариерата на Ева, а и за неговата. Той беше само едно момче, което много се беше трудило, страдало, мъчило и сега искаше да живее, да живее! Препятствието беше изчезнало. Нямаше вече нито минута за губене. Той спря едно такси, посочи евения адрес.

— Благодаря — обади се тя. — Много си мил. Преуморих се от всички тези посещения.

Лъопра се притисна до нея, хвана ръката ѝ.

— Хайде — прошепна тя. — Бъди разумен.

— Имам чувството, че ми се сърдиш — каза Лъопра.

— Аз ли? Горкото ми зайче, защо да ти се сърдя? Сега изживяваме един тежък момент, това е. И още нещо — аз не бях за Морис жената, която трябваше да бъда. Той беше невъзможен, но ме обичаше посвоему.

Льопра добре познаваше тази друга страна на Ева, както той я наричаше, северната ѝ фасада. Тази жена, която беше водила толкова бурен живот, която беше толкова неспособна да се откаже от някое желание, толкова горда със своята независимост, можеше да се самоунищожи от угризения. Не от банални угризения. Но угризението, че не е била докрай вярна на самата себе си и не е изненадала мъжа, който я е обичал.

— Знам за какво съжالياваш — каза Льопра. — Сега, когато той е мъртъв, би искала да му служиш вярно, нали?

— Е, не чак това. Но поне да съм негова приятелка. Защо приятелството между мъж и жена да е невъзможно? Не е много умно това, което казвам. Но така го чувствавам.

— Ти и аз сме приятели.

— Прекалено си млад, мили Жан.

— Моля те — изсумтя Льопра. — Говориш за мен, сякаш съм кученце. Играят си с него и...

Тя сложи ръката си в черна ръкавица върху устните му.

— Господи, та ти се ядоса!...

Той рязко се отдръпна.

— Да! До гуша ми дойде. Поставяш ли се понякога на мое място? Идва ли ти наум какво ми е от събота насам? И тъкмо в момента, когато най-вече имам нужда от теб... ти...

Той заекваше, вбесен, че усеща как вълнението изкривява лицето му. Ева ненавиждаше тези изблици, тези прояви на слабост. Тя обичаше невъзмутимите хора, или които се усмихват пред разстрел.

Когато той искаше да се пошегува с нея, ѝ казваше: „Ти си героиня, която все чака да се прояви“. Но той знаеше също, че тя обичаше да лекува раните, които нанасяше. Затова запази достатъчно хладнокръвие, за да се притисне целия към нея:

— Ева, мила, прости ми. Ти беше права. Аз имам нужда от теб. Нещастен съм. Непрекъснато мисля за... за онова, което се случи там. Струва ми се, че ти не си вече същата.

— Млъкни. Може да ни видят.

— Отговори ми. Кое не е както преди?

Тя се засмя, с наклонена глава, веднага кокетна, безкрайно съблазнителна в траура си, и той разбра, че тя отново му обръща

внимание, видя в зениците ѝ влажния блясък на любовта. Той ѝ стисна китката и с палеца погали дланта ѝ под ръкавицата.

— Ева...

На моменти неволно той заговорваше с хрипков от вълнение глас, който тя добре познаваше и поглъщаше с порите си като излъчване, което я изгаряше.

— Ева... Още повече те обичам. Сега мога да ти го призная. Вече нищо не ни разделя, нали? Онова, което стана, ние не сме го искали. Невинни сме. Така ли мислиш?

— Но да, мили Жан.

Той прошепна съвсем близо до ухото ѝ, там, където тя винаги си пръскаше малко парфюм, преди да се разсъблече:

— Искаш ли да дойда с теб?

Таксито забавяше ход. Льопра потърси дребни пари, плати на шофьора и бързо обиколи колата, за да ѝ отвори вратата. Би поискал да отнесе Ева на ръце. Но най-вече той беше горд с възможностите си. Тя мислеше, че е слаб. А той беше по-силният. С красотата си, с таланта си. А и прекрасно знаеше какъв мъж би желала да бъде той. И инстинктивно, с лекота, без лицемерие се превръщаше точно в този мъж. Той беше като музикант, свикнал да отгатва любопитството на публиката по пълното ѝ завладяване. Ева беше неговата истинска и единствена публика. За нея той представяше един носталгичен, въодушевен, щедър Льопра. Тя нямаше нищо против животът да прилича на роман.

Асансьорът спря на четвъртия етаж.

— Няма никой — каза Ева. — Старата жена си е отишла.

Тя то пусна да влезе и щом вратата се затвори, се хвърли в прегръдките му. Те дълго стояха прави във вестибюла, вкопчени един в друг, полюлявайки се като под напора на бурен вятър. Шапчицата на Ева се смъкна, падна. Тя я стъпка, без да забележи. И Льопра отново, извън себе си, откриваше какво е доброта, нежност, забрава.

— Ела — прошепна той.

Блуждаеща, задъхана, тя се остави да поведе за ръка. В салона, пред пианото на Фожер, тя се опита да се отдръпне.

— Жан... Не е хубаво... Не тук...

Но вече със свободната си ръка разкопчаваше яката му. Льопра отвори вратата на стаята. Разнесе се звън.

Те се спряха и изведнъж се видяха с лица, обзети от желание, пуснаха се, наостриха слух.

— Не отивай — помоли Льопра.

Позвъниха повторно, по-продължително.

— Това е пощата — прошепна Ева. — Портиерът сигурно ни е видял...

Тя бавно се върна обратно и пред всяко стъкло, пред всяко огледало се оглеждаше, оправяше косата си, дрехите си. Льопра въздъхна, запали цигара. Не му оставаше нищо друго, освен да си тръгне. Един портрет на Фожер, рисуван от Ван Донген, беше сложен на статив. Льопра му обърна гръб, но имаше снимка на Фожер и на пианото. Изнервен, той закрачи из салона. Какво толкова прави в преддверието? Сигурно отваря писмата и като се върне, ще се престори на изненадана, че все още е там. Той отиде и надникна във вестибюла. Никакви писма не отваряше Ева. Тя внимателно разглеждаше един плосък пакет, грижливо завързан.

— Какво е това? — попита Льопра.

— Не знам. Няма адрес на подателя. Леко е. Виж.

Льопра претегли пакета на ръцете си.

— Има нож за рязане на хартия в салона — добави Ева.

Льопра скъса канапа и откри картонена кутия с правоъгълна форма. Не бързаше, за да накаже Ева. Толкова лесно беше да захвърли пакета на някой фотьойл и да го отвори по-късно. След това.

— Плоча — каза той.

Обърна кутията и плочата се плъзна върху дланта му.

— Не виждам марка — продължи той. — По всяка вероятност е записана от някой любител... Не представлява интерес.

Ева получаваше много такива плочи, най-вече от провинцията, а понякога и от чужбина. Непознати хора съчиняваха песен, записваха я, както могат, и я изпращаха на Ева с надеждата, че тя ще приеме да я изпълни.

— Дай все пак да я видя — каза тя.

Имаше навика да слуша сериозно тези плочи. Два или три пъти така беше въвела в кариерата съвсем млади хора и после беше следила развитието им с прекалено според Льопра великодушие. Във всяка безобидна мисъл той виждаше любовна преднамереност и страдаше от това. Ева пусна грамофона, седна и се усмихна на Льопра.

— Знаеш ли, не си правя никакви илюзии.

Но още от първите звуци тя се наведе напред с втренчен поглед, а той се закова на място, с горяща между пръстите му цигара. Мелодията се разгръщаше протичка и чиста, като мелодия, която човек машинално си тананика, без да слуша, гледайки как вали навън. Пианистът не беше много сръчен, никак не се стараеше. Свиреше както чувствува, на моменти колебливо с очарователна непохватност.

— Той е...! — прошепна тя.

Льопра вече беше разпознал маниера на свирене на Фожер. Но най-вече беше отгатнал, и то веднага, че тая песен щеше да стане шедьовър, и колкото повече темата се разгръщаше — нежна, наранена, но закачливо иронична, нещо в него се сгърчваше, свиваше се като под въздействието на киселина.

Припевът — кратък и игрив, звучеше леко като танц. Тази музика проникваше в тялото: раменете, главата сами се поклащаха в такт. Льопра усещаше чак в костите си смъртоносното очарование. Погледна Ева. Тя беше бяла като платно. Той понечи да спре грамофона.

— Недей — извика тя.

Пианото подхвана същата мелодия. Неволно човек си представяше думи, фрази; песента беше любовна, с привкуса на сълзи, с леко болезнената приповдигнатост на едно сбогуване.

Но припевът беше мъжествен, увличащ. Той говореше за тържеството на живота. И Льопра не смееше да помръдне от страх да не би да срещне погледа на човека от портрета. Фожер беше в стаята, спокоен, уверен в силата си. Ева беше навела глава. Може би за да си представи по-добре съпруга си, седнал до пианото, със залепнала на устните цигара, с търсеци по клавишите пръсти. Плочата беше така чисто записана, че се чуваше проскърцването на табуретката и на моменти — шумното дишане на композитора.

Изведнъж Фожер каза:

„Не е лошо, нали?“

Двамата подскочиха, а Ева неволно извика.

Иглата продължаваше да се плъзга по плочата с едва доловимо свистене. Гласът отново се чу:

„По всяка вероятност това е най-доброто, което съм направил.“

Разбраха, че записът продължава и този път изплашени се спогледаха.

„Съчиних тази песен за теб, Ева... Чуваш ли ме?... Сигурно това е последната ми песен...“

Гласът приказваше на пресекулки, с видимо усилие. Фожер е бил застанал съвсем близо до микрофона, за да направи своята изповед, и действително всяка дума звучеше с разтърсваща интимност. Ева се беше отдръпнала, сякаш мъжът ѝ бе доближил лице до нея.

„Ева, прости ми... аз съм груб човек, ти често си ми го казвала... Можех само по този малко смешен начин да... но поне няма да ме прекъсваш...“

Приеми тази плоча като мое завещание...“

Лъопра смачка в пепелника цигарата си, която опари пръстите му.

С трепереща усмивка Ева му подсказа, че не бива да мърда, ѝ той остана неподвижен.

„Наблюдавам те от дълго време... Разрешаваш ли да ти говоря на «ти»? Сега това вече няма значение, пък на мен ми доставя удоволствие... Ти си с буен характер, Ева. Не бяхме щастливи двамата... и въпреки това аз те обичах.“

Господи, как само съм те обичал... Бях и ревнив...
Ти имаш непоправим нрав...“

Гласът се обагри с весели нотки, в него напираше сдържан смях.
Ева плачеше.

„Ти искаш да имаш правата на мъж и привилегиите на жена. Не се разбирахме... Както и да е... Ти имаше любовници. От мен да мине... Но бих искал да ти кажа нещо за малкия Лъопра.“

Ева протегна ръка, за да спре плочата. Лъопра я задържа за китката. Бавно седна върху мокета, в краката на любовницата си.

„Това момче е привлекателно. Прекалено привлекателно. То има всичко необходимо, за да ти харесва: най-вече е послушно. Ти си увлечена, и то доста. И аз съм излишен.“

Ако един ден чуеш тази плоча, ще бъде доказателство, че съм бил излишен...

Една влюбена жена като теб, един мъж, готов на всичко, като него... Знам какво означава това... Как ще стане, не ми е ясно, но знам, че ще стане...

Един съвет, моя малка Ева, пази се...“

И на двамата им беше студено... Гласът никога не е бил толкова дружелюбен.

„Подарявам ти тази песен. Писах я, мислейки за теб. Няма да откажеш да я изпееш... Ти ще ми помогнеш да продължа да живея...“

Поне това ми дължиш...

Поне това ми дължиш...

Поне това ми дължиш...“

Иглата се въртеше на едно и също място и гласът звучеше като навита пружина. На безсмисленото повторение внасяше заплашителна нотка. Лъопра издърпа шнура. Когато се обърна, се смая от стреснатото лице на Ева. Сграбчи я за раменете.

— Ева... Съвземи се, миличка... разтърсващо е, защото е неочаквано. Но всъщност всичко това не е много сериозно.

— Много е сериозно — прошепна Ева. — За теб може би не. За мен е ужасяващо. Той е мислил, че съм способна да... О, Жан!

Тя отпусна глава върху рамото на Лъопра. Признаваше се за победена. Той понечи да обгърне с ръка раменете ѝ. Тя го отблъсна.

— Почакай...

Тя пак включи грамофона, но беше толкова разстроена, че не можеше да постави правилно иглата. Откъслечни фрази, подигравателно се чуваха от високоговорителя...

„Разрешаваш ли да ти говоря на «ти»...“

Имаше любовници... моя малка Ева, пази се...

Ти ще ми помогнеш да продължа да живея...“

— Стига, стига — извика тя. — Моля те, Жан, накарай го да млъкне...

Той издърпа щепсела и плочата спря да се върти. Тишината започна да ги измъчва. С ръце в джобовете, с брадичка, опряна на гърдите, Лъопра гледаше фигурите по килима.

— Но защо е тази плоча? — каза тя най-сетне. — Какво е искал? Сигурно му е било ясно, че никога няма да изпея тази негова песен.

— Може би точно това е искал — забеляза Лъопра, — да ти попречи да я изпееш.

Замълча. После добави:

— Смяташ ли, че съм готов на всичко? Смяташ ли, че съм толкова виновен, КОЛКОТО той твърди?

Дебнеше израза или отговора на Ева.

— А аз — каза тя, наистина ли смяташ, че се стремя да ти налагам волята си?

Не знаеха какво да отговорят. Изведнъж бяха станали почти неприятели. Лъопра коленичи пред Ева.

— Ето въпроса, който не бива да си задаваме — прошепна той. — Ева, онова, което сторих, беше случайно, сигурна си в това, нали?... Добре. Мъжът ти е сбъркал. Той си е въобразил някаква глупава интрига. Никога не сме имали намерение да го премахваме. Ето я нашата истина. Истината. И аз ще ти предложа нещо — хайде да счупим плочата.

— Песента...

— Жалко за песента. Нека бъдем разумни, мила. Имахме смелостта да организираме пътното произшествие, за да избегнем полшото. Не можем да запазим плочата. А и аз те познавам. Способна си, когато оставаш сама, да я слушаш, да си внушаваш, че ние сме чудовища...

— Вярно е.

— Ето, виждаш ли?

— Но ти забравяш едно... Някой знае, че тази плоча съществува. Някой я е прослушал преди нас.

— Кой?

— Ами онзи, който ми я изпраца.

Лъопра смръщи вежди.

— Онзи, който ти я изпраца — повтори той с променен глас. — Не бях се сетил за това.

Той скочи изведнъж, грабна амбалажната хартия. Адресът беше написан старателно, с главни букви. Печатът на пощата беше четлив:

Пощенски клон, бул. „Ваграм“, № 17.

Беше с дата от предния ден.

Лъопра смачка хартията, взе кутията. Беше най-обикновена картонена кутия.

— Наистина — каза Лъопра, — някой е в течение на нещата... И въпреки това... не, няма никаква логика. Мъжът ти не беше човек, който разкрива дребните си тайни. И Мелио не знаеше нищо. Не. Ние

се поддаваме на натиск. Но започвам да разбирам машинациите му. Той е записал плочата, собственооръчно е завързал пакета, надписал е адреса и след това е могъл да го даде на когото си иска, може и на обикновено момче за поръчки в някой ресторант. „Ако случайно умра, пратете този пакет по пощата...“

— Но с какви намерения?

— За да те обърка. За да ни раздели. Ясно е. А също и заради жеста. Признавам, че ме разтърси... Но сега...

Льопра погледна портрета на Фожер. Вече не се страхуваше.

— Ще счупя плочата — каза той, — но преди това ще запиша музиката. Песента е хубава. Ще бъде жалко да се унищожи.

Той бръкна в чантата си, извади лист хартия.

— Би ли включила грамофона?

Пианото повтори песента. Льопра вече я знаеше наизуст. Той много бързо нахвърли нотите, възхищавайки се от простото и непринудено умение на Фожер. Никой нямаше да изпее тази мелодия, но по-късно той щеше да потърси думите, които да изразят вълнението на композитора. „Поне това ми дължиш!“ — прозвучаха в съзнанието му последните думи на Фожер. Злобата му се разпали. Той привърши набързо работата си и взе плочата.

— Остави ме аз да го направя. Трябва да се защитаваме.

Плочата се огъваше, не се пречупваше. Наложиха се да я стъпче с тока на обувката си върху бордюра на камината. Едва чу телефонния звън. Ева прекоси стаята като сомнамбул, взе слушалката и лицето ѝ отново се сгърчи.

— Идвам — каза тя.

— Какво става?

— Мелио е получил някаква пратка. Искане да ни я покаже.

IV

Серж Мелио се запъти към Ева с протегнати ръце.

— Съжалявам, скъпа госпожо, че ви обезпокоих, но толкова съм развълнуван... Седнете, моля ви... Вие също, господин Льопра.

Чувствуваше се, не е притеснен, възбуден, дори радостен. Той показва върху бюрото си някаква разкъсана амбалажна хартия, парчета от канап, нотен лист, навит на руло.

— Ето какво получих по пощата в четири часа — каза той. — Просто невероятно.

Сложи големите рогови очила, които закриваха лицето му, и разви листа.

— Това е песен — продължи той. — И авторът... О, не, вижте сами. Подаде на Ева партитурата и дискретно се обърна към Льопра.

— Какъв професионализъм, какво качество, каква поезия... думите са съвсем обикновени и въпреки това... Самото заглавие: „Неудържимо сърце“. Отнася се за всяка жена, за всеки мъж. Неудържимо сърце. Веднага... те завладява.

Наблюдаваше Ева с крайчеца на окото си, дебнейки някакво движение, някаква въздишка. Ева подаде на Льопра листа с нотите.

— Последната песен на мъжа ми — каза тя.

Льопра позна небрежния и едър почерк на Фожер; той нямаше нужда да разчита партитурата. Беше същата песен. Само че Фожер, вместо да изпрати плоча, бе предпочел да повери на Мелио самия нотен лист с текста на трите куплета.

— Представете си моята изненада, вълнението, когато отворих пакета — каза Мелио. — Никак не очаквах...

Льопра сложи листа върху бюрото. Мелио гледаше Ева. Льопра мълчаливо обърна към себе си амбалажната хартия. Същата, със същия цвят. Адресът, написан с главни букви. Същият пощенски клон. Льопра отново седна, престори се, че слуша Мелио. Но той тъкмо тогава млъкна и се обърна към него:

— Какво мислите за тази песен, господин Льопра?

— Смятам я за забележителна.

— Забележителна! Но това е най-хубавата му песен, чувате ли? Тя е изключителна. Ще има страхотен успех, можете да ми вярвате.

— Не — каза Ева. — Няма да има страхотен успех, защото няма да я издадете.

— Аз няма...

Мелио нервно свали очилата си, избърса стъклата с края на носната си кърпа. После погледна почти злобно Ева.

— Но, скъпа госпожо, не ви разбирам...

— Предполагам — прекъсна го Ева, — че нямате намерение да експлоатирате смъртта на мъжа ми...

— Да я експлоатирам? — извика Мелио. — Да я експлоатирам? Ни най-малко не става дума да се експлоатира... Напротив. Става дума да се зачете паметта му. Ето една песен, в която той е вложил най-доброто от себе си. Нямам право да... Не! Тази песен принадлежи на нейните слушатели.

— Ще поразмислите.

— Няма какво да мисля.

Ева се опитваше да запази хладнокръвие, но лицето ѝ издаваше толкова явно презрение и омраза, че Льопра, опасявайки се тя да не избухне, се опита да отклони разговора.

— Господин Мелио — каза той, — познавате ли човека, който ви е изпратил пакета?

Мелио се обърна към него и каза злобно:

— Не, не го познавам. Отначало си помислих, че е госпожа Фожер. Но понеже тя нищо не ми каза преди малко... И после, какво значение има? Песента е тук, това е най-важното. Може би я е изпратил Брунщайн или някой приятел на Фожер...

Той седна зад бюрото си, скръсти ръце и отново се превърна в опасния търговец.

— Скъпа госпожо, бях най-добрият приятел на вашия съпруг и оставам негов издател. Разполагам с един договор, който ми дава права върху всичките му произведения. Като издател, мога да разполагам с тази песен. Като приятел, съм длъжен да го сторя. Поставете се на мое място... да сложим кръст за момент на нашите чувства. Моля ви, оставете ме да се доизкажа... Има ли причина, една-единствена, имам предвид сериозна причина, която да ми забрани да пусна в обращение

песента?... Признавам, че трагичната смърт на Фожер не може да не допринесе за нейния успех. Публиката е така устроена. Не мога нищо да направя. Готов съм да се откажа от моя дял, ако смятате, че имам намерение да печеля от смъртта на съпруга ви.

Изчака някакъв отговор, някакво възражение, после поклати глава:

— Да предположим — продължи той, — че Фожер е жив... Той ми изпраща песента си. Аз я издавам... И вие я изпълнявате. Ами да... какво искате, такъв е нашият занаят. Той пише песни, аз ги издавам, а вие ги пеете. Впрочем вие сама днес следобед ми казахте, че смятате да продължите да пеете, и сте права.

— Няма вече да пея — каза Ева.

Льопра усети, че тя току-що внезапно бе взела решението си, за да накара Мелио да се почувствува виновен, и че няма да отстъпи. Сигурно Мелио беше доловил същото, защото протегна ръце с успокоителен жест.

— Не отказвайте на съпруга си това последно удовлетворение — каза той. — Не искам от вас да изпълните песента на сцената. Моля ви за нещо много по-лесно — запишете я.

— Не.

— Добре ли я разчетохте? Забелязахте ли до каква степен тя отговаря на вашия темперамент? Личи си, че е била специално съчинена за вас.

Мелио изтича с учудваща пъргавина до пианото и изсвири първите тактове. Полуизвърнат, той им сочеше партитурата с брадичка.

— Следете текста... Следете текста...

Те слушаха с внимание, припомняйки си думите, които току-що бяха прочели; те просто ги чуваха, докато мелодията ставаше все по-трогателна под пръстите на Мелио. Неудържимо сърце. Припевът звучеше сега като упрек и почти като обвинение. Фожер сочеше с пръст и двамата. Беше непоносимо. А Мелио, въодушевен, без да си дава сметка, че причинява болка, подчертаваше най-силните места в песента, повтаряше най-нежните пасажи, нюансираше ги до шепот, подхвърляйки през рамо:

— Същинска прелест!... Предвещавам ви триумф... Горкият Фожер, колко щеше да е щастлив, ако беше тук.

Той се обърна, отпуснал ръце, силно развълнуван.

— Е?

— Не и не — отсече Ева.

— Господин Льопра — примоли се Мелио, — намесете се. Може би ще сте по-убедителен.

— Мога да решавам и сама — подхвърли тя.

— Добре — каза Мелио. — Тогава ще я поверя на друг.

Ева се усмихна презрително.

— Изплюхте камъчето. Хайде да приключим... Флоранс Брунщайн, нали?

Мелио хвърли поглед към Льопра, сякаш да го вземе за свидетел.

— Да, може би Флоранс.

Ева грабна ръкавиците си, чантата, стана.

— Флоранс никога не е страдала от скрупули — забеляза тя. — Но вас, господин Мелио, ви смятах за по-деликатен.

— Ще съжалявате за тези думи, госпожо — каза Мелио.

Ева прекоси кабинета, спря се пред вратата. Льопра я последва.

— Естествено — каза Ева, — вие смятате да пуснете в обръщение тази песен колкото се може по-бързо.

— Ще подпиша договора утре. Тя ще прозвучи за пръв път на галаконцерта на радиото. Няма да се спра пред нищо, за да осигуря успеха ѝ.

Ева излезе със застинало лице, с побелели устни. Мелио задържа Льопра за ръкава.

— Много съжалявам — прошепна той. — Опитайте се да направите нещо — и затвори съвсем бавно, сякаш се намираше в стая на болен.

Ева се спря на тротоара на улица „Камбон“ с гръб към витрината. Една крачка зад нея Льопра напразно се опитваше да намери думи, да каже нещо мило. Той усещаше като по телепатия гнева и мъката на Ева и се чувствуваше уморен, изхабен, много стар и много жалък. Преди, когато свиреше по бирариите без надежда, че ще пробие, беше по-щастлив. Тогава не очакваше нищо. Можеше да посрещне малките радости, които му се предлагаха — една разходка, една среща, скромното удоволствие да изсвири ей така, за себе си, нещо от Моцарт. Беше мечтал за голяма любов. Имаше я.

Ева го хвана под ръка и първа му се усмихна. И той отново се смути. Жизнеността на тази жена, силата на характера ѝ винаги го изненадваха, него, големия фаталист.

— Защо си се умърлушил, мили Жан?

— Смазан съм от това, което става.

— Не и аз. Отдавна ми е ясен тоя. Мелио. Той не може да ме понася. Знаеш ли какво ми се иска да направя?... Ще се прибера вкъщи, ще се преоблека... Омръзна ми този траур.

— Но... хората?

— О, мнението на хората... все ми е едно... Ще се срещнем след един час... където кажеш. Пред Датския дом например. Съгласен ли си?

Тя вече беше спряла едно такси.

— Поразходи се малко, не мисли за тези неща. Животът е в настоящия миг.

Тя се провря между колите, свали стъклото, за да му махне с ръка, и Льопра остана сам сред тълпата. Тогава забеляза, че слънцето все още огрява сградите, че небето се синее над покривите, и любовта се разля по тялото му като живителен сок. Той се изправи, запали цигара, угаси клечката ловко, със замах, и си избра едно оживено кафене. Непрекъснато някой минавач леко побутваше масата му. Минаваха коли съвсем наблизко, шумни, забързани. Беше часът за отдих, за планове в измамния блясък на залязващото слънце. Льопра прехвърли наум грижите си, реши, че са преувеличени. Плочата? Песента? Просто ловък начин, за да накара Ева да страда. Нищо повече. Мелио не ще посмее да ангажира Флоранс, той само заплашва. Оставаше един неизяснен въпрос — защо Фожер беше записал плочата? Льопра се опитваше да се види отстрани такъв, какъвто го възприемаха другите. Никога не би искал преднамерено да убие Фожер. И въпреки това при първия удобен случай... Той не беше престъпник, знаеше го. Но може би носеше в себе си някаква жестокост, алчност, които не бяха убягнали на Фожер. Какъв човек беше той всъщност? Щеше ли отново да си прави равносметка, както вече се бе опитвал толкова пъти? Ева казваше, че е жесток, но не лош. Жесток ли? Най-вече за самия себе си. Жесток, какъвто можеш да бъдеш, когато искаш да изплуваш над посредствеността. Впрочем той се беше защитавал. Ако не беше ударил пръв, Фожер нямаше да се

поколебае да го застреля. По всяка вероятност той се беше върнал във вилата, за да си поговорят по мъжки. Това беше в негов стил.

Льопра пиеше бирата с отвращение. Беше блудкава и горчива. Да си прости? Не беше лесно. О, да можеш да бъдеш винаги в съгласие със себе си както Ева! Да се виждаш издъно, без да си търсиш оправдания. Да бъдеш монолитен. До Ева той се чувствуваше силен и смел. Сега, да, трябваше да признае, че има нужда от нея. Но при условие, че тя ще се бори, че няма да се огъне пред Мелио, нито пред Флоранс, нито пред никого. Ако тя се обезсърчи, той самият ще се отпусне. До каква степен?

Той остави в чинийката дребни пари и бавно тръгна по булеварда, заглеждайки се в жените. Въпросът се въртеше като муха в главата му. „Кой?“ Той го отхвърляше. Кой беше изпратил пакетите?... Никой... Самият Фожер чрез посредничеството на някой приятел... Нямахше значение! Времето беше толкова приятно. Уличните лампи светеха едва в здрача. Прекрасен миг, който трябваше да се изпита, да се долови като отмираща мелодия. Фожер би могъл да го изрази... Фожер!... По дяволите Фожер!

Льопра стигна до Шанз-Елизе и продължи, заслепен от залеза. Всичко тук подсказваше преуспяващ, богат и лесен живот. Американски коли тихо си проправяха път сред минувачите. Киносалоните бяха ярко осветени; върху една дървена ограда, облепена с афиши, се открояваха с огромни букви знаменити имена: Брайловски, Рубинщайн, Итурби... Льопра се свиваше зиморничаво под светлините. Ева му беше необходима, защото се нуждаеше от щастие, от могъщество, от сигурност. Искаше да бъде един от онези мъже, които излизат от буик или пакар. А може би страстно желаше и тези жени, които пристъпваха като богини, горди, недостижими.

Ева го чакаше, облечена в светла блузка и плисирана пола, съвсем скромна, но беше по-очарователна от девойка и Льопра ѝ протегна двете си ръце.

— Ева, извинявай, но тази вечер си прекрасна! — извика той. — Вече съм те виждал хубава, елегантна като принцеса. Но никога не съм те виждал като овчарка.

— Ама че си луд — каза тя. — Овчарка, която гони петдесетте — с върха на пръстите си тя докосна челото му: — Нали си млад, изглади бръчките? Значи си доста угрижен!

Хвана я под ръка, притисна я до себе си?

— Да, загрижен съм. Никак не ми харесва това, което става.

— Да не говорим повече — каза тя. — Ще се опитаме да намерим такси и да прекараме вечерта извън Париж. Искаш ли?

Тя душеше сумрака, града като животно, сигурно в силата си и което се радва, че изпитва глад. Вече не мислеше за Мелио, за Флоранс. В зелените ѝ очи просветваха и угасваха светлините на рекламите. Тя се понадигаше, притиснала се до Льопра, кракът ѝ докосваше неговия крак.

— Да си представим — прошепна тя, — че ти излизаш от работилницата си. Ти си работник печатар, а аз съм проста шивачка, вместо на такси, ще се качим на автобус. Остави ме да те водя.

Доста пъти се бяха увличали в подобна игра. За Ева това беше повече от игра. Приличаше на бягство. Тя би искала да живее в непрекъснато бягство; обичаше да си въобразява, че всеки ден започва нов живот! И неведнъж предупреждаваше Льопра: „Жан, тръгваме“. Не отиваха далеч. Според настроението ѝ в момента тя избираше Орли и го завеждаше в края на пистата, да видят как излитат огромните ревящи четиримоторни самолети, или в Обервилие, където се застояваха в долнопробни заведения, или във Версай, където мълчаливо се разхождаха сред статуите. Понякога тя обичаше да отсяда в центъра на Париж, в „Крийон“; вечеряха на малка масичка, тя — натруфена с всичките си накити, той — в официален костюм, като високопоставени личности. Ева наричаше такива вечери феерия. Льопра се поддаваше без много радост на приумиците ѝ. Той не умееше като Ева да участва в удоволствието, без да се вживява. Страдаше дори от контрастите, които търсеше Ева. По природа беше прекалено усърден, прекалено старателен. И най-вече не можеше да се отърси от мисълта: „И без мен тя пак ще е толкова щастлива“. И винаги се прибираще отчаян.

Той се оставяше да го водят от един автобус на друг и постепенно край тях изникваше един непознат град — по-занемарен, но и по-весел. В автобуса се качваха чиновници, жени с мрежи с покупки. Ева беше хванала Льопра под ръка и го галеше. Може би и това беше част от играта.

— Къде ме водиш? — попита той.

— Във Венсен. Знам един малък хотел на две крачки от гората.

Значи вече е ходила там! Кога? С кого? Лъопра въздъхна. Никога нямаше да се освободи от тази тъга. Назъбената грамада на Венсенската кула изплува над дърветата. По тротоарите, край кафенетата, при входовете на метрото гъмжеше от живот. Ева извади от чантата си черни очила.

— Страх те е да не те познаят ли? — попита Лъопра.

— Не. За да виждам по-добре.

Слязоха. Лъопра купи една роза от една цветарка и я забодде върху блузата на Ева, която запляска с ръце и го целуна.

— Ето, виждаш ли, държа се съвсем като шивачка — каза тя. — Лошо впечатление ли ти правя?

— Струва ми се, че малко преиграваш.

— Вярно — призна Ева.

— Тогава какво ти е?

Тя го поведе към една алея покрай стара крепостна стена. Нощта се бе спуснала. Зад дърветата Париж излъчваше към небосвода огромно розово сияние.

— Трябваше да разкажем всичко на Мелио — поде Ева. — Сигурно е забелязал, че не се изненадах. Той е стара лисица.

— Не можех да му кажа, че съм счупил плочата — забеляза Лъопра.

— Но ето че сме въввлечени в поредица от лъжи, които бог знае къде ще ни отведат. Ето какво ме измъчва. За пръв път изпадам в неясно положение.

Лъопра сложи ръка върху рамото на Ева.

— Не знам — прошепна. — На моменти ми се струва, че трябваше да си призная.

— Тогава с нас щеше да е свършено.

— Може би с нас и без това е свършено.

Те се отдалечаваха от осветените улици, потъваха в сенките на дърветата. Тя беше избрала добро място: бяха далеч от Фожер, от Мелио, и двамата мислеха за същите неща, със същите думи. Лъопра изведнъж разбра защо Ева измисля тези разходки, които винаги го изненадваха. Искаше да го накара да говори, да се разкрие, да излее мъката си, да се разтовари от терзанията, които го задушаваша. И той заговори:

— Заради теб го убих. Този двойствен живот не се издържаше повече. И тримата се чувствувахме унижени. Сега трябва да се браним. Това поставя нови проблеми. Но ми се струва, че аз се доближих до теб... Ева, добре е да го знаеш: искам само едно — да живея с теб. Ще направя, каквото поискаш. Ще изнасям рецитали, щом е такова желанието ти. Ще имам амбиции заради теб. Но помисли малко и за мен.

— Само за теб мисля, мили Жан.

— Не, не така, както ми се иска. Не изцяло. Не... как да кажа... без остатък. Наистина, имам тялото ти. Но мисълта ти, разбираш ли?

— С една дума, ти искаш да изпитвам страст, която причинява болка.

— Не се смей. Много е сериозно.

— Може да си сериозен и да се смееш — каза Ева, като обхвана Лъопра през кръста. — Естествено желание на влюбен — да държи в плен жената, която обича, нали? Би искал да ме пресътвориш, да бъда твоя плът, твоя кръв и твой дух. Да ти се възхищавам. Да те уважавам. Да бъда твоя жива възхвала. Детинщини! Аз също, когато бях млада, хранех такива нереални мечти.

— Но това не е нереално.

Те замълчаха, защото минаха край двойка, която почти се беше сляла с едно дърво. Ева се извърна, леко се засмя.

— Знаеш ли, любовта е доста глупаво нещо — каза тя. — Глупаво е, когато стане ежедневие. Виждаш ли, не ме е яд, че сега ще ми се наложи да се бия за теб. Чакат ни изпитания и толкова по-добре.

— Не ти, а аз се бия за теб — уточни Лъопра.

— Да сме наясно — запротестира Ева. — Ако аз отказах на Мелио да представя песента, беше преди всичко за да го подразня, разбира се. Впрочем аз съм неспособна да я изпълня. Но има и нещо друго: тъкмо за тебе си мислех. Казах си, че случаят е удобен временно да се оттегля и да се посветя на твоя успех. Няма да дойде от само себе си. Въпросът не е толкова в таланта, колкото в подкрепата, рекламата... В същото време, ако напусна сцената, аз предварително обезсърчавам Мелио, Брунщайновци, Маскретовци, всички онези, които ги е яд на мен и твърдят, че не съм никаква певица. Това е най-добрият начин да те закрилям.

— Не виждах нещата откъм тази страна — призна Лъопра.

Разминаха се с двама полицаи на велосипеди, прекосиха един булевард, който се губеше в нощта между два реда лампи.

— Спомняш ли си думите от плочата? — поде той. — Според теб не съдържаха ли някаква заплаха? Има следното изречение: „Пази се!“ Значи има предвид теб. Да предположим, че Мелио е излъгал, че е получил същата плоча. Ако откажеш да пееш, не виждаш ли на какво подозрение се излагаш? Ти трябва да изпееш тази песен, мила. Ще се заемеш с мен по-късно. Няма къде да бързаме. Не съм убеден, че ми се иска да направя кариера на виртуоз. Ти си по-важна за мен.

Те много добре виждаха, че хитруват. Всеки се опитваше да обвърже другия под предлог, че е по-влюбен. Никога не се бяха обичали така силно.

— Целуни ме — прошепна Ева.

Бяха наред една полянка и предизвикателно удължиха целувката.

— Нека да ги забравим, а? Хайде да не мислим за тях — предложи Ева.

— Да ги забравим — повтори Лъопра.

Засмяха се истински развеселени и се хванаха за ръце като селски годеници. Отсега нататък играта щеше да се състои в това, да прикриват задните си мисли.

Върнаха се към булеварда, където светеше входът на метрото.

— Последният хотел вляво — каза Ева. — Имай предвид, че заведението не е за препоръчване. Но е чисто.

Странна жена, за която целият морал се свеждаше до чистотата.

Лъопра запази стая, даде солиден бакшиш, за да не вписва във формуляра името на спътничката си, и седнаха в кафенето да вечерят. Зад черните си очила Ева наблюдаваше мъжете край масите. Повечето играеха на карти сред цигарен дим.

— Какво ти харесва тук? — попита Лъопра. — Обясни ми. Не разбирам.

— Аз също — призна Ева. — Много е сложно. И мъжът ми не го разбираше. Извинявай. Говоря за него само защото той най-добре би го усетил. Но се питам дали мъжете са достатъчно прозорливи?

Един плешив и уморен сервитьор дойде да ги обслужи.

— Все пак — каза Лъопра — не е чак толкова учудващо. Според мен е оживено, шумно...

— Не, не е това.

— Обстановката, попадаш в различен свят.

— Не, друго е... Ето тези мъже играят на карти, опитват се да си доставят едно дребно удоволствие... Чувствувам какво им липсва, какво търсят, като се събират. Мисля, че бих могла да им го дам... Те са като загубени деца.

— Виждаш ли, че съм прав, като искам да съчинявам песни.

— Но това не е достатъчно.

Тя едва се докосваше до храната, пиеше божолето си, без да го разрежда, с незапалена цигара в ръка. Очите ѝ шареха от електронните игри към картоиграчите.

— Не, това не е достатъчно — продължи тя. — Да пея за тях е само едно начало. Трябва да се направи нещо повече. Не знам какво. Нещо, което да е саможертва... но не тъжна саможертва.

Един клошар, който продаваше фъстъци, се приближи до тях и Ева купи две кесийки, обели няколко фъстъка и ги схруска.

— Общо взето — каза тъжно Льопра, — един мъж не ти стига.

Отново щяха да започнат безплодния спор, който водеха от шест месеца насам. Но Льопра не забравяше, че беше убил Фожер, навярно защото тя никога не беше отговорила ясно на въпросите му.

— Ти би искала — упорствуваше той — да обичаш всички мъже в един-единствен мъж и той да бъде различен до безкрай. Би трябвало да се омъжиш за целия човешки род.

Тя свали очилата си и погледна Льопра с почти майчинска нежност.

— Не искам да ти причинявам болка, мили. Защо не престанеш да се измъчваш? Не сме ли щастливи? Е, тогава?

Тя стана и се качиха в стаята си. Ева отвори прозореца, някой свиреше на акордеон. Познаха една песен на Фожер. Льопра затвори капациите. Но музиката проникваше през стените; те мълчаливо се заслушаха.

— А какво ще бъде с последната му песен?

— Млъкни!

Акордеонът, приглушен, далечен, звучеше лирично като човешки глас. Не мислеха вече за тяхната уговорка, за решението им да забравят. Слушаха Фожер. Льопра седна на леглото.

— Ще е по-добре да се разбереш с Мелио. Не можеш да се откажеш от професията си. Спомни си какво ми каза преди малко. Имаш нужда от публика.

— Това нищо няма да промени — забеляза Ева. — Някой подозира истината. Може би, Мелио...

Акордеонът пееше сладостно „Нашият дом“. Роклята на Ева падна на пода.

— Ще бъдат много доволни да ме унищожат — каза тя.

— Но ако се откажеш, после ще ме намразиш.

Тя изгаси лампата. Сега бяха две сенки, които се блъснаха в тъмното. Мушнаха се в леглото, потърсиха се, притаиха се. Фожер живееше навън, в нощта, където от време на време профучаваше кола.

— Кои бяха най-близките приятели на мъжа ти? — прошепна Льопра.

— Нямахме много приятели. Другари — да, и връзки.

— Мелио, Брунщайн, Блеш и още?

— Горедолу това е всичко. Брат му в Лион. Гамар, продуцентът. А съм сигурна, че не беше близък с нито един от тях. Когато си известен, нямаш нужда от приятели.

Акордеонът млъкна. Последва друга плоча и Ева позна гласа си. Пееше „Ти без мен“.

— Виждаш ли колко жалко ще бъде, ако зарежеш всичко — каза Льопра.

Ева бе обзета от колебание.

— Наистина ли го искаш?

— Моля те.

— Утре ще се обади на Мелио.

Льопра я прегърна. Те престанаха да чуват музиката.

На другия ден сутринта се прибраха с такси. Ева помоли Льопра да се качи с нея в апартамента. Искаше да се обади в негово присъствие. Льопра взе слушалката. Веднага чува гласа на Мелио.

— Аз размислих — каза Ева. — Смятам, че бяхте прав, господин Мелио. Съгласна съм да изпея песента на мъжа си.

Последва дълго мълчание.

— Ало. Чувате ли ме?... Съгласна съм...

Мелио се изкашля.

— Съжалявам — започна той, — вчера вечерта се опитах да се свържа с вас. Не бяхте вкъщи... Аз сключих договор.

— С кого?

— С Флоранс Брунщайн.

Ева остави слушалката.

— Някой иска скъпо да си платим — каза тя.

V

Льопра гледаше как пръстите му бягат по клавишите. Казваха, че е талантлив. Той учудваше Ева с лекотата на изпълнението си. Но талантът, истинският, не е в ръцете. Талантът! Льопра се спря, взе цигара от пакета върху пианото, поставен до бележника и молива, които не се използваха. Той отново си представяше как импровизира Фожер. Честичко натискаше с пръст някой клавиш, заслушваше се в трептенето му. И чакаше... с наклонена настрани глава, с полуотворено ляво око заради дима от цигарата. Льопра натисна с пръст един клавиш, зачака... Нищо... Когато се замечтаваше така, Ева веднага го завладяваше. „Трябва да се отпуснете — казваше Фожер, — песните витаят някъде, напълно готови. Те ви наблюдават, разбирате ли? Като че ли хвърляте трохи на птиците.“ Отвратен, Льопра обиколи стаята, хвърли поглед към улицата, после скептично се огледа в едно огледало. Безплоден. Това е! Той беше безплоден. А Фожер по свой начин беше щедър. Добър. Оставаше му значи да работи, да бъде по-голям виртуоз от виртуозите... Льопра се доближи до пианото, затвори очи, насочи пръста си, след като го завъртя във въздуха, сякаш теглеше жребий... Разнесе се красив, плътен тон, който прозвуча продължително. Едно „фа“... Е и какво?... Беше само едно „фа“... Какво може да каже човек с едно „фа“? Всичко може да се изсвири, като се започне от едно фа... полонеза, балада, концерт... но можеш ли да кажеш: тъжен съм, ревнувам, скучно ми е, аз съм Льопра?... Той изпълни един великолепен труден пасаж, после премина към една музикална фраза от Бетховен, която нюансира съвършено, за удоволствие на пръстите си, но сърцето му беше празно. Телефонът иззвъня:

- Ало... Ти ли си, Ева, миличка? Естествено, че свирех.
- Чете ли вестниците?
- Не. Защо?
- Оная мръсница Флоранс е имала огромен успех.
- Заради песента ли?

— Разбира се.

— Е, та? Какво доказва това?

— Как какво! Не си ли даваш сметка, че всички вече я пеят.

— Извинявай, но не виждам...

— Е, добре, скоро ще видиш...

Тя рязко тракна слушалката. Лъопра сви рамене. Хич не го беше грижа за песента. От предизвикателство той я изпълни по памет, но поукрасена, обогатена с вариации... Наистина беше нещо великолепно, но в края на краищата — още една песен като другите... Нямахше намерение да се поддаде на...

Облече сакото си и слезе да си купи няколко вестника, прегледа ги на тротоара. Ева не беше преувеличила. Пресата беше единомдушна... Почти повече, отколкото трябваше. Вероятно Мелио е задвижил нещата.

ЕДНА НОВА ЗВЕЗДА, ФЛОРАНС БРУНЦАЙН — ИСТИНСКО ОТКРИТИЕ...

РОДИ СЕ ЕДНА ГОЛЯМА ПЕВИЦА...

Върна се у дома си и позвъни по телефона на Ева.

— Аз съм, скъпа. Току-що прочетох вестниците. Разбира се, Флоранс спечели... Но ти не губиш...

Той чу учестеното дишане на Ева.

— Не правят никакво сравнение между вас двете — добави той.
— Поставям се на твое място; мъчително е, съгласен съм. Но мисля, че ние сме склонни да...

— Да преувеличаваме?

— Да, може би. Искаш ли да обядваш с мен? Трябва пак да поговорим за тези неща.

— Добре — каза тя унило.

— Да мина ли да те взема? Или ти ще дойдеш?

— Аз ще дойда. Пред „Фигаро“.

— Довиждане, мила.

Той смени костюма си. Успехът на Флоранс не го вълнуваше. Напротив, успокои го. Фожер беше пожънал този успех; беше го подготвил отдавна и сега трябваше да се смята за удовлетворен. Льопра, объркан, застина с гребен в ръка. Ето че разсъждаваше, сякаш Фожер би могъл да предвиди... Но всъщност какво беше предвидил, пожелал, кроил?... Льопра се среса. Започваше да откача. Фожер нищичко не беше кроил. Той чисто и просто се беше опитал да принуди Ева да изпълни песента, за да я накара да страда. Не успя. Фожер вече беше минало. Льопра излезе. Повика асансьора. Оставаше да се организира бъдещето. Нямаше друг проблем. Той влезе в портиерската стая.

— Ако някой ме търси...

Радиото свиреше тихичко и някакъв женски глас пееше.

— Какво е това предаване? — запита Льопра.

— Знам ли — каза портиерката, — не обърнах внимание... Стига нещо да ми свири...

Льопра бавно, почти педантично затвори вратата. Трябваше да очаква това, което ставаше. Не беше чак толкова страшно. И въпреки всичко... Хайде, по-кратко. Да не би да ревнувам от Фожер? Не. Песента е хубава. Вече се харесва. Естествено е... Тогава? Да не би да ме е страх?... Не. Впрочем от какво да се страхувам? Но, господи, какво ми става?

Есента никога не е бивала по-нежна, светлината ѝ по-мека. По пладне булевардът беше празничен. Празник на другите. Льопра изведнъж се усети като беглец. Странно как тази песен, която той знаеше наизуст и вече бе изгубила за него първоначалното си силно въздействие, добиваше самостоятелен живот при една такава случайна среща. Но това нямаше да продължи дълго, не можеше да продължи. Навикът щеше да надвие. Нали човек свиква с отровата... Льопра все пак предпочете да заобиколи улица „Камбон“. И занапред щеше да избягва някои улици, които изброяваше наум... Заради музикалните магазини... Не от суеверие, не... Но му беше неприятно да вижда образа на Фожер. А и когато минаваш край тези магазини, почти винаги се чува някаква мелодия, някой припев, отглас от плоча. Льопра стигна до площад „Конкорд“. Дишаше по-леко под дърветата. Отново се върна към мисълта си. Да се организира бъдещето... Ако Ева се откаже от пеенето, бъдещето беше предварително очертано: оставаха

концертите... Но концерти означава пътувания, раздели. Лъопра започна да подхвърля монети в джоба си. Разделите! Разбира се, Фожер го беше предвидил. „Обещай ми повече да не се срещаш с нея.“ Ето какво беше казал там, във вилата в Ла Бол. Мъртъв, той беше посилен, отколкото жив!

— Не — каза високо Лъопра.

Не, той никога нямаше да се съгласи да се раздели с Ева. По-скоро би се върнал в оркестъра на някоя бирария. Но тогава Ева ще се срамува да излиза с него. Кратките отзиви, невинните малки колонки във вестниците, прошушнатите подмятания, той познаваше всички тези оръжия, които убиват по-сигурно от нож. „Може би аз съм свършен човек“ — помисли си Лъопра. Или ще трябва да престана да я обичам. Вече всичко ставаше ясно за него. Искаха да уязвят, Ева, а чрез нея и него. Беше толкова очевидно. И двамата се смятаха още свободни да се защитават, а вече беше късно. Да се защитават от кого? От смъртта? От какво? От сляпата мисъл на общественото мнение? Наистина ли нямаше какво да предприемат? Може би все още беше възможно да направят нещо със заподозрените? Но как? Да попитат единия или другия: „Вие ли ми изпратихте плочата?“ Смешно. А и Ева можеше да изпее песента. Мелио настояваше. Никой не можеше да предвиди, че тя ще откаже. Никой!... Освен Фожер!

— Добре — каза си Лъопра. — Заклевам се, че ще мисля за нещо друго: отсега нататък аз си забранявам да мисля за Фожер.

Оставаше му Ева, която щеше да му принадлежи, защото тя нямаше вече на кого да се довери. В съучастничеството щяха да си принадлежат повече, отколкото в любовта. И това беше почти утеха.

Ева я нямаше на мястото на срещата. Лъопра погледна часовника си, изчете разсеяно изложените страници на „Фигаро литерер“. Имаше един елегантен Лъопра, сигурен в себе си, който безгрижно се разхождаше; имаше и един друг Лъопра, който се вслушваше в мислите си: „Ще бъда принуден да си сменя квартирата... да пестя... фалит... тя има пари... не аз“.

Ева се появи внезапно. Почти тичаше... Лъопра се въздържа да не разпери ръце.

— Отведи ме — каза тя.

— Където искаш. Малко закъснях. Извинявай.

— Трябваше да купя нещо. Взех едно такси и...

— И?

— По-добре да ти го кажа. Толкова е глупаво!

— Е, добре, миличка, говори.

— Шофьорът си тананикаше.

— Досещам се — каза Лъопра.

— И аз намерих претекст да сляза. Дойдох пеша.

Бяха застанали един срещу друг, неподвижни, разтревожени.

— Същото се случи и с мен... — подхвана Лъопра. — Неприятно е, но мисля, че ще свикна. Налага се. Искаш ли да отидем в Клуба на Елизе. Почти е дванайсет и половина. Ще бъде спокойна.

— Ох, не ми е до ядене! — каза Ева. Прекосиха Рон Поан.

— Сигурен ли си, че там няма музика? — попита тя.

— Дотам ли я докарахме? — прошепна Лъопра.

— Как ще се покажа пред хората? — каза Ева.

Пред стълбището беше оживено, но в салона имаше спокойни кътчета. Настаниха се в дъното. Докато четяха листа, Лъопра погали Ева по ръката. Изведнъж, без видима причина, усети прилив на увереност, на свой ред и Ева се усмихна.

— Извини ме, мили Жан. Ставам глупава. Не мога да се позная. Поръчай риба, каква да е... Ще мие достатъчно. Имам хубава новина за теб.

— От Маскре ли?

— Не. Маскре се измъква, което доказва между другото, че вече не важа. Но Блеш Тор ще се развърти и след три седмици... Довечера трябва да ми се обади. Почти е уредено... Били ангажирани някакъв унгарски пианист, който се разболял.

— Значи чардашите са ми вързани в кърпа.

— Моля те, не започвай да мърмориш. Естествено, казах, че си съгласен. Внимавай! Не гледай към стълбите... Човекът, който слиза, е... Гамар.

— Гамар ли? Онзи, който е в списъка ни?

— Да.

Гамар ги беше забелязал. Поздрави, поколеба се, запъти се към масата им и Ева го представи, сякаш Гамар беше много скъп приятел. В нея нямаше и грам лицемерие. Само любопитство и готовност за борба. Гамар седна срещу тях.

— Радвам се да ви видя — обърна се той към Ева. — След малко заминавам за Италия и както винаги бързам. Фожер не ви ли е казал за последния ни разговор? Виждате ли — насочвам се право към целта.

Ева го изучаваше с такова изострено внимание, че Льопра предварително намрази този човек с прекалено непринудени маниери. Той ли беше неприятелят?

— Не — каза Ева. — Мъжът ми не ме държеше в течение на служебните си ангажименти.

— Но в случая ставаше дума за нещо, което ви засяга! — възкликна Гамар. — Ама че работа. Става съвсем объркано.

— Той умееше всичко да обърква — каза Ева.

— Отидох да му предложа — подхвана Гамар — да заснеме филм и вие да играете главната роля. Той нищо ли не ви каза?

— Не.

— Странно. Беше ми обещал да помисли, да ви попита...

— Изглеждаше ли благосклонно разположен към подобен проект?

— Откровено казано — не.

— Не ме учудва. Нямахте да допусне да имам успех без него, разбирате ли? Без негово съгласие...

Гамар втренчи сивите си очи в очите на Ева.

— Това много добре го характеризира — прошепна той.

Ева хвърли бегъл поглед към Льопра и се наведе над масата.

— Господин Гамар, между нас казано... той беше ли ви симпатичен?

— В моя занаят — каза той — нямаме навика да питаме сърцето си — незабележимо се усмихна и стана.

— Жалко — добави той. — Ние се отказахме от тези планове, но някой ден може би ще ги възобновим.

— Съмнявам се — каза Ева.

Той се поклони, без да възрази, и избра една маса в противоположния край на салона. Ева повече не се докосна до яденето.

— Не е той — каза Льопра.

— Не, не е той. Впрочем колкото повече си мисля, толкова повече се убеждавам, че Морис не се е доверил никому. В първия момент си помислих, че е поставил някой приятел в течение. Но нали

виждаш — Гамар не го е обичал и въпреки това двамата бяха свързани. Губим си времето да търсим.

Тя сви рамене.

— Отказвам се.

— От какво?

— От всичко. Ще бъде по-достойно. Не искам да разправят, че се натискам...

— Ева!

Тя наблюдаваше хората, които пристигаха, все по-многобройни, писатели, сценаристи, артисти, и придаваше на лицето си безизразен вид. Най-важното за нея беше първа да направи избора си, за да презре коментарите.

— Нищо няма да се промени — обеща тя. — Няма да се оттегля в някой манастир. Знаеш ли, ще бъде хубаво да живея като всички, да не тичам повече от концерт на прием, а да се разхождам свободно. Откакто се помня, работя като мъж. Е, добре, уморена съм.

— Ти ли?

— Да. Не съжалявам за нищо, което съм вършила, но нямам нищо против да престана да работя.

— И таз добра! Ти искаш да надиграеш мъжа си?

Льопра поиска сметката и стисна ръката на Ева.

— Само че — добави той — мъжът ти също иска да ни надиграе.

Тръгнаха си. Хората прекъсваха разговорите, когато те минаваха. Започваха отново да говорят зад гърба им, малко по-тихо. Бяха сигурни, че ставаше дума за галаконцерта, за песента, и бързаха да останат сами. Въпреки това стигнаха до Триумфалната арка, без да си кажат дума. Изведнъж усетиха, че няма какво да сторят, че са излишни, и знаеха, че който пръв отвори уста, ще спомене Фожер.

— Почерпи ме едно кафе — каза Ева.

Льопра избра бар „Автомобила“. На прага се сблъскаха с Вирио.

— Ах, много ми е приятно да ви видя — подхвърли Вирио. — Е, зайче, какво става с теб? Разбира се, научих за мъжа ти. Съжалявам... А ти, момче, все над клавишите, а? — той размърда пръсти, като че ли свиреше, и шумно се засмя. — Какво да ви предложи... Но, разбира се, разбира се...

Влязоха в бара.

— Три уиски. Между нас казано, бих предпочел един ликьор, но е женско питие. А ти, сладурче, не изглеждаш много добре. Вярно ли е това, което се приказва? Отказваш ли се?

— За момента чисто и просто си почивам — уточни Ева.

— Слава богу! Защото аз видях оная Флоранс. От вестника ме изпратиха. Трябва дори набързо да драсна нещичко. Вярно, тя има това и това...

И с ръце очерта закръглената ѝ фигура.

— Но останалото е нула. Че една песен на Фожер трябва да ти извира отвътре. Няма нужда да се превземаш, да търсиш кой знае каква философия. Представяш ли си! Да беше я видяла! Беше глътнала микрофона, с обърнати очи, с ръка върху гърдите. Спомням си припева, чакай... — Той започна да тананика с ужасен глас и всички край бара избухнаха в смях.

— Да — заключи той, — признавам, че може и по-добре. Но това нещо се казва „Неудържимо сърце“... Трябва порив, чувство. Да предположим, че се обръщам към теб, а? „Ти ми изневери, но аз ти прощавам“. Та това се пее едва... Това се казва така... с ръце напред... много мило... защото в живота винаги можеш да започнеш отново... както преди. Не е ли така? И ако ти беше изпяла тази песен... Хайде, опитай! За нас, като между приятели.

— Госпожа Фожер не се чувства много добре — каза Льопра.

— А — извика журналистът. — А, извинете ме...

— Съжалявам — прошепна Ева. — Благодаря, добри ми Вирио. Прав сте, щях да го изпълня както току-що ми показахте... Точно така! Тя му протегна ръка. Вирио разцъфна.

— Да опровергая ли в статията си? Да кажа ли, че скоро ще се върнете?

— Предпочитам да не го казвате.

— А нея мога ли да я сриня?

— Хайде, вие не сте чак толкова лош човек.

Вирио ги изпрати до вратата.

— Не се предавай, сладурче — извика той. — Чакам те.

— Не издържам повече — каза Ева. — Да се прибираме.

Те бавно закрачиха по авеню Марсо.

— Какъв глупак! — избухна Льопра.

— Съвсем скоро вече няма да можем да излизаме — каза Ева. — Не знам как ти действувa тази песен, но на мен... Мислех се за поиздръжлива!... Ако не беше ти, щях да замина, където ми видят очите... Щях да се върна в Испания... или на Канарските острови.

Льопра мълчеше. Ако тя се вкопчеше в тази идея, всичко беше загубено. Тя щеше да си отиде. Щеше да скита от хотел на хотел; вечер с пусто сърце щеше да приеме да вечеря с първия срещнат; за да си докаже, че е свободна, тя беше способна да...

— Ева, мила, внимавай... Ако си отидеш, той ще спечели... Ти самата вече каза, че нищо не се е променило.

Нищо не се е променило! Той добре знаеше, че е тъкмо обратното — всичко е различно. Чак до мълчанието на Ева, което не беше вече същото. В любовта тя търсеше екзалтацията, благодарение на която лицата, думите стават странни, а животът прилича на коледна утрин. А любов, която трябва да поемеш като товар, една делнична любов тя нямаше да има сили да защитава.

— Не искам да те оставям сама — каза Льопра. — Гореще ще направя кафе. Имам скрити таланти.

Смехът му прозвуча фалшиво. Те преминаха през високата врата на сградата. Портиерката се затича след тях.

— Пощата ви, госпожо Фожер — и този малък пакет.

— Дайте — каза Льопра.

Той леко пребледня и нервно отвори вратата на асансьора. Ева също беше познала пакета.

— Мислиш ли, че е...?

— Опасявам се — отвърна той. — Същата хартия. Същият почерк... същият печат... Същият пощенски клон — булевард „Ваграм“.

Той опипа пакета, усети очертанията на картонената кутия. Асансьорът се плъзгаше меко нагоре и светлината, идваща от стълбищните площадки, бързо осветяваше сгърченото лице на Ева, пълните ѝ с ужас очи.

— Не — каза Льопра, — не бива да се страхуваш. Хитростта е същата с бели конци. Това е чисто и просто записът на Флоранс. Искат да ни изцедят до крайност.

— Значи е тя?

— Не знам. Още не знам. Ще видим.

Ева вече търсеше ключовете. Влязоха бързо в апартамента и тя заключи.

— Върви — прошепна тя, — мини напред — краката не ме държат.

Тя го последва, опирайки се о мебелите. Лъопра разреза хартията с нож за рязане на писма, повдигна капака на кутията. Извади една грамофонна плоча.

— Няма етикет. Седни. Може да е същата плоча.

Той включи грамофона и когато плочата се завъртя достатъчно бързо, спусна иглата. Веднага и двамата познаха начина на свирене на Фожер, колебливото му докосване до клавишите.

— Виждаш ли, че е точно същият запис — каза Лъопра.

— Предпочитам това — въздъхна Ева.

Те чуваха Фожер, отново откриваха неговите паузи, дрезгавия шум на дишането му.

— Да го спра ли?

— Почакай... Нека бъдем наясно.

— За какво? Държиш да чуеш кратката му реч ли?

Музиката се лееше без изненади, вече я знаеха наизуст. Засега съумяваха да надвият страха.

— Той ще каже същите думи — заяви Лъопра. „Не е лошо, нали?“ и т.н., и т.н. Е, добре, на мен ми стига. Прекъсвам.

— Чакай!

Пианото млъкна. Плочата, леко огъната, повдигаше равномерно бялата ръчка на грамофона с леко стържене. Фожер също мълчеше. И страхът се възвръщаше върху лицето на Ева. Лъопра кривеше злобно уста.

— Това е друга плоча — прошепна той.

Изведнъж прозвуча гласът на Фожер. Колкото и да го очакваха, те подскочиха и се приближиха един до друг.

„Ева... Тук си, нали?... Извинявай... говоря ти, като че ли съм сляп... но е още по-лошо... аз вече съм нищо... Ти го знаеш... аз съм само един глас.“

Фожер нехайно изсвири припева на песента. Ева хапеше кърпичката си. Плочата се въртеше, проблясвайки сред вледеняващо мълчание.

„Аз съм само един глас — поде отново Фожер, но се досещам за доста неща. Знам например, че мислиш за мен повече отвсякога... И това е само началото...“

Той изсвири една кратка музикална фраза, а Лъопра искаше да му извика: „Стига толкова! Хайде да свършваме!...“

„Мислиш, че си играя да те преследвам ли?... Не... Аз се браня... Това те учудва... той е тук, бас държа... Ако не е тук, ти ще му разкажеш... Аз се браня. Защото трябва да ти го кажа: не аз, а ти ме измъчи, изтормози, изтерза. Никога не ще се избавя от теб...“

— Не — прошепна Ева, — не... Не е вярно — тя се беше втренчила в плочата, сякаш изведнъж беше видяла отражението на Фожер.

„Онова, което изстрадах — каза той, — трябва да го изстрадате и вие двамата. Справедливостта ли? Не вярвам в нея... или поне смятам, че трябва да ѝ се помогне... Нали виждаш, аз ѝ помагам. Тази плоча не е последна... И помни, че вече няма да се обръщам към теб... Довиждане, мила Ева, бих искал да не те обичам толкова много... не те забравям... Никога не ще те забравя...“

Чу се изщракване и грамофонът спря. Лъопра безшумно коленичи пред Ева. Тя стоеше отпусната, скрила лице в дланите.

— Ева, Ева... скъпа — каза Лъопра.

Той усети, че гласът му трепери, и отиде на пръсти до кухнята, потърси между бутилките и намери едно едва наченато шише „Арманяк“. Напълни една чаша и я отнесе:

— Ева... пийни... пийни бързо.

Ева протегна ръка.

— Той ще ме подлуди... Това е ужасно!

Тя потопи устни в алкохола, закашля се, а Лъопра изпразни чашата отведнъж.

— „Няма вече да се обръщам към теб“ — подхвана тя.

— Разбираш ли какво иска да каже?

— Не.

Тя отново се загледа в плочата.

— Можех ли да предположа, че толкова ме обича! — каза тя с плътния си глас.

Лъопра я хвана за раменете, разтърси я:

— Ева... събуди се... Аз съм тук. Ние също ще се защитаваме. Не може повече да продължава така.

— Какво искаш да направим? Можеш ли да попречиш плочите да не пристигат?

— Не, но ние не сме длъжни да ги слушаме.

Ева отвърна с бледа, отчаяна усмивка.

— Ще имаш ли сила да не ги разопаковаш? Честно? Ето виждаш ли? Всички ще ги чуем. Неизбежно е. Това е част от неговия план. Не знам докъде иска да стигне, но...

— Говориш безсмислици — прекъсна я Лъопра. — Господи, какво толкова, та той е мъртъв.

— Ти говориш безсмислици, Жан — каза тихо Ева. — Нали разбираш, че има някакъв приятел, съучастник, наречи го, както искаш... Вече не можем да се съмняваме в това.

Машинално Лъопра грабна празната чаша. Помириса я.

— Очевидно — каза той. — Дори имаме доказателство. Трябваше подателят да изчака първия успех на песента, преди да изпрати тази плоча... Иначе плочата щеше по-малко да ни разтърси... нали?

— Продължавай...

— Фожер не е могъл лично да определи датите на изпращането. Значи някой ги избира... Но тогава не може да става дума за случайна

връзка. Това трябва да е приятел на Фожер, някой, който да е в течение на всичко... Греша ли?

— Мелио?

— За мен е само той... Но защо толкова те молеше да изпееш песента?

— Почакай... Нещо не ми е ясно.

— Така е. Ако приятелят, за когото мислим, е приел да изпълни последното желание на мъжа ти, или другояче казано — ако е приел да отмъщава, значи, че ще отмъщава докрай. При тези условия Мелио не би трябвало да те кара да пееш.

— Значи не е Мелио... И въпреки това... Брунщайн ли?... Не, Морис не би избрал за довереник мъжа на любовницата си.

— Тогава кой? Флоранс? Девошел? Гюрмиер?

— Сто на сто не е Гюрмиер. Той е по-скоро продажен тип. Човекът, у когото са плочите, като нищо може да дойде при мен, за да изкара пари за услугите си. Нали ти е ясно, че Морис е предвидил риска. Той безспорно е избрал някой много сигурен... който вероятно ме мрази.

— Брат си ли?

— Той дори не дойде на погребението. Бяха скарани от години. Лъопра седна смазан.

— Какво ще правим? — попита той.

— Нищо — прошепна Ева, — ще чакаме.

— Какво ще чакаме?

— Следващите плочи.

VI

Мина една седмица. Всяка сутрин в девет часа Лъопра се обаждаше.

— Има ли нещо?

— Не. Нищо. Писма.

Често по обяд той прескачаше до Ева. Тя му показваше пощата, безразборно нахвърляна в една кристална купа. Колкото повече се затвърдяваше успехът на песента, толкова по-многобройни ставаха писмата. Приятели умоляваха Ева да не се отказва от кариерата си, непознати хора я поздравяваха, изказваха ѝ възторга си от Фожер. Ева беше отслабнала, но се държеше и се мъчеше да живее както преди, да се показва вечер в ресторантите, където имаше навика да ходи, да се усмихва. Тя стискаше ръце, приемаше покани.

— Малко съм уморена — обясняваше тя. — Имам нужда от почивка... Не... Още нямам планове.

— Доволна ли сте? „Неудържимо сърце“ е на път да се превърне в песен на годината.

— Толкова по-добре. Заслужава.

Но след час тя си тръгваше с мигрена. Лъопра беше до нея, чакаше, мълчаливо я съпровождаше до дома ѝ. Той също беше изтощен. Пред Ева се стараеше да изглежда спокоен, понякога се шегуваше.

— Знаеш ли. Днес я чух единайсет пъти. Броих... Тази сутрин при бръснаря. След това по стълбите... някой, докато чакаше асансьора, си тананикаше... два пъти в метрото... два пъти в градината „Тюйлери“, деца свиреха на хармоника. На обед...

— Стига, скъпи. Аз също я чувам навсякъде... Същинско мъчение!

На вратата Лъопра дълго ѝ стискаше ръка. Чувствуваше, че тя има нужда да остане сама, и ставаше смирен, покорен.

— Лека нощ, мила Ева. Опитай се да поспиш. Ще ти се обадя утре сутринта.

Той си тръгваше смазан от самотата, влизаше в някое кафене, неспособен да разсъждава, да състави някакъв план. Поръчваше си едно уиски, до което не се докосваше, гледаше как снове тълпата. За пореден път прехвърляше наум списъка на заподозрените. Мелио... Флоранс... Сигурно е един от двамата... Другите отпадаха от само себе си. Девошел, музикалният критик, в когото за миг се бяха усъмнили, беше заминал за Швейцария на другия ден след погребението. Ева случайно го беше научила. Бяха проверили. Никакво съмнение. Девошел не беше изпращал плочите... Тогава Мелио или Флоранс?... Но как да ги попиташ, без да се злепоставиш още повече? Лъопра се обезсърчаваше. „В края на краищата, мислеше си той, какво може да ни се случи? Нищо!“ Поне нищо определено. Следствието по смъртта на Фожер беше приключило. Поне засега. След месец никой вече няма да споменава за него. По всяка вероятност Ева ще се върне към живота. Несъмнено. Но никакъв отговор не беше задоволителен. Лъопра знаеше, че няма от какво да се бои, и тревогата вече не го напускаше. Една смътна тревога, нещо подобно на страха от морска болест. Би искал да легне и да заспи, да спи! Влизаше в друго кафене, наострил ухо. Не, тук песента не звучеше. Почти беше разочарован. Песента беше нещо като разговор с Фожер. Когато я чуваше, той се стягаше, изпитваше желание да каже: „Виждаш ли, мръсно, не се предавам. Няма да ти се дам до края.“

Ноцта се изнизваше спокойно. Колите, минаваха по-рядко. Те пристигаха отдалеч, с пълна скорост и сред тишината листакът се раздвижваше. Лъопра се прибираше вкъщи. Спираше в последното кафене, почти празно в този час. И там засрамено пускаше една монета в автомата за плочи и стиснал зъби, слушаше само за себе си песента на Фожер. После се тръшваше върху леглото си, обръщаше се към стената и чакаше съня, отдавайки се на объркани мисли. Едва станал, той се спускаше към телефона:

— Здравей, скъпа... Добре ли спа? Нещо ново?

Хайде! И днес няма да е. Той сядаше пред пианото и се чувствуваше вече обезсърчен. Искаше да чуе задъхания глас на Ева: „Ела веднага, плочата е тук“. Така може би щяха да узнаят какво иска Фожер.

Понякога, късно следобед, Ева се съгласяваше да отидат в някоя чайна. Лъопра стеснително се опитваше да разговаря с нея както преди. Но хората познаваха Ева. Главите се извърщаха към тях. Притеснена, Ева скоро ставаше и те бяха принудени да обикалят обществените градинки и седнали на някоя пейка, да гледат как врабците се боричкат сред окапалите листа. Ева си отваряше устата само за да каже:

— Размислих. Не може да е Мелио.

Но на другия ден заявяваше:

— Мелио е. Той сам призна, че Морис е отишъл да му каже, че съчинява нова песен... Песен, „която не му дава мира“... Спомняш ли си?

— Разбира се — отвърщаше Лъопра. — Мога ли да го забравя!

И те отново започваха да се въртят в същия кръг на предположения, догадки и съмнения.

„Той може да се похвали, че ни владее изцяло“ — заключаваше Ева с лека насмешка, която влагаше в думите си, когато искаше да изглежда смела. Или слагаше длани върху ръцете на Лъопра: — Какъв живот те карам да живееш!

— Ами — протестираше Лъопра. — Вината е моя!

Между тях отново лумваше предишната пламенност. Лъопра обхващаше с ръка тила на Ева.

— Ева, скъпа, обичаш ли ме поне малко? Разбираш ли, че съм готов да дам всичко, за да свърши този кошмар?

— Но да, мили. Ти знаеш, че това дори не е кошмар. Ние ще се измъкнем от него. Хайде да повървим малко.

Те се връщаха към оживените улици, където Ева толкова обичаше да се смесва с тълпата. Спираха се пред витрините, гледаха мебелите, накитите, платовете. Една вечер тя стисна конвулсивно ръката на спътника си, поведе го бързо напред, но той успя да прочете върху едно шишенце парфюм мъничкия етикет: „Неудържимо сърце“. Наречекоха „Неудържимо сърце“ и един модел на Диор. Ева се отказа от тези разходки.

— Би могла да изразиш недоволството си пред Мелио — каза Лъопра. — Питам се, дали той има право да им позволява това.

— Каква полза — прошепна Ева. — Как ли ще изглеждам, като реагирам?

Ева искаше да води борбата достойно. Това беше за нея правило в живота. Въпреки това Льопра най-накрая ѝ зададе въпроса, който го измъчваше:

— Още ли обичаш мъжа си?

— Вече ти казах, че не.

— Тогава защо толкова се разстройваш, като чуваш песента?

— А ти?

— Аз не се разстройвам — възрази Льопра.

— Не си честен. Истината е, че и двамата ни е страх, защото всеки път виждаме станалото в Ла Бол.

— Страх ни е, защото не се обичаме достатъчно. Ева, скъпа, ти не си вече същата... Защо?

Бяха седнали на терасата на една бирария пред Льва на Белфор. Тук никой не им обръщаше внимание.

— Дете — каза Ева. — Смяташ, че не те обичам достатъчно! А пък аз стоя тук заради теб. Щеше да ми е много по-лесно да отида в Италия или в Португалия. Никаква поща никакви плочи, спокойствие. Не е ли така? Не си ли доволен?

— Не — отсече Льопра.

Веднага почувствува нейния гняв, но той беше за предпочитане. Изживяваше един от онези мигове, когато човек изпитва желание да изгуби онова, което обича.

— Няма нужда от твоята преданост — поде той. — А само от любовта ти.

Ева не отвърна. Опитваше се да запази спокойствие. Но сложи черните си очила. Тогава Льопра изведнъж се реши:

— Ева — прошепна той, — омъжи се за мен. Обещай ми да се оженим, щом като можем, законно...

Тя горчиво се усмихна.

— И веднага ще имат основание да ни заподозрат. Даваш ли си сметка какво говориш?

— Господи, един мъж да предложи брак на... приятелката си, не виждам какво срамно има?

— Ти си луд, скъпи... Напълно луд!...

Льопра не отстъпи. Разтрепери се, обзет от вълнение, както пред пианото в най-хубавите си дни, когато музиката го завладяваше.

— Как не разбираш, че не мога повече да живея така — каза той.
— Обаждам ти се, вярно... излизаме заедно... но какво означава това? Един час с тебе... През останалото време ти живееш на една страна, аз на друга. Ние сме си чужди. Фожер е все между нас... повече от когато и да било. Ето защо ме е страх. Има само един начин да отвърнем на тези смешни плочи... Повярвай ми, много мислих за това. Трябва да се оженим...

— Поръчай ми още едно кафе — каза Ева.

— Какво?... Добре!... Както искаш... Момче, две кафета.

Той яростно извади цигара от джоба си. Ева му протегна запалката си.

— Извинявай — промърмори той.

— Свърши ли? — попита тя. — Мога ли да говоря?... Изслушай ме... Никога няма да се омъжа... Никога не е трябвало да се омъжвам. Прекалено много обичам любовта.

— Глупости!

Той различи зад очилата бледото проблясване на зениците.

— Когато поискам, съм търпелива — поде отново Ева. — И аз много мислих. Никога не съм обичала друг мъж колкото теб. Това са неща, които една жена не е свикнала лесно да признава. Но тъкмо затова не искам да бъда твоя жена. Ти какво би искал? Да живеем заедно всяка минута? Да се любим от сутрин до вечер? Да се разтворя в теб?... Не, скъпи мой... Любовта е...

Тя замислено отпи от кафето.

— Носталгия... Не искам да изпадам в литературни определения, но ми се струва, че любовта е точно това... И защото те обичам, може да се случи от време на време да имам нужда да се отдалечавам от теб... или да те карам да страдаш... или да те забравя... да те заменя с друг...

— Ева!... Умолявам те... Ева!

Тя се приближи до него толкова близо, че се допря до рамото му.

— Успокой се, мили Жан. Говорим разумно. Разкривам се пред теб такава, каквата съм. Може би защото съм нещо като скитничка, като дивачка, за мен любовта, истинската любов, трябва да се опита да се самоунищожи. Ако устоява... тогава...

— Но тя устоява — прекъсна я Лъопра. — Уверявам те, че моята лю...

Тя сложи ръка върху устните му.

— Да — каза тя, — твоята любов е силна, егоистична, покоряваща. Ти обичаш като мъж... като Морис...

— Как искаш да обичам?

— А! Ето въпроса. Трябва да приемеш да обичаш, без да играеш някаква роля, без нищо да очакваш в замяна... Как да ти кажа?... Да приемеш да бъдеш самия себе си и нищо повече.

— Но аз не играя никаква роля.

— Виждаш ли, че не разбираш.

— Ти не...

— Не е така. Ти си въобразяваш някои неща и тази игра те въодушевява. Но щом ти обяснявам каква съм, всъщност ги ме отхвърляш, боли те.

— Знаеш ли, че си доста сложна.

Един слепец влезе в бирарията. Държеше цигулка под мишница.

— Да се махаме — каза Ева.

Слепецът повдигна цигулката към брадичката си и започна да свири песента на Фожер със сърцераздирателни извивки.

— Става отвратително — изсумтя Льопра.

Той плати и хванал Ева за лакътя, я изведе навън.

— Сигурно сега ще трябва да те оставя?

— Не искаш ли да дойдеш у дома? — попита Ева.

Льопра, разколебан, все още ядосан, но вече на път да се успокои, я погледна, тя свали очилата си, усмихна му се.

— Виждаш ли каква си! — каза Льопра.

— Бъди добър, извикай такси — прошепна тя.

В колата той я притисна до себе си и те вече не помръднаха, а градът, нереален, в преливащи цветове, преминаваше като филм върху предното стъкло. „Държа я в прегръдките си — мислеше Льопра, — а пък ръцете ми са празни. Тя ми принадлежи и не е моя. И аз съм щастлив... ужасно щастлив!“

Ева сякаш прочете мислите на любовника си и каза, без да вдига глава:

— Ето виждаш ли, скъпи, това е любовта. Хората имат смелостта да си говорят. Обещавах ли ми, че винаги ще имаш смелост да ми говориш?

Той я целуна по косите, по слепоочието. Съвсем мънички бръчици потрепваха под устните му. Усети, че очите му се наливат със сълзи, и престана да мисли за себе си. Беше изпълнен само с нежност, гальовност и мъка.

Пред портиерската стая Ева се поколеба:

— Би ли попитал дали има поща?

Това беше най-мъчителният миг от деня. Лъопра се стегна, отвори вратата. Портиерката я нямаше, но пощата беше подредена в една кантонерка. Той взе десетина писма, които натъпка в джоба си, хвърли подозрителен поглед върху масата и бюфета. Никакъв пакет. Значи имаха отсрочка.

— Само писма — съобщи той.

Ева го чакаше пред асансьора. Лицето ѝ светна; изведнъж тя доби моминско изражение ѝ един много чист порив се надигна в Лъопра. Поиска му се да я успокои, да я защити. Той отвори вратата на асансьора, дръпна решетката.

— Започвам да вярвам, че вече никога няма да има плочи. Мъжът ти не беше толкова глупав. Сигурно му е било ясно, че когато една заплаха се повтаря много често, тя губи силата си.

— Не ми се вярва — каза Ева.

Но нещо в гласа ѝ отекваше ясно. Лъопра я взе в прегръдките си, потърси устните ѝ. Ева се дърпаше със смях.

— Може да ни видят, глупчо.

Коридорите, зърнати мимоходом, потъваха плавно и беше удоволствие да търсиш тези топящи се устни, докато дебнеш приближаването на следващия етаж, за да огледаш набързо това леко внушително пространство.

Асансьорът спря.

— Дай си ключовете — каза Лъопра. — Поне веднъж мога и аз да отворя. Искаш ли да се правя, че се връщам у дома?

Той влезе след нея и отново я прегърна, без да ѝ даде време да се обърне.

— Ева, скъпа, благодаря ти за всичко, което ми каза одеве. Не споделям твоето мнение, но ще се опитам да те обичам още повече.

Тя се обърна към него. Той взе лицето ѝ между дланите си, повдигна го към себе си като бистра вода в двете шепи.

— Кълна се, че ще те защитавам... от него, от теб, от себе си... също. И като начало ние ще пречистим този апартамент. Целувам те тук, в антрето...

Той допря устни до челото на Ева, до очите ѝ, бавно я отведе в салона.

— И тук те целувам, защото тук той те накара да страдаш.

Той докосна страните ѝ, носа, устните ѝ, които вече пламтяха. Чувствуваше, че е развълнувана, податлива. С бавни стъпки я отведе в спалнята.

— И тук те целувам, защото те е обичал...

Устните му намериха разтворените устни на Ева и тя не можа да сдържи едно изохкване. Той трябваше да я подкрепи, а ръката му я галеше, задържаше се под мишницата, където се очертаваше издатината на гръдта. Но той продължаваше да я владее и я водеше от стая в стая, повтаряйки всеки път насред стаята пречистващия жест.

— Жан — каза тя с въздишка, — престани, не мога повече.

Той я заведе обратно в салона, накара я, да седне, но тя увисна на врата му, скри лицето си.

— Искам те — каза тя и захапа плата на сакото му.

Той усети зъбите върху кожата си.

— Не сега — прошепна той. — Аз също може да имам нужда да се отдалеча от теб, да те накарам да страдаш... запомних урока ти...

Тя се отскубна, отблъсна го от себе си.

— Чудовище — каза тя весело. — Ах, ти действително си истински мъж!

И двамата избухнаха в смях.

— Ето такава те обичам — каза Лъопра. — Закачлива, естествена. Повтори: чудовище.

— Чудовище!

— Ева, скъпа. Наистина ли? Искаш ли?

Той свали сакото си, хвърли го на един стол и писмата се изсипаха, пръснаха се по пода.

— По дяволите! Твоите почитатели!

Той взе да събира писмата, смръщи вежди, като видя последното, и бавно се изправи.

— Какво е това?

— Дай — каза Ева.

Но тъй като той продължаваше да държи писмото, тя застана зад него и прочете през рамото му:

Дирекция на следствената полиция

— Господи!

Не е възможно! — прошепна той.

— Той ни е издал.

— Не говори глупости. Как искаш да ни издаде?

Търсеше с пръст някаква пролука в ъгъла на плика, загуби търпение. Тупна с крак, скъса хартията, грубо измъкна писмото. Имаше само един ред, написан на машина:

Госпожо, моля да се явите спешно в кабинета ми по въпрос, който Ви засяга.

Инспектор: Борел.

— Въпрос, който ви засяга ли? Не разбирам — каза Ева.

— И аз — призна Льопра.

С писмото в ръка, той се отпусна тежко във фотьойла, препрочете написаното. „Въпрос, който Ви засяга“. „Инспектор Борел“.

— Те знаят истината — каза тя. — Получили са писмо.

— Не е възможно — извика Льопра. — Приживе мъжът ти все пак не е могъл да обясни как ще бъде убит. Никой не е имал намерение да го убива. Онова, което се случи, беше съвсем случайно.

Снимката на Фожер продължаваше да стои върху пианото: живите му очи под леко подпухналите клепачи сякаш следяха сцената с прикритата ирония.

— Защо ще ме викат? — забеляза Ева. — Може би са открили някаква подробност. Откъде да знам...

— Каква подробност? Съдебният лекар подписа заключението си... Застрахователното дружество проведе разследване... експертите

потвърдиха, че е нещастен случай... Къде във всичко това искаш да се крие подозрителната подробност?

Льопра се мъчеше да овладее паниката, която го обземаше, но знаеше, че доводите му са слаби.

— Представи си, че са получили писмо — поде Ева. — Морис им обяснява, че ние имаме намерение да го премахнем. Той моли да се проучат най-подробно обстоятелствата около неговата смърт, ако умре по някакъв непредвиден... драматичен начин. И тогава? Смяташ ли, че полицията ще стои със скръстени ръце?

— Ще помислят, че някой им погажда лоша шега.

— Може би. Но ще поискат да разберат как стоят нещата. Ще проверят дали почеркът е същият като на мъжа ми. И ако той лично ни осъжда, представяш ли си каква сила ще има това обвинение?

— Нищо няма да открият. Няма нищо за откриване.

— Но вестниците, Жан. Представи си заглавията: „Убит ли е Морис Фожер?“

Тя скри лице в ръцете си. После изведнъж се изправи:

— Отивам!

— Къде?

— При инспектора. По-добре да свършим веднага. Часът е четири. След час ще ни олекне. Ако иска, нека ме задържи. В края на краищата предпочитам това.

— Значи всичко ще признаеш?

Ева посегна към чантата си, към ръкавиците, сгъна писмото. Отчаянието на Льопра я трогваше.

— Какво би направил на мое място?

— Ще отричам без колебание. Мила, няма доказателства, не разбираш ли? Ние сме много силни.

— Ти може би да. Но аз...

Машинално той се подпря на камината и като си спомни, че там във вилата беше направил същото, се изчерви. Същата сцена се повтаряше. Впрочем, откакто очакваха плочите, тя се повтаряше всеки ден. Имаше чувството, че той всеки ден убива Фожер. Разпери ръце.

— Какво искаш — въздъхна той.

— Разочаровам ли те?

— О, не!

— Да. Вижда се. Е, добре, Жан, съжалявам, но до гуша ми дойде тази игра, която разиграваме, и от този живот. Сбърках, че те послушах, вместо да повикам полиция. Не съм създадена непрекъснато да лъжа като истинска виновница... Защото излъгахме, затова стигнахме дотук...

— Забравях, че мъжът ти ни обвинява в предумишленост.

С opakото на ръката Ева потърка очите си. Устните ѝ трепереха. Тя изведнъж забеляза снимката на Фожер и с един замах я запрати към стената. Стъклото се счупи с ясен звън.

— Вие сте способни на всичко — извика тя.

— Какво ти става?

— На всичко. И ти си като другите.

Тя беше преbledняла, но успя да сдържи сълзите си. Като измъкна от чантата си пудриерата, бавно се напудри, без да откъсва поглед от Лъпра, и очите ѝ постепенно станаха сиви, в тях лумна светло, весело пламъче.

— Целуни ме, преди да се изчервя — каза тя... — Ако мога да мълча, ще мълча... заради теб, глупчо!

Тя отметна глава и той дълго я целува, люлеейки я в прегръдките си. Когато тя се отдръпна, беше засмяна, весела.

— Не виждам за какво толкова се ядосваш. Всъщност не ми е неприятно да се срещна с инспектора... Ако смята да ми пее разни...

Думата смуги и двамата. Ева се среса. Лъпра нахлузи едната си ръкавица. Отново го обзе тревога.

— Готово — каза Ева. — Ще дойдеш ли с мен?

Излязоха, но този път Ева заключи вратата! На улицата Лъпра едва не избяга. Срамуваше се да я остави сама пред опасността. Ева се стараше да изглежда безгрижна.

— Ще си купя пак кола — каза тя. — Каква ми препоръчваш? „Пежо“? „Симка“?

Той стисна ръката ѝ, за да покаже, че се възхищава от смелостта ѝ.

— „Симка“ — прошепна той разсеяно и направи знак на едно такси.

— Понт-о-Шанж, и моля ви да спрете радиото. Благодаря!

Седяха смълчани, докато слязоха от колата. Лъпра закрачи до Ева покрай сивата стена. Спряха пред арката. И двамата бяха с

изопнати лица. Ева погледна Лъопра и с върха на пръстите погали косите му по слепоочието. Знаеше, че ще страда повече от нея.

— Бъди разумен — прошепна тя.

— Да — отвърна Лъопра.

Задушаваше се. Тя мина под свода, прекоси двора, без да се обръща, а той дръпна ръкава си, за да види колко е часът. После, останал без сили като болен, прекоси кея. Довечера може да го задържат. Зеленикавата вода раздвижваше отраженията, зигзагообразно удължаваше обърнатата сянка на корабите. На ъгъла на Пон Ньоф един художник, несмущаван от зяпачите, рисуваше. Наведен над каменния парапет, Лъопра живееше в друг свят. „Ако ме арестуват — мислеше си той, — пак ли ще я обичам? Ако бъда разделен от нея? Ако тя умре?... Може би е права? Въобразявам си. Искам в живота ми да има приказни мигове. А пък сега ми е студено, страх ме е, защото тя е горе, сама...“ В съзнанието му отекваха музикални пасажи, отделни фрагменти от „Апасионата“, от концерта на Шуман. Би искал да свири за нея, за да ѝ помогне, за да вземе участие в битката. „Колко хубаво би било — отново си помисли той — сега да напиша една песен, да ѝ я подаря, като излезе. Фожер би могъл да го направи.“ За първи път помисли за Фожер без горчивина. Мина влекач, теглейки три шлепа, потънали до планшира. Вятърът играеше по водата, разпиляваше окапали листа. Лъопра прие, че е искал да убие Фожер, и от тази мисъл му олекна. Да, беше завиждал на Фожер, беше го мразил с цялата си душа. Фожер правилно беше отгатнал, когато го беше упрекнал, че е свръхамбициозен. Предумишленото убийство невинаги се обмисля с дни или седмици. Решението може да се вземе и за няколко секунди. Стига отчаяно да поискаш онова, което вече си започнал да вършиш. Но това той никога, никога нямаше да може да признае на Ева. Не я ли обичаше достатъчно? Може ли човек да се разкрие докрай, да приеме да бъде съден от жената, която се възхищава от него, която му внушава, че той е изключителен? Фожер не бе скрил нищо и загуби любовта на Ева. А той беше личност! А пък аз съм просто един жалък тип и не мога една мелодия да напиша. А и всичко това в известен смисъл не беше вярно. Лъопра чувствуваше, че се самообвинява жестоко, защото това беше единственото магическо средство да накара Ева да се съпротивлява, да отрича, да лъже. Да, така е, той желаше тъкмо в този миг тя да се бори срещу онзи полицай, да забрави

глупавото си честолюбие. Да лъже! Какво като лъже? Той едва ли не пожела в полицията да го разпитат него, за да лъже, и пак да лъже.

Дръпна ръкава си. Нямаше и час, откакто се самоизмъчваше. Рибарят измъкна от водата нещо лъскаво и гърчещо се. Лъопра слезе няколко стъпала и отиде при човека, който бършеше ръцете си в носна кърпа. Той си подсвиркваше песента на Фожер.

— Моля, седнете, госпожо.

Инспектор Борел заобиколи бюрото, подпря се на облегалката на стола. Ева го прецени с един поглед: интелигентен, малко прекалено сигурен в себе си, хубав мъж, но с криви зъби, в края на краищата не чак толкова лош за един чиновник. „Би трябвало да даде панталона си на гладене“... Тя се усмихваше, леко наклонила глава, с нежен поглед и изострено внимание.

— Много ми е приятно да ви видя тук, госпожо — каза Борел. — За мен това е привилегия. Аз безкрайно се възхищавам от вас...

— Да смятам ли — каза Ева, — че ме повикахте тук, за да ми изкажете лично комплиментите си?

Инспекторът притвори очи, вдигна едрата си ръка, на която проблесна голям пръстен.

— Не. Естествено, че не. Но и аз съм като другите... Започвам да мечтая, когато слушам песните ви. И днес ето че сте тук пред мен...

— От плът и кръв — добави Ева.

— От плът и кръв... И аз се наслаждавам на този миг... с ваше позволение.

Искаше да изглежда закачливо духовит, но не успяваше да се държи непринудено. Очите му не се оживиха. Бяха прекалено сини, с онзи син цвят, който на електрическата светлина блести като стъкло.

— Бях неприятно изненадан, когато научих за смъртта на Фожер — продължи той.

— Мъжът ми не беше много предпазлив човек.

— Знам.

Борел седна, удари с длан по една папка.

— Имам копие от протокола. Някой може да си зададе въпроса дали става дума за липса на предпазливост... Бил е пийнал, карал е бързо, но това се случва с много шофьори, най-вече през периода на

летните отпуски... Жалко, каква загуба... И двойно по-жалко, защото научих случайно... че вие смятате да напуснете сцената...

— Бързо са ви осведомили.

Борел театрално се поклони.

— Такъв ми е занаятът, госпожо... Мога ли да ви задам един въпрос? Наистина ли мислите, че мъжът ви случайно е загинал?

Ева очакваше тази атака. Въпреки това тя с усилие издържа погледа на инспектора.

— За бога, да — каза тя. — Нито за миг не съм предполагала, че... Да не би нещо да сте открили?

— Да съм открил?... Не. Няма съмнение, че е злополука.

Той отвори папката, за момент се замисли. Ева си представи Льопра. Горкото голямо дете! Ще бъде въввлечено в скандал. И никога няма да разбере защо е признала. Защото тя ще каже цялата истина. Ако този полицай имаше доказателството, че Морис... Не, тя нямаше да допусне да я уловят в лъжесвидетелство, да понесе презрението.

— Предполагам, че господин Фожер е имал неприятели, като всички нас — каза Борел. — Не сте ли забелязали нещо неестествено през последните седмици. Не изглеждаше ли угрижен мъжът ви? Нищо ли не ви е казал, което да...

— Нищо.

— Странно. Вие добре ли живеете?

— Не.

Борел поклати глава развеселен.

— Чудесно! Това се казва прямота!

Той измъкна от папката едно писмо, което препрочете. Ева беше прекалено далеч, за да разпознае почерка, но усети, че това е краят. Фожер беше удържал на думата си.

— Имам любовник — каза тя. — Не го научавате от мен. И понеже всичко искате да знаете...

Борел се наведе напред и ѝ подаде писмото.

— Първо прочетете това — каза той. — Не е редно да ви давам такъв документ, но разчитам на вашата дискретност.

Не беше почеркът на Фожер. Тези закръглени, дребни букви... но къде вече ги беше виждала?

Всички приятели на Фожер са огорчени от бездействието на полицията. Разследването заключи, че става въпрос за злополука, което е пълна безсмислица. Фожер беше много добър шофьор. Освен това той имаше навика да минава по един страничен път, за да избегне завоите на Ансени.

Ева кръстоса крака и подпря писмото на коленете си; погледът на Борел ѝ помагаше да се държи; тя ще го изчете докрай, без да припадне...

Смъртта на Морис Фожер поставя следния проблем: защо не е минал по обичайния си маршрут?... Защото е имал намерение да се самоубие... От деликатност, за да пресече всякакви приказки, той е прикрил самоубийството си, като е инсценирал злополука. Но за да се самоубие жизнерадостен човек като него, значи е бил подтикнат към това.

И изведнъж Ева позна почерка на Флоранс. Като се прибере вкъщи, ще се порови в бюрото си... Сигурно ще намери стари пощенски картички, изпрацани от Дания, от Швеция, от времето, когато Флоранс не беше още... Действително, беше нейният почерк, дори неподправен, най-обикновен и просташки...

... И онези, които тласкат човека към самоубийство, са престъпници. Полицията би трябвало да си зададе въпроса дали Ева Фожер няма пръст в смъртта на мъжа си. Името ми няма нищо да ви подсказва. Задоволявам се да призова към справедливост.

Ева сгъна писмото.

— Получаваме десетки такива — каза Борел, сякаш се извиняваше. — Луди, ревнивци, хора обзети от мания за преследване. Въпреки това...

— Въпреки какво? — попита Ева.

— Е, добре, практиката ни е такава. Длъжни сме да проверим.

— Мислите, че съм виновна за смъртта на мъжа си ли?

— Ни най-малко, скъпа госпожо. Първо, аз се поддадох на желанието да се запозная с вас, и второ, исках най-вече да ви предупредя... Сигурно е, че някой ви мисли злото... Не се ли досещате кой може да бъде?

Ева с отвращение остави писмото на ръба на бюрото.

— О, да — каза тя. — Но вие с нищо не можете да ми помогнете.

— Все пак, ако някой се опита да ви безпокои, да ви тормози, мое задължение е да...

— Благодаря — прошепна Ева. — Много сте любезен, но ще се справя и сама.

Борел кимна утвърдително.

— За всеки случай аз ви предупредих. Не се колебайте да ме известите, ако се опитват да предизвикат скандал. Естествено, вие не знаете дали мъжът ви е имал навика да се движи по онзи страничен път, за който се споменава в писмото?

— Не знам. Винаги отивах в Ла Бол с влак.

— Впрочем — злополука или самоубийство — това не променя нещата — заключи Борел.

Той изпрати Ева до стълбите.

— Не се колебайте — повтори той. — Аз съм тук. Разчитайте на мен.

Ева слезе бавно по стълбите. Тя би се заклела, че той беше все още на площадката и продължаваше да я гледа... А после усети, че се е прибрал, и без причина забърза, почти изтича до арката. Лъопра стоеше на отсрещния тротоар, облегнат на парапета.

— Виждаш ли, че не ме арестуваха — каза тя.

— Каза ли им?

— Не. Беше излишно. Пие ми се чай.

Но когато се настани в едно малко бистро, успокоена, усмихната, тя промени мнението си и си поръча чаша бяло вино.

— Като зидарите — каза тя.

— Разказвай.

— Лесна работа. С две думи: съдията е получил анонимно писмо... Познах почерка на Флоранс...

— И таз добра!...

— Флоранс ме обвинява, че съм тласнала Морис към самоубийство.

— Не разбирам — каза Лъопра.

— И аз в момента нищо не разбрах. Очаквах, че ще публикуват нещо...

— И за това ли те повика той?

— Да, за това... но сигурно за още нещо. В писмото си Флоранс намеква, че Морис обикновено се е движел по някакво отклонение тъкмо за да избегне завоите при Ансени.

— Ох!

— Инспекторът не е глупак. Той нищо не знае. Нищо не подозира. Но историята с отклонението явно го тормози. Наздраве, мили ми Жан. Можем да се чукнем — тя докосна с чашата си чашата на Лъопра и отпи с удоволствие от обикновеното бяло вино.

Лъопра отпи с недоверие.

— С една дума, какво е впечатлението ти? — попита той.

— Че засега можем да бъдем спокойни.

— Знаеш ли — извика Лъопра, — Флоранс не ни изпраца плочите. Ако знаеше истината, тя би я съобщила с голямо удоволствие на инспектора. Щеше да ни обвини в конкретно деяние.

— Да, наистина — каза Ева. — Не бях се сетила. Бях толкова изненадана.

— В известен смисъл това писмо ни оневинява — продължи Лъопра. — Като зачеркнем Флоранс, остава Мелио.

Ева изпразни чашата си.

— Дай ми една цигара — каза тя. — Сега е пет и половина. Иска ми се да се обадя.

— На Мелио?

— Да.

— За какво?

Ева свали шапката си, тръсна коси, после се премести назад, удобно опря гръб на облегалката, блажено въздъхна.

— Сега сме сигурни, че е Мелио, нали?

— Да, по силата на логиката. Той най-точно отговаря на всички наши предположения. Той е приятелят, издателят.

— Добре. Трябва да му нанесем голям удар; иска ми се да го помоля за среща и да го поставя натясно. Чакай, ще се мръщиш след малко... Ако Борел... инспекторът се казва Борел... получи плоча, веднага ще се досети какво е станало. Видях го, разбираш ли, знам какъв човек е... От друга страна, Мелио може би не е много горд, че е принуден да играе подобна роля. Като бия на чувства, може да успее да го разубеда.

— При условие че всичко му кажеш — възрази Лъопра.

— Е добре, всичко ще му кажа.

— Той ще ни издаде.

— Не. Няма да посмее. Мене няма да издаде. Защото така не се постъпва. Все пак Мелио не е случаен човек.

Лъопра скръсти ръце върху кръглата масичка, втренчи се в чинийките.

— Не си ли на моето мнение? — попита Ева.

— Не. Ни най-малко.

— Предпочиташ да не мръднеш пръста си, да чакаш Борел да дойде да ни арестува? Защото сега става въпрос за единия или за другия. Мелио или Борел... хайде, размърдай се, Жан.

Тя пхна ръка под ръката на Лъопра, заговори с меден глас.

— Ние никога не сме разговаряли истински с Мелио... Аз ще се извиня.

— Ти? Ще му кажеш, че си сбъркала ли?

— А защо не? Всъщност е точно така. Трябваше да подхожда към него по иначе... Ще му обясня как живеехме с Морис. Сигурно и през ум не му минава какво е било. Ще му разкажа за последната вечер в Ла-Бол. Той ще ми повярва. Има начин да представиш нещата. Хората винаги усещат, когато не се опитваш да ги лъжеш... А и Мелио не е луд. Той е все пак търговец. Веднага ще прецени какъв е интересът му.

Лъопра уморено сви рамене.

— Ева, милинка, ти ме смайваш. Преди няколко часа Мелио нищо не струваше. А сега се превръща едва ли не в благородник.

Ева се изправи, отмести масичката.

— Предупреждавам те, че аз няма да дойда.

Тя подръпна ухото му, наведе се нежно към него.

— Не, ще дойдеш. Не искам в случай на неуспех да ме обвиниш в некадърност.

— Но, по дяволите, още не сме сигурни. Логично е, признавам. Но даваш ли си сметка, че въпреки това може да сбъркаме. И тогава? Ще му признаеш истината просто ей така ли?

— Не съм толкова глупава. Ще му кажа само ако той е откровен. Знаеш ли, досега никой не ме е лъгал.

Тя гъвкаво се промъкна между масите и се качи на първия етаж по една вита стълба. Преди да се скрие, с едва забележимо движение на пръстите тя му изпрати въздушна целувка.

Льопра повика сервитьора, който дремеше, подпрял рамо на вратата.

— Две кафета.

Може би Мелио не е в кабинета си. Льопра се улови за тази мисъл. Тази припряност, желанието да свърши с всичко час по-скоро бяха типични за Ева. Как да я накара да проумее, че инспекторът, дори и да се усъмни в тях, не ще има никога доказателства, а те сами щяха да въоръжат Мелио с едно решаващо смъртоносно доказателство. Трябваше да се изчака на всяка цена! Дори ако се наложи да търпят всеки ден мъчението на пощата. Няма друг изход.

Льопра изпи кафето, изпуши последната цигара от кутията. Беше взел решение. Няма да отиде при издателя. Ева много лесно забравяше, че не рискува нищо в тази история. Не тя уби Фожер. Ако нещата тръгнат на лошо, нея няма да я осъдят. Шест и четвърт... Мелио можеше да има срещи... Оставаше един шанс! Краката на Ева се показаха на първото стъпало — дълги, съблазнителни. „Как е възможно — помисли си Льопра — да я обичам толкова, като животно, сякаш е моята женска.“ Ева слезе с подновен грим, изпълнена с младежки плам.

— Готово — каза тя. — Той ще ни приеме утре вечер, в десет часа. О, ти си поръчал кафе, чудесно.

— В десет ли?

— Само по това време не го безпокоят.

— Не се ли изненада?

— Не. Стори ми се по-скоро леко смутен... сдържан... Според мен той е очаквал да му се обадя. Жан, скъпи, не ме гледай така. Чувствувам се отлично. Сигурно е някаква реакция. Толкова ме беше

страх, когато влизах в Следствената полиция. Костелив орех е този Борел. В сравнение с него Мелио изглежда почти безобиден!

VII

Към осем часа беше преваляло. Краткотраен топъл дъжд, и градът изведнъж се изпълни с мириса на пристанище. Сега на хоризонта сърпът на луната светеше ниско. В таксито Ева беше свалила страничното стъкло и вдъхваше повей: шлиферът ѝ беше закопчан догоре. Париж беше за нея като голяма позната гора. Тя обичаше да гледа по пътя проститутките пред баровете, витрините, проблясващи през спуснатите решетки,менящото се отражение на светлинните реклами над старите сгради. Улица „Камбон“ беше безлюдна. Ева първа дойде на срещата. Тя се разходи пред магазина, забеляза на ъгъла на булеварда източения силует на Льопра, загърнат в шлифер с повдигната яка, и усети в корема си как любовта ѝ потръпна като дете.

— Извинявай — каза задъхано Льопра. — Докато ми сервират...

— Добре ли се нахрани? Какво яде, кажи ми.

— Една препечена пържола. А ти? Разказвай?

— Е добре, Блеш беше очарователен. Той е много добре настроен. Мисля, че концертът ти е сигурен. Казах му, че ще отидеш да го видиш след няколко дни... Утре, ако искаш, пак ще поговорим.

Льопра се спря в преддверието на сградата.

— Все още ли държиш да отидем?

— Да.

— Аз не. Ще извършим глупости, Ева.

— Пак ли започваш?

— От вчера насам доста поразмислих.

Той отново отведе Ева на улицата, пред магазина със спуснати решетки.

— Слушай... За последен път... Ако не е Мелио, само ще породим у него съмнения. А ако е той, обвързан е с обещание, което е дал на мъжа ти, и ще отиде докрай. И в двата случая ние губим.

— Скъпи ми Жан, когато някой ти каже: избирай едно от двете, значи иска да скръсти ръце. Мелио ни чака. Да вървим.

Тя се върна, изчаквайки Лъопра.

— Е?... Оставяш ме да се оправям сама ли? Аз ще говоря. Няма от какво да се страхуваш.

Вдясно от тях започваше стълбището. Перилата бяха влажни. Светлината от крушката на площадката се отразяваше в медната табелка на вратата:

ИЗДАТЕЛСТВО „МЕЛИО“. ВЛИЗАЙТЕ, БЕЗ ДА ЗВЪНИТЕ

Ева завъртя дръжката, бутна вратата. Неонова лампа светеше на тавана.

— Не ми изглеждаш във форма — прошепна Ева. — И аз не съм. Толкова се притеснявам.

Прекошиха вестибюла, спряха се още веднъж пред кабинета на Мелио спогледаха се. Ева разтегна устни в усмивка, почука и влезе. Зад нея Лъопра затвори вратата. Кабинетът беше пуст. Ева нерешително пристъпи.

— Но той ми беше казал, че... — започна тя.

Лъопра също направи няколко крачки в стаята, и изведнъж го видяха и се заковаха на място. Ева увисна на ръката на Лъопра. Мелио беше проснат зад стола си. Полилеят осветяваше тебеширено лице с широко отворена уста. Мъртъв, той сякаш още викаше. Яката му беше разпрана, връзката разхлабена. Беше стиснал юмруци. Едното му око беше втренчено, леко изпъкнало; другото бяло.

Ева се отдели от Лъопра, пристъпи на пръсти.

— Удушили са го — каза тя.

Гласът ѝ прозвуча странно в тишината.

— Мъртъв е — добави тя.

За миг останаха неподвижни, смълчани.

— Да не стоим повече тук — поде Лъопра. — Ако някой ни изненада...

— Чакай! — каза Ева. — Заклучи вратата!

Тя започна да оглежда бюрото, хапейки палеца си.

— Поне да знам за какво са го убили — прошепна тя. — Може би е съвпадение. Но би ме учудило.

Тя заобиколи трупа и без колебание започна да отваря чекмеджетата на масата, старателно да се рови в тях. После отиде в библиотеката, намери върху един рафт няколко плочи и прочете надписите.

— Нищо ли няма? — попита Лъопра.

— Нищо. Но тук той няма да си държи компрометиращи неща.

— А в дома си ли?

— Естествено.

Ева седна върху ръчката на един фотьойл.

— Утре полицията ще бъде тук — каза тя. — Навсякъде ще сложат печати... и там, в апартамента му, също... Ще бъде много късно... Трябва сега да си отидем. Колко е часът?

— Десет и четвърт...

— С малко повече късмет...

Тя се олюля, подпря се на ръба на бюрото.

— Е, добре — каза тя. — Сега не е моментът да се отпускам. Хайде! — тя коленичи до трупа, внимателно претърси джобовете му.

— Искаш ли и аз да ти помогна? — предложи Лъопра.

— Не. Мълчи... Ако не приказваш, ще се справя.

Връзката с ключовете беше в джоба на панталоните. Ева бавно ги измъкна, протегна ръка на Лъопра, не беше в състояние да се изправи сама.

— Вземи ги — прошепна тя.

Той я подкрепи, докато стигне до фотьойла, и тя се отпусна с притворени очи.

— Няма нищо — най-сетне промълви тя. — Толкова е гадно да пребъркваш мъртвец.

Изправи се, подпирайки се на ръчките на фотьойла, и погледна трупа.

— Горкият! Скъпо ти струва приятелството с Морис!

Тя излезе заднишком след Лъопра, после бавно затвори вратата. Слязоха на пръсти, пресякоха улицата и забавиха крачка едва когато приближиха булеварда. Ева увисна на ръката на Лъопра.

— Не е далече — каза тя. — Улица „Сент Огюстен“. На втория етаж. Била съм там няколко пъти с мъжа ми. Дай ми една цигара. Ще

приличам на проститутка. Чудо голямо!

Между събраните си длани той поднесе пламъка към цигарата ѝ и видя под грима съвсем мъничките лунички по скулите. Но не изпита никакво желание да я целуне. Тя отново хвана ръката му.

— Кой е имал интерес да го убие? — попита тя. — Беше последният, когото подозирахме.

— И аз не разбирам. Той е мъртъв, а никой не знае за тази история с плочите.

— Може би ние се заблуждаваме. Навярно е убит за неща, които не са ни известни. И ще намерим плочите в дома му.

Говореха машинално, за да превъзмогнат тишината по улицата, за да потиснат страха, който се надигаше у тях. Но той се прокрадваше в гласовете им; правеше крачките им колебливи. Вървяха, сякаш бяха пияни. Ева подаде цигарата си на Лъопра.

— Довърши я. Противна ми е. Ключовете у тебе ли са?

— Да.

— Последната къща, на ъгъла.

Те я задминаха, огледаха се наоколо и се върнаха обратно. Портиерската стая светеше, но изглеждаше празна. През прозорците се виждаше една отворена врата, която сигурно водеше към кухнята.

— Ще мина напред — каза Лъопра.

Влезе смело, прекоси осветеното пространство в преддверието. Направи знак на Ева и тя го последва.

— В дъното — прошепна тя.

В тъмното Лъопра опипа пространството с крак и намери стълбите.

— На втория етаж. Има само един апартамент на етаж — пак се обади Ева.

Когато стигнаха на площадката, Лъопра освети със запалката си.

— Опитай с плоския ключ — каза Ева.

Вратата веднага се отвори. Те мълчаливо я затвориха и Ева завъртя електрическия ключ. На стените светнаха аплиците от ковано желязо.

— Отдолу има хора. Не бива да ни чуят — каза тя.

Свали обувките си. Лъопра направи същото, после погледна часовника си.

— Наближава единадесет.

Ева протегна ръка.

— Кабинетът е натам.

Те прекосиха огромния салон, видяха сенките си във венецианското огледало. Лъопра блъсна някаква мебел и рози се орониха. Светлината от преддверието вече почти не стигаше до тях. Ева пристъпваше пипнешком.

— Тук е — каза тя. — Надявам се, че капациите са затворени — тя се вмъкна в съседната стая. Паркетът скръцна, после пак. — Можеш да дойдеш.

Лъопра влезе. Върху голяма маса в старинен стил една настолна лампа очертаваше ярък светлинен кръг. Лицето на Ева, осветено косо, приличаше на маска.

— Заеми се с библиотеката — каза тя. — Аз ще видя в чекмеджетата.

Започнаха безшумно да действуват. Лъопра местеше книги, Ева се ровеше в документи.

— Тук няма нищо — каза Лъопра.

— И тук нищо.

Той се захвана с една кантонерка, където имаше албуми с плочи: Стравински, Шостакович, Гершуин, Бела Барток... Четеше надписите под лампата, накланяше всяка плоча, за да провери кръговете. Плочите на Фожер представляваха само един тънък гравирен пръстен, разпознаваха се лесно.

— Дори не знаем какво търсим — забеляза той. — Мъжът ти може би е оставил писма.

— Бихме ги намерили — каза Ева.

— Може Мелио да е наел сейф.

— Не ми се вярва! — тя зашари с очи по бюрото.

— Радиограмофонът.

Отново Лъопра огледа всяка плоча.

— Има една на грамофона — каза Ева.

Лъопра наклони плочата, огледа я.

— Е? — прошепна Ева.

— Може да е това.

— Прочете ли надписа?

— Няма надпис.

Ева се поколеба.

— Какво рискуваме? — каза тя най-сетне.

— Да не си луда?

— Млъкни.

Застанала на колене, тя се готвеше да включи грамофона. С върха на пръстите си докосна диамантената игла и по усилвателя се чу шум, който тя постепенно намали до минимум. После пусна плочата. Познаха гласа на Флоранс, толкова слаб, че изглеждаше далечен, недействителен.

Допрели глави, наведени над плочата, те слушаха песента и чакаха гласа. Не, нямаше да се чуе глас. Беше невъзможно, защото той беше вече умрял, когато Флоранс е записвала „Неудържимо сърце“. Думите, изречени от нея, бяха убийствени. Отнасяха се единствено до тях, сякаш Фожер е могъл да предвиди, че една вечер и двамата ще стоят един до друг, с разтуптени сърца, с изострен слух, за да чуят приглушената музика, която разказваше за тяхното престъпление. Лъопра усети нещо топло върху ръката си. Ева плачеше. Поиска да я притисне до себе си. Тя леко го отблъсна. Песента свършваше... Още веднъж се разнесе припевът... Леко изщракване, и плочата спря. Те още се вслушваха.

По пустата улица спря кола, хлопнаха врати. Лъопра изключи апарата и се изправи. Потърка с ръце страните си, сякаш за да прогони бледността си. На улицата хората говореха. Автоматът на вратата звънна и гласовете забръмчаха по-отчетливо в преддверието. Ева изтича до антрето и загаси лампата. Лъопра понечи да загаси настолната лампа в кабинета, но не посмя да остане на тъмно. Някой по стълбите избухна в смях. Гласовете се изкачиха. Бяха съвсем близо. Силуетът на Ева се очерта на вратите на кабинета.

— Шт!...

Хората прекосяваха площадката.

— Колко е забавен — каза един глас.

— А момичето, когато обръща бутилката...

Думите станаха неясни. Някой се препъна в едно стъпало.

— Днес е събота — каза Ева. — Прибират се от театър.

Стъпките отекнаха на горния етаж. Те доловиха приглушен шум. Хлопна се врата. Лъопра се облегна на библиотеката.

— Можеше да ги срещнем — каза той и му се стори, че вместо него говори чужд човек.

Изчакаха още малко.

— Замина ли колата? — попита Ева.

— Не обърнах внимание.

— Да продължим. Столовата е до кабинета.

Льопра послушно я последва, но нямаше вече сили да се рови. Беше претръпнал от страх, умора, отвращение. Ужасно му се искаше тази нощ да е свършила. Ева беше запалила полилея. Тя бързо отваряше всички чекмеджета, хвърляше поглед, затваряше, отваряше следващото.

— Кухнята — каза тя.

Льопра седна, хвана се за главата. Това се превръщаше в кошмар. Поне да можеше да запуши. Беше жаден, чувствуваше се празен.

Мирисът на розите беше блудкав. Драскайки леко като мишле, Ева продължаваше да рови. Но нищо не откриваше. Всичко това беше лишено от смисъл. Мелио беше умрял напразно. Отново Льопра дръпна ръкава си. Беше прекалено тъмно, за да различи стрелките. Допря часовника до, ухото си. Работеше. Впрочем жестът беше безсмислен. Всичко беше безсмислено.

Рамото му докосна една ръка и той подскочи.

— Тръгваме.

— Нищо, нали?

— Нищо.

Не биваше да търсят обяснение. Само това не. Льопра се надигна тежко. Ева се върна в кабинета и огледа дали всичко е наред.

— Би ли светнал в антрето?

Льопра прекоси тъмния салон. Вдясно имаше едно отворено пиано.

Клавишите образуваха проточена белезникава ивица. Льопра дълго търси бутона. Когато го намери, Ева беше до него.

— Потърси ли в салона, в стаята?

— Да, преди малко.

Тя обу обувките си, пазейки равновесие първо на единия крак, после на другия. Льопра трябваше да коленичи. Обувките го стягаха, сякаш беше вървял много дълго.

— Готов ли си?

Тя повдигна брадичката му.

— Я да те видя.

Гласът ѝ беше толкова майчински, разтревожен, че от неочакваното вълнение устните на Лъопра се разтрепериха. Той се извърна, отвори външната врата. Ева излезе първа. Лъопра загаси, дръпна вратата, дръпна по-силно. Ева хвана ръката му и това движение освободи езичето. Вратата беше заключена.

— Ключовете! — едва изрече Ева.

— Какво?

— Ключовете в теб ли са?

Слепоочията на Лъопра се овлажниха.

— Ти не ги ли...

Задушаваше се. Господа ключовете бяха останали вътре. Той разтърси вратата. Но беше излишно. Ева тъпчеше на едно място до него. Дишаха шумно. Полицията щеше да дойде... Щяха да се запитат защо ключовете... Тъмнината ги разделяше по-добре и от стена. Той разпери пръсти, усети плата на евиното палто.

— Прости ми — прошепна той. — Прости ми.

— Потърси в джобовете си.

За какво да търси? Спомняше си много добре, че преди да свали обувките си, беше сложил връзката с ключовете върху поличката на закачалката. Забрави да ги вземе. Разтърси вратата още веднъж.

— Е?

— Вътре са!

Ева не помръдна. Сякаш изведнъж беше престанала да съществува.

— Ева!

Тя продължаваше да мълчи. Когато го улови за ръка, той едва не извика.

— Да тръгваме!

Заслизаха по тъмното стълбище приведени, с вдървени крака, сякаш стъпваха по лед. Лъопра броеше машинално стъпалата. Площадката на първия етаж им се стори огромна. Ева се беше вкопчила в ръката на Лъопра и когато дъските проскърцваха, силно я стискаше. Най-последно усетиха цимент под краката си. В портиерската стая не светеше.

— Вратата е затворена. Дай запалката си.

Пламъчето освети стената, копчето, което задействуваше механизма на вратата. Отекна лек шум. Те бяха вече навън.

— По-бавно, по-бавно! — каза Ева, но тя самата почти тичаше. Позабавиха стъпка, когато стигнаха до авеню „Опера“.

— Колко е часът?

— Дванайсет без десет — отвърна Лъопра. — Искаш ли да дойдеш при мен?

Той живееше на улица „Опал“. Вървяха мълчаливо. Без да искат, бързаха. Лъопра виждаше ключовете край закачалката. Картината беше толкова ясна, че би могъл да пипне тази изгубена връзка ключове; почти усещаше колко тежи в ръката му... Съвсем дребни подробности, на които не беше обърнал никакво внимание, изплуваха една по една в съзнанието му... Ключовете бяха пет... Бяха подредени по дължина в кожено калъфче. Калъфчето се затваряше с две копчета. Може би ако Ева не беше го уловила за ръката... В този момент още не беше късно — а после езичето изщрака като спусък. „С нас е свършено — помисли си той. — С нас е свършено...“

Той извика името си пред портиерската стая, потънала в сън, запали осветлението. Все същите движения. Още едни стълби. Същата сцена се повтаряше като насън... Може би, като се събуди, ще прибере ключовете. Врата... Вестибюл... Още едно пиано... Лъопра затвори очи, пак ги отвори, за да се убеди, че се е прибрал, че е у дома си, че е на сигурно място... Ева беше свалила шлифера си, беше извадила гребен от чантата си и се решеше.

— Можем да уплашим някого — каза тя.

— Какво искаш да пиеш?

— Все ми е едно... Нещо силно с повечко вода.

Тя седна на леглото, захвърли напосоки обувките си. Когато Лъопра се върна с подноса, тя продължаваше да обмисля положението, търкайки леко ходилата си едно о друго. Лъопра напълни чашите, подаде ѝ едната и се отпусна във фотьойла. Беше толкова уморен, че и след като се изтегна, тялото му го болеше!

— Искрено съжалявам — каза той. — Това е непростима грешка.

— Кое?

— Ключовете.

Ева го погледна с разсеяния поглед на човек, когото са обезпокоили.

— А, да, ключовете...

— Като че ли не разбираш — каза Лъопра. — Но тези ключове ни издават.

— Ева прилегна до ръба на леглото, сви крака.

— Хич не ми пука за ключовете.

— Но... полицията...

— Какво полицията? Добре, ще ги намерят, и после? Няма ни най-малка връзка между нас и смъртта на Мелио... Докато полицията не получи някоя плоча или писмо, не може да установи нищо общо...

— Тогава какво те измъчва?

Ева не отговори. Тя гледаше Лъопра, както често се случваше, с някаква отчаяна нежност. Имаше такива моменти, в които тя сякаш нищо не означаваше и животът преставаше да я интересува, вълнуваше я само това голямо безпомощно момче, което диво обичаше, като пътник, който ще замине завинаги.

— Щом нищо не намерихме, и полицията нищо няма да получи — каза Лъопра.

Колкото повече пиеше, толкова повече ожадняваше. Напълни чашата си с вода и седна до Ева, която не сваляше очи от него. Сякаш искаше да я хипнотизира, той прекара бавно ръка с разперени пръсти над челото на любовницата си.

— Какво те измъчва? — повтори той.

— Искам да знам защо са убили Мелио — каза тя.

Лъопра замислено отпи няколко глътки.

— И аз, разбира се... Но най-вече ме притеснява твоят инспектор. Има над какво да се замисли покрай смъртта на мъжа ти. Сега умира и неговият издател. Той ще потърси връзка между двата случая.

— И нищо няма да открие...

Лъопра въздъхна.

— Искан ми се да излезеш права. В такъв случай не ще има вече от какво да се боим.

— Откровено казано, никакъв въпрос ли не поставя пред теб смъртта на Мелио?

— Как да не поставя. Но колкото повече си мисля, толкова повече се убеждавам, че тази смърт няма нищо общо с плочите. Почакай, ще разбереш. Тази мисъл вече ми беше хрумвала, но сега ми

се струва безспорна. Ние предполагахме, че Мелио ни изпраща плочите, за да отмъсти за мъжа ти, нали така?

— Да.

— В такъв случай защо ще убиват Мелио, който така старателно си вършеше работата? Защо ще се опитват да го изместят, когато той действуваше безупречно. Никога човек няма да рискува да убие друг човек, за да върши след това същото като него.

Ева тъжно се усмихна.

— Колко си находчив — прошепна тя.

— Не. Опитвам се да разсъждавам... И твърдя, че не са го убили, за да си присвоят последните плочи. Отивам по-далеч: щом нищо не намерихме у Мелио и понеже Мелио беше онзи, който ти изпращаше плочите, значи чисто и просто той вече е нямал плочи.

С върха на пръстите си Ева докосна устните на Лъопра, проследи извитите им очертания.

— Дечко! — каза тя.

Той сви рамене и изпразни чашата си.

— Мъжът ти нямаше да има смелост да ни издаде. Прекалено те обичаше. Че е записал две плочи, за да те накара да страдаш, записал е. Но той не можеше да продължава дълго тази игра.

— На негово място аз щях да отида докрай — каза Ева. — Разочарованието в любовта, мили мой, ти не знаеш какво е това.

— Но въпросът не е в това — настоя Лъопра. — Според мен смъртта на Мелио е чисто съвпадение. Някой го е убил... Не е важно кой. Не ни засяга. За мен е важно това, че Мелио беше единственият, когото подозирахме. Щом него го няма и щом няма повече плочи, значи можем да бъдем спокойни... освен ако твоят инспектор не стигне до нас, но ти си права, как може да стигне до нас, като няма вече плочи? В момента се изплаших заради ключовете. Но ключовете не доказват нищо, разбира се.

— Ето че се успокои — каза Ева. — Няколко навързани довода и край. Смъртта на Мелио е заличена. Животът продължава.

— Да, така е.

Ева се повдигна на лакът.

— Не съм толкова оптимистка — каза тя, като си наля още малко.

— Слушай — подхвана Лъопра. — Все пак е ясно...

Умората, възбудата, предизвикана от коняка, а и присъствието на Ева, всичко се разтваряше в бързо опиянение, което изведнъж го освобождаваше от страховете му.

Изпитваше желание да говори, да реди дума след дума, както се хвърлят съчки в огъня, за да се разгори.

— Приемам, че убиецът не ни подозира — продължи той. — Но да предположим, че ни подозира. Или плочите вече са били у него и не е имало нужда да убива Мелио. Или пък не са били у него, но понеже Мелио редовно ги изпращаше, също е нямало за какво да го убива. Настоявам на своето. И хипотезата следователно не е издържала. Според мен Мелио е бил убит за нещо, което не знаем, и то от неприятел. А той сигурно е имал доста неприятели.

— Наистина ли смяташ така? — попита Ева. — Не се ли опитваш сега да се залъгваш...

Разбира се, че не.

— Едно толкова очебийно съвпадение не те ли изненадва?

— Съвпадения има на всяка крачка. Ако тръгнеш по този път, всичко е съвпадение. Нашата среща и дори смъртта на мъжа ти.

Льопра остави чашата си, излегна се до Ева.

— И все пак, да, признавам, че правя всичко, за да се залъгам — прошепна той. — Нещастен съм.

Тя се извърна към него и той доближи глава до нейната. Гледаха се съвсем отблизо, пъстрите зеници на Льопра, незабележимите лунички на Ева. Дъхът им се смеси.

— Каж ми защо си нещастен? — тихо запитва тя.

Той потърси бутона над главата си на стената, за да загаси полилея. Тя улови ръката му, придърпа я и я сложи на гърдите си.

— Искам да те гледам — каза тя. — Защо си нещастен?

Той затвори очи, смръщи вежди. Тя усети, че той стисва юмрук, че се напруга.

— Страх ме е да не те загубя — каза той. — Не знам какво е станало тази вечер. Но от самото начало, още от Ла Бол имам чувството, че с всеки изминат ден те губя по малко. Ева, Ева, скъпа, ако те загубя, с мен е свършено.

Лицето му придоби патетично изражение на детинска мъка и Ева загаси лампата.

— Не мога вече да се позная — добави Льопра в тъмнината. — Мъжът ти добре ме е преценил...

Той млъкна.

— Продължавай — каза Ева. — Аз съм твоя жена. Никога не съм ти го казвала... Продължавай.

Но Льопра, притиснат до нея, мълчеше.

— Нямах ми доверие ли? — попита Ева. — Не си сигурен в мен ли? Тогава ще ти призная нещо. В живота ми е имало доста мъже. Знаеш го. Накарах ги да страдат въпреки желанието ми. Бих искала те да се оставят да ги обичам, както нещата се оставят да ги обичат. Гледаш ги, вземеш ги в ръце и си отиваш. Бих искала мъжете да бъдат като големи неми пейзажи. Така обичах Морис. Дълго време исках любовта никога да не е взаимна, да не се превърне никога в клопка...

Льопра лежеше неподвижен и вледенен, но слушаше с цялото си същество.

— С теб не е същото — продължи Ева. — Престанах да бъда минувач. Обичам те. И искам да ме обичаш дълго, винаги, ако предпочиташ, но тази дума няма смисъл. Обичам те и за хубаво, и за лошо, чуваш ли, и за лошо... Е, сега нямаш ли ми доверие?

— Благодаря — прошепна Льопра.

— Защо си нещастен?

— Не съм вече нещастен.

Ева отново светна лампата. Льопра се усмихваше, напълно успокоен.

— Горкичкият ми — каза тя.

Той потърси устните ѝ: тя извърна глава.

— Не. Много съм уморена.

Изтощени, те лежаха един до друг, а утрото беше още много далеч. В онази стая тялото на Мелио, проснато на земята, продължаваше да стои като забравена вещ. Кога щяха да го открият? В неделя никой нямаше да отиде. В понеделник може би. Инспекторът нямаше да пропусне да ги разпита. Льопра потъваше в унес, прекъснат от внезапни събуждания. Когато идваше на себе си, виждаше Ева със замислени, широко отворени очи. За какво? За кого мислеше? За какво минало или за какво бъдеще? Най-сетне заспа, засънува, започна да стене, после се успокои и се превърна в плаващо тяло върху черните води на забравата.

Когато се събуди, Ева вече я нямаше. Той стана, надзърна в банята, в кухнята. Беше си тръгнала. От нея беше останал само ароматът от парфюма ѝ около леглото и вдлъбнатинката върху завивката. Часовникът на стената показваше осем и половина. Поиска му се да вдигне слушалката, да ѝ се обади, да ѝ каже, че я обича. Ева, скъпа моя... Тананикаше си, но никак не му беше весело. Знаеше твърде добре какви опасности ги очакват.

В девет часа едно хлапе влезе тичешком в полицията на улица „Де бонз анфан“.

— Господине, мама каза веднага да дойдете. Намерила е някакъв умрял човек.

По обяд инспектор Борел от Следствената полиция коленичи до трупа на Мелио.

VIII

Към обяд Ева се обади.

— Моля те ела, просто полудявам...

Льопра понечи да отговори. Тя веднага затвори телефона. Силно разтревожен, Льопра взе такси. Не беше жена, която да изпада в паника. Значи нещо е станало... Дали вече не са намерили трупа? Рано или късно щяха да го открият. Беше неизбежна. Дали инспекторът не е направил връзка между смъртта на Мелио и...? Невъзможно! Абсолютно невъзможно. Ето какво трябваше да внуши на Ева. Тъй като асансьорът беше зает, той изкачи етажите на бегом, пристигна задъхан. Прегърна Ева.

— Какво става?

— Нищо — отвърна Ева. — Нямахте нужда да тичаш толкова.

Тя се освободи от прегръдката му, спокойна, студена, леко отчуждена.

— Изплаших се — каза Льопра. — Гласът ти беше толкова...

— Много си мил.

Льопра влезе в салона.

— Да не би да си болна? — попита той.

— Ами не.

— Тогава си в лошо настроение ли?

— О, не започвай пак — прошепна тя уморено. — Мислиш ли, че това, което става, е много весело.

Тя седна далече от него и той забеляза, че още беше по пеньоар, с пантофи на бос крак, с посивяло от безсъние лице. Гледаше го строго.

— Какво смяташ да правиш? — продължи тя.

— Аз ли? — попита стреснато Льопра. — Какво искаш да правя? Трябва да чакаме.

— Да чакаме, да чакаме! — изстена Ева. — Даваш ли си сметка? Полицията ще го намери.

— Не днес.

— Напротив, тъкмо днес.

Внезапно гневът ѝ избухна, сякаш Лъопра беше виновен за всичко.

— Да не си въобразяваш, че Мелио сам прекарваше неделите. Непрекъснато го канеха. Сигурна съм, че в момента някой го чака, търси го по телефона и се чуди защо мълчи.

Вперила поглед в пространството, тя не забелязваше Лъопра и той, смутен, се измести, потърси опора в един фотьойл.

— След по-малко от час — продължи Ева — ще почукат разтревожени у Мелио. Ще говорят. Ще предупредят Борел. Той ще отиде в кабинета, ще види, че някой е ровил...

— Във всеки случай няма да намери отпечатъци — забеляза Лъопра. — Ние не свалихме ръкавиците си.

Тя затвори очи, пое дълбоко дъх и със зиморничаво движение придърпа полите на пеньоара върху коленете си.

— Сигурен съм за ръкавиците — увери я Лъопра. — Само в едно може би сбъркахме, че за да отклоним вниманието, не взехме портмонето му.

Ева го стрелна с очи.

— Би ли могъл да го вземеш?

— Не знам — призна Лъопра. — Не се сетих.

— Но ако се беше сетил?

— Когато човек премине в самозащита, трябва да отиде докрай... Но, уверявам те, че не рискуваме кой знае колко. Мелио беше свързан с всякакви хора. Съгласна си, нали? Защо тогава Борел трябва тъкмо в нас да се усъмни?

Тя нетърпеливо сви рамене.

— Да не говорим повече — каза тя. — Няма смисъл. Само че не можеш да забраниш на Борел да мисли онова, което утре цял Париж ще си мисли. Един известен композитор умира по малко странен начин... и един известен издател — негов приятел — на свой ред е убит. Няма ли някаква връзка между двете събития?... Не смяташ ли, че стига да си помислят за това, и кръгът на заподозрените странно ще се стесни.

Лъопра избегна отговора. Фактите! Фактите! Тази дума, с която Ева толкова често си служеше. Тази дума, която затулва хоризонта,

сковава въображението, подчинява ви на законите на реалния живот. Льопра не обичаше фактите.

— Да предположим, че сме в кръга на заподозрените — каза той най-сетне. — Но, дявол да го вземе, ние нямаме нищо общо със смъртта на Мелио. Тогава защо ще мислят, че сме ние? Защо ще ни разпитват?

— Защо ли? — възкликна намръщено Ева. — Ами защото някой знае истината и ни разиграва.

— Но кой? Кой?! — извика Льопра. Той прекоси стаята, напрегнал рамене в безсилна ярост, застана пред Ева. — Кой?

— Много бих дала, за да знам — отвърна Ева. Гласът ѝ прозвуча дрезгаво, тя наведе глава.

Льопра коленичи пред нея и тя със сдържана нежност погали косите му.

— Сега — прошепна тя — достатъчна е само, една улика и ние сме загубени. Една-единствена улика, разбираш ли? И ние нищо не можем да направим... Ако бях казала истината... в Ла Бол... нямаше да стигнем дотук. Оплетохме се в нашите лъжи... Щом започнеш да лъжеш, ставаш... ставаш...

Брадичката ѝ потрепери.

— Ставаш какво?

Тя довърши мисълта си със странна, отчаяна усмивка.

— Подлец.

Льопра рязко се изправи. С всички сили той няколко пъти удари по дланта си с юмрук.

— Господи! — възкликна той, — човек би помислил, че го правиш нарочно. Никога не съм те виждал толкова...

Тя му помогна:

— Невъздържана?

— Да, точно така, невъздържана. Значи ти не чувствуваеш наистина виновна?

— А ти?

Льопра я наблюдаваше с ръце на кръста.

— Ето ти телефона — забеляза той. — Да се предадем. Но никой няма да ни повярва. Ще ни лепнат и двете убийства...

— Значи си убеден, че е много късно — каза Ева.

— Напълно.

— Добре! Това исках да чуя от теб... Поне закусил ли си?

— Какво?... Дали съм...

Тя вече се беше запътила към кухнята, възвърнала младежката си веселост.

— И той седнал да се перчи — подхвърли тя на излизане. — Я по-добре сложи масата.

Те закусиха. След това се разходиха около Люксембургската градина. Поговориха спокойно за предстоящия рецитал на Льопра. Блеш имаше грижата за афишите. Ева разказа няколко забавни клюки за Блеш. Беше ли забравила изведнъж за Мелио? Или от гордост се правеше на безгрижна. Льопра се мъчеше да отпъди мъката си. Но в плен на ролята си, той отговаряше, както можеше. Привечер те се показаха на Шанз-Елизе. Ева срещна приятели, които ги поканиха да вечерят в някакъв моден ресторант. Тя радостно прие.

— Отпусни се — прошепна тя. — Утре Борел ще разпитва. Трябва да му кажат, че сме били весели.

Льопра се налива с алкохол, докато най-последно проумя, че няма защо да се страхува от инспектора. От това откритие изведнъж му просветна. Той взе да следи по-внимателно гостите, които вече си доверяваха лични неща на английски, и реши, че са симпатични. Залата беше приятна. И животът беше всъщност приятен. Колкото до Ева — жалко. Никога нямаше да разбере дали я обича, или я мрази. Мразеше я, когато беше по-силна, по-умна, по-смела от него. В момента... да, малко я мразеше, защото беше много красива под светлините и понеже лицата на мъжете, които се навеждаха към нея, светваха, потръпваха, пламваха от желание, от което тя просто разцъфваше.

Значи е бил доста глупав в Ла Бол... Но той се пребори и с тази си мисъл. Един ден, когато Ева ще излезе завинаги от живота му, това минало вече няма да има значение. Той беше престъпник, защото обичаше, ще е достатъчно вече да не я обича, за да... Това беше една забавна мисъл, която му вдъхна още по-голяма самоувереност и дори го накара да се почувствува някак особено щастлив, разнежен, развълнуван до сълзи. Горкичката Ева, в края на краищата и тя беше просто една жена като останалите!

Отидоха в едно нощно заведение, после в друго. Сбогуваха се късно през нощта. Все си стискаха ръцете, просто не можеха да се

разделят. Щяха да се пръснат от любезности.

Ева хвана Лъопра под ръка.

— Вие ми се свят. Ще ме изпратиш ли?

— Кои са тези хора? — попита Лъопра.

— О, бегло ги познавам. Високият има фабрика в Милано, а ниският произвежда, ако не се лъжа, автомобили. А пък мацето... интересува ли те?

— Не.

— Мен също.

Тя се притисна до Лъопра.

— Налагаше се да се преструваме — прошепна тя. — Всичко това ще бъде вписано в досието ни.

Те мълчаливо се прибраха. Пред вратата Лъопра се наведе да целуне ръка на Ева.

— Остани — каза тя. — Ето, вземи ключа. Нека е у теб.

Той тръгна след нея към асансьора. Беше толкова развълнуван, че не посмя да ѝ благодари. Тя погледна часовника си.

— Вече е четири часът... Вестниците скоро ще излязат. Знаеш ли какво би трябвало да направим?

Асансьорът спря на етаж. Тя натисна копчето за спускане.

— Ще изчакаме да отворят будките за вестници! И първи ще прочетем новините.

— Ти си просто луда!

— Защо не? Ще бъде забавно!

Върху лицето ѝ, извърнато към Лъопра, умората отстъпи място на въодушевлението. Беше във възторг, че е измислила ново преживяване.

— Я си признай, че доста мислиш за този инспектор — забеляза Лъопра. — Няма да ти е неприятно, ако те преследва.

— Може би — отвърна Ева.

Вървяха дълго, стигнаха пред гара „Сен Лазар“. Лъопра беше на края на силите си, но Ева се наслаждаваше на разходката.

— Толкова често съм се качвала оттук на влака — обясни му тя. — Сега край на турнетата. Но нещата, които свършват, имат своето очарование.

Току-що бяха вдигнали решетките. Те прекосиха площада, качиха сено широките стълби. Фенерите осветяваха самотната двойка.

Ева бе хванала Лъопра за ръка и с леко отметната назад глава вдъхваше предутринните миризми.

— Ето тук срещнах... — каза тя, но не довърши. Дори не разбра, че Лъопра започваше отново да страда. Площадката беше пуста. Тук-там зад стъклото на някое гише се мяркаше светлото петно на дамска блуза. Ева вървеше бавно, увличайки Лъопра, понякога спираше пред някой афиш, както би го сторила пред картина. И тази гара може би беше музеят на предишните ѝ любовни преживявания. Тя пожела да отидат на перона. Влаковете спираха, а краят им се губеше в мрака.

— Скоро ще свикнеш с тази гара — каза тя тихичко. — Приятели ще те изпращат... ще те посрещат... И други жени...

— Млъкни!

Минаха край бюфета с обърнати столове, натрупани един връз друг. Един клошар спеше, свит на кълбо, и Лъопра отново си представи Мелио.

— Нека излезем — примоли се той.

В един бар, докато пиеха кафе, те изчакаха да се развидели. Видяха първите таксита, първите пътници, първите коли с пресата и Ева, внезапно загубила сили, стисна ръката на Лъопра.

— Върви — каза тя, — купи няколко броя.

Лъопра прекоси улицата тичешком. Той също нямаше търпение да разбере какво става. И го разбра още преди да разгърне първия вестник. Огромните заглавия се виждаха отдалеч; търсейки дребни пари, с крайчеца на окото си четеше набързо:

Убийство на един музикален издател... Серж Мелио
загива трагично... Едно странно убийство.

С куп вестници под мишница Лъопра почувствува, че трябва да се облегне на решетката. Потърси с очи часовника. Беше шест и четвърт.

Този понеделник, в шест и четвърт сутринта, започваше нещо страшно. Със стиснати от ужас устни, той влезе в бара и хвърли вестниците на масата.

Тя спокойно ги разгърна, прегледа статиите, а Лъопра взе да бърше овлажнелите си длани. Ева тихичко говореше:

— Открили са го вчера... Портиерката е видяла, че свети в кабинета му.

— Борел ли го е...?

— Да. Борел. Съдебният лекар е определил часа, между двайсет и двайсет и два часа, в събота... Я да видим на последната страница... а, ето... Огледали са и апартамента на Мелио. Бил е претърсван... да, всеки можеше да забележи... Намерили са връзката с ключовете.

— Е?... И после?

— Нищо повече. Борел смята, че убиецът е търсил някакъв предмет, който не е намерил в жилището на улица „Камбон“, затова е отишъл на „Сент Огюстен“. Сам прочети.

— О, няма нужда.

— Общо взето, нищо не са узнали — заключи Ева. — Много приказки, биографията на Мелио, съболезнования...

— Значи не е чак толкова лошо?

— Да, не е чак толкова лошо, както казваш. Поне засега...

Умълчаха се, преценявайки какви са шансовете им.

— Докато няма плочи — забеляза Льопра.

— Така, така. Продължавай...

— Е, добре, не виждам защо да не живеем както преди. Ама че си твърдоглав — каза Ева.

Пред гарата двамата се разделиха и Льопра се прибра у дома си, за да работи. Вечерните вестници даваха няколко допълнителни сведения. Льопра веднага се обади на Ева.

— Чете ли последните издания?

— Не още. Нещо ново?

— Малко. Полицията е установила, че не е откраднато нищо, и се питат дали не става въпрос за предварително обмислен ход. Споменават, че Мелио е бил свързан с безброй хора от най-различни среди и намекват, че разследването вероятно ще продължи дълго.

— Това ли е всичко?

— Почти... Разбира се, споменават и за смъртта на мъжа ти, но между другото... Ще се видим ли след малко?

— Щом искаш.

Същата вечер те пак излязоха. Застояха се навън колкото се може повече, отлагайки мига на завръщането, на мълчанието, на скритите мисли.

На другия ден Лъопра се облече набързо. Изтича в най-близката книжарница да купи вестник.

НОВИ РАЗКРИТИЯ ПО ДЕЛОТО МЕЛИО...

ПО СЛЕДИТЕ НА ПРЕСТЪПНИКА...

Заглавията запълваха страницата, запълваха изхода. Изведнъж бъдещето изчезна. Лъопра се върна толкова погълнат от четенето, че подмина къщата и като повдигна глава, остана с впечатлението, че се е изгубил. Като го видя, Ева разбра, че е станало нещо сериозно.

— Предпочитам сама да го прочетеш — каза той.

Съобщението беше кратко:

Тази нощ полицията изслуша един шофьор на такси, чиито показания ще насочат следствието в неочаквана посока. Вечерта на престъплението той е качил в колата си недалеч от Триумфалната арка една жена, елегантно облечена, която е закарал на ул. „Камбон“, пред магазина за плочи. Шофьорът не е обърнал никакво особено внимание на клиентката. Той само е бил поразен от тембъра на гласа ѝ. „Плътен глас — уточни той, — като на певиците, които слушаме по радиото.“ При запитване комисарят Борел отказа да даде каквито и да било изявления.

Ева бавно се отпусна върху възглавницата. Ръката ѝ потърси кутията с цигари.

— Този път сме вътре! — каза тя.

— Може би все още не — вяло възрази Лъопра.

Ева пушеше, вперила очи в тавана.

— Колко гаден може да е животът — каза тя без гняв. — Заради това такси сигурно ще ме арестуват. Ще хвърлят цялата вина върху мен... За всичко ще изляза аз виновна...

Льопра мълчеше.

— Борел ще ме обвини, че съм излъгала още в самото начало. Ще ми припишат най-мръсни цели...

— Певици с плътен глас — забеляза Льопра — с лопата да ги ринеш.

— Значи ме съветваш да отричам, ако ме разпитват?

— Разбира се.

— И това ли е всичко, което ми предлагаш?

— По дяволите! Не виждам какво...

— Хайде... не си напругай мозъка.

Тя отметна завивките с крак и се запъти към тоалетната.

— Ева, бих искал... — започна Льопра.

— Какво? Какво би искал?

Тонът ѝ беше толкова нападателен, че цялата добронамереност на Льопра изведнъж се изпари. Той се парализираше пред тази жена, която го гледаше, сякаш го виждаше за първи път.

— Не си губи времето — подхвана тя със спокоен глас... — Трябва да работиш... Остави ме... Ще седнеш кротко в салона, нали? И ще изспириш „Прелюдиите“, за да ми доставиш удоволствие... Останалото... е моя работа...

И за да го подтикне, тя го целуна по слепоочието.

— Човек би помислил, че за нещо трябва да ми се прощава — измърмори той.

— Кой знае?

Тя го побутна по рамената и затвори вратата. Льопра започна да свири, отначало механично, после се вживя. Когато музиката го завладяваше, той чувствуваше, че не с лош, знаеше, че нищо не се е случило по негова вина и общо взето, да... останалото си беше евина работа. Той беше длъжен да свири, а не да отговаря на разпити. Стигна дотам, че дори забрави за Ева и подскочи, когато тя сложи длан върху ръката му.

— Ти си великолепен — пошушна му тя на ухото. — Просто е невъзможно човек да не те обича.

— За съжаление — пошегува се той.

— За съжаление — сериозно повтори тя. — Продължавай. Аз отивам на фризьор. Ще се срещнем в „Маринян“ за обяд.

Тя тръгна, а той се почувствува добре, че остана сам. Импровизира с една ръка... и веднага помисли за Фожер. Сега свиреше на неговото пиано. Може би тъкмо в тази стая Фожер беше записал плочите? Кошмарът никога ли нямаше да свърши? Той понечи да запали цигара, когато на вратата се позвъни. Пощата! Добре!

Беше часът, когато разнасяха пощата. Трябваше само да отиде да отвори вратата. Защо стомахът му се сви, а страните му неприятно пламнаха? Той хвърли цигарата си и прекоси вестибюла. Портиерката му подаде куп писма и вестници.

— Чакайте. Има и един пакет.

Льопра позна хартията, почерка, печата на пощата... И таз добра! Беше някаква шега, щом Мелио е мъртъв. Притиснал пакета до гърдите си, с бавни крачки, като изкормен, Льопра се върна в салона. Стените се въртяха. Той остави товара си върху масата и седна. В Тишината ясно чуваше как диша хрипкаво и това усилваше паниката му.

Не, не беше възможно... или нещо в този свят се беше объркало. Мелио беше мъртъв. Нали знаеше, че е мъртъв. Пакетът беше като предишните, също така незначителен, също така безобиден и Льопра не смееше вече да помръдне. Да беше поне Ева тук! Но той беше сам. Сам с Фожер.

Отиде до кухнята да вземе нож и пак се поколеба, застанал нащрек пред предмета, сякаш трябваше да брани живота си. Накрая с рязко движение преряза канапа и разкъса хартията. Извади плочата от кутията. Колената му омекнаха и потта пареше върху клепачите му. Фожер е мъртъв. Мелио е мъртъв. А плочата... Той я сложи на грамофона, отпусна иглата, даде си една минута отсрочка, колкото да запали цигара и да изпълни дробовете си с дим. Стараеше се да вземе по-достойна, по-мъжествена поза. Имаше чувството, че го гледат, че го преценяват. Той включи грамофона и прав, с ръце в джобовете, зачака.

Този път Фожер се насочи право към целта:

Ева скъпа... Имаше на разположение няколко дена да размислиш... и съм сигурен, че си премислила... Навярно в момента не си сама. И двамата ме слушате... Но малкият Льопра не влиза в сметката... Аз се обръщам към теб.

Току-що написах едно писмо до Прокурора на Републиката.

Гласът замлъкна. Лъопра с наведена глава чакаше удара, който щеше да го довърши. Фожер се изкашля. Сигурно пушеше една от онези къси пури и сега изтръскваше пепелта.

Можех да изпратя писмото, без да те предупредя — подхвана той отново. — Но ти доста често ме упрекваше, че не съм откровен. И аз държа да не крия нищо от теб. Ето писмото:

Господин Прокурор,

Когато прочетете тези редове, аз ще съм вече мъртъв. За тази смърт обвинявам жена си. Може би тя е искала аз да умра. Или просто да го е допуснала. Но от дълго време го желае. Когато я разпитате, тя всичко ще ви обясни. Добре я познавам. Тя на драго сърце ще се възползува от случая, за да Ви смае. Би се съгласила да я измъчват, стига да става пред очите на хората. За съжаление тя отдавна вече не ме изненадва и тъкмо това е непоправимото. Ако търся правосъдие, то е, за да имам последната дума. Долно е, признавам. Но аз все още я обичам и ще я обидя, ако проявя милост към нея.

Приемете, Господин Прокурор, и т.н.

Фожер направи кратка пауза. Затаил дъх, Лъопра се беше втренчил в лъскавата плоча. Най-лошото тепърва предстоеше:

Това писмо — продължи Фожер — ще бъде пуснато по пощата след осем дни. Имаш още осем дни, за да живееш, да се любиш или да подготвиш защитата си, както искаш. Сигурен съм, че ще намериш някакво изискано разрешение. Жалко, мила моя Ева, че не можахме да се

разберем. Не ти се сърдя... Чуваш ли ме?... Вече не ти се сърдя... Сбогом... Ева...

Льопра продължаваше да напряга слух. Той разбра, че всичко беше свършено, че Фожер повече няма да проговори. Въпреки това не спря грамофона. Иглата стигна до края и плочата взе да се върти все по-бавно: отраженията върху нея се заковаха на място.

Стаята сякаш отново доби очертания пред очите на Льопра. Той забеляза пианото, цветята във вазата, фотьойлите, пепелта от цигарата си върху килима и още веднъж плочата, която вече не помръдваше. Нещо като вопъл надигна гърлото му. Той тежко се отпусна върху табуретката и сплете пръсти. „За какъв дявол застанах между тях? — помисли си той. — Осем дни... Осем дни... А после?...“

Изведнъж той изпита нужда да види слънцето, да чуе шума от живота на другите. Изтича в Евината стая, още напоена от сладострастие и от сън; наплиска лицето си, среса се, прекоси салона. Плочата — черна и лъскава, приличаше на навита змия. Льопра безшумно отиде във вестибюла и заключи вратата. Един път. Два пъти. Но опасността беше излязла заедно с него от къщата и занаяпред щеше неотстъпно да го следва. Терасите на кафенетата бяха пълни. Мъжете гледаха жените; жените гледаха мъжете. Всеки беше някому плячка.

Льопра тръгна по огрятия от слънцето тротоар. Нямахше никакво желание да срещне Ева. Завиждаше на заспалия клошар в чакалнята на гарата. Напосоки, без мисъл, почти без да страда, той вървеше покрай магазините и по стъклото на витрините отражението му се плъзгаше съвсем близо до него.

Когато видя афиша, дори не се изненада. Името му изпъкваше с подхранващи суетата букви Жан Льопра. Следваха имената на композиторите, които щеше да изпълни: Бетховен, Шопен, Лист. Блеш беше подредил добре нещата. Льопра дълго се задържа пред афиша. Рециталът никога нямаше да се състои. Вестниците никога нямаше да пишат за него. Или по-скоро, щяха да пишат... Но на първа страница. С един замах беше загубил всичко. Все още не беше много болезнено. Конвулсиите щяха да се появят по-късно. По обяд той влезе в „Маринян“. Ева го чакаше. Отдалече му махна за поздрав. Той седна срещу нея.

— Не изглеждаш много добре — забеляза тя двусмислено. — Прекалил си със свиренето.

Льопра се силеше да прочете листа с менюто, но буквите играеха пред очите му, думите изглеждаха абсурдни: „Турнедо, фасул с кренвирши“...

— Пиле — каза той машинално.

Ева грабна менюто от ръцете му.

— Жан... какво ти е?

— Нищо... нищо ми няма... Да приемем, че съм малко уморен.

Ева го наблюдаваше и никога очите ѝ не бяха изглеждали поясни, по-искрящи от любов.

— Ти си странно момче — подхвана тя с тъжния си, малко дрезгав глас, който умееше толкова хубаво да пее за неуспехи и раздели. — Все нещо криеш... имаш ли някакви тайни... Не можеш ли поне веднъж да се отпуснеш, да кажеш какво ти е?

— Но какво искаш да ти кажа най-сетне?

— Сигурен ли си, че нямаш нищо да ми кажеш?

Той грабна каната, напълни чашата си с вода, пи, без да утоли жаждата си. После погледна Ева строго, премервайки удара.

— Права си — прошепна той. — Имам нещо да ти казвам.

Почувствува, че лицето на Ева се свива, застива, превръща се в маска.

— Последната плоча пристигна преди малко — довърши той.

Сервитьорът се наведе почтително над масата.

— Избрахте ли вече?

С опакото на ръката си Ева го прогони.

— Горкичкият ми — каза тя.

Плочата спря да се върти. Ева, подпряла брадичката с длани, мълчеше. Льопра сновеше от пианото до вратата, от вратата до пианото. „Вече крача като затворник — каза си той. — Още малко, и ще започна и да мисля като затворник.“ Изтощен, той застана до Ева, за момент се подпря на облегалката на фотьойла.

— Е... твоето мнение?

— Бил е доста любопитен човек — каза тя.

— Луд! — извика Лъопра. — Един луд! Трябва да си съвсем луд, за да измислиш толкова невероятни неща! Ева!...

Тя отметна глава, за да го погледне.

— Ева... мислиш ли, че този... негов ход ще отиде докрай?

— Мелио е мъртъв — каза тя — и въпреки това плочата пристигна. Не виждам защо и писмото да не стигне до прокурора.

Тези тънки устни, които се движеха над очите, това обърнато наопаки лице, станало изведнъж чудовищно и непроницаемо... Лъопра се отдалечи.

— Аз също — въздъхна той — чувствавам, че излизам от релсите. Ти като че ли си склонна да приемеш нещата... Не те разбирам.

— Какво искаш да правя? Да се търкалям по земята ли? Да си скубя косите? Той спечели. Добре. Това е факт. Ние не можем повече нищо да направим.

— Той спечели — изсмя се Лъопра. — Той! Той! Какво означава това „той“? Нали е мъртъв? А ти говориш за него, сякаш все още е жив.

Ева сви рамене, посочи радиограмофона.

— Той е тук... Чу го, както и аз го чух.

— Значи се отказваш?

— Изчаквам — отвърна Ева. — Ти сам призна. Трябва да се чака.

— Е добре, аз пък няма да чакам. Ще си стегна куфарите и утре ще съм на сигурно място.

— Ами аз?

— Ще дойдеш с мен.

— И той би казал точно същото — каза Ева с горчивина. — Дори така започна всичко. Добре, ще дойда с теб. А после?

— Моля те — каза Лъопра. — Една дума да кажа, и ти веднага се ядосваш.

— Не се ядосвам. Питам — а после? Когато ще сме в Швейцария, в Германия, където и да е, какво ще стане? Ще сменим имената си, добре. Да приемем, че няма да ни разпознаят. И после? Мислиш ли, че ще можеш да даваш концерти?... Ще бъдеш безработен и нищо повече. А аз ще мога само да прислужвам... Не. Ако тръгнеш, тръгвай сам.

Застанали един срещу друг, те се гледаха изпитателно. Не мислеха вече за Фожер. Внезапно се оглеждаха в истината.

— Предпочиташ да ни арестуват ли? — прошепна Лъопра. — Знаеш какво ме чака?

— Какво ни чака — уточни Ева. — Общо взето, аз ще платя по-скъпо от теб. Името ти дори не е споменато в писмото.

Смазан, Лъопра се отпусна във фотьойла срещу Ева.

— По добре да се самоубия — каза той.

— Наистина ли би могъл да го сториш?

Лъопра удари с юмруци по страничните облегалки.

— Слушай, Ева. До гуша ми дойде. Просто ти доставя удоволствие да ми противоречиш. Ти самата какво предлагаш?

— Нищо. Ясно е, че сме загубени.

Лъопра скръсти ръце върху коленете си и скри лицето си, за да не я вижда повече, да не я чува.

— Ако знаехме поне откъде идват тези плочи — каза той със сподавен глас.

И чу как тя повтори като ехо:

— Ако знаехме кой е убил Мелио?

Възцари се толкова дълбока тишина, че се чу далечното плъзгане на асансьора.

Когато Лъопра вдигна глава, Ева плачеше с неподвижно лице, със затворени очи.

— Ева!

С един скок той падна на колене, обхвана я през кръста.

— Ева, скъпа... Заради мен ли плачеш?... Моля те, малката ми Ева... Ти си толкова смела, издръжлива, непоклатима!... Може би не сме загубени.

Тя замята глава отдясно наляво върху облегалката, сякаш я терзаеше непоносима мъка.

— Тази плоча не е доказателство — упорствуваше Лъопра.

— Жан — каза тя, — имаш право да си слаб, но нямаш право да си глупав. Когато писмото бъде предадено на Борел, той ще направи очна ставка с шофьора на таксито и ще получи доказателството.

На този аргумент нямаше с какво да се възрази. Капанът беше щракнал. Тя опря до корема си лицето на Лъопра и силно го притисна.

— Сега искам да бъдеш мъж — подхвана тя... — Нека целият този ужас да послужи за нещо.

Изчака. Лъопра, сгущен в топлия ѝ skut, мълчеше!

— Чуваш ли ме? — настоя тя. Лъопра бавно се отдръпна, изправи се.

— Осем дни в замяна на един цял живот — каза той. — Трудно е. Защото ти тъкмо това искаш, нали?

— От теб зависи.

— Съгласна ли си да станеш моя жена за осем дни? Тя направи усилие да се усмихне.

— Ако смяташ, че това е единственото разрешение...

— А ти виждаш ли друго?

— Не е редно аз да предлагам.

— Смяташ, че само аз съм отговорен, така ли?

— Моля те, не се опитвай да се измъкнеш.

Лъопра обиколи стаята, потънал в размисли. После целуна Ева.

— Да опитаме — каза той.

Започна първият ден. Лъопра заведе Ева в „Каскадата“.

Поръча изискан обяд, беше весел и забеляза колко е трудно да си такъв, щом си забраниш да говориш за бъдещето. От месеци, може би от години неговата естествена веселост се беше подхранвала от планове, а сега вече нямаше планове. Пи, докато Ева не отмести бутилката.

— Не е много достойно — забеляза тя.

Той с усилие сподави надигналата се омраза.

— Извинявай. Не съм свикнал да живея ден за ден.

— Знам — каза тя. — Трябва човек да е много нещастен.

Разходиха се под дърветата с вече почервенели върхове. За да не мълчи, Лъопра заговори за детството си. Спомените, толкова време потискани, се надигнаха у него: консерваторията, упоритата работа, неотстъпната мисъл, че някой ден ще стане прочут, един от онези крале на пианото, които се забелязват отдалеко, на сцената, в една нереална светлина, на границата на един друг свят.

— Винаги съм отлагал истинския живот за по-късно — призна той.

— Никога не си ми говорил така — каза Ева. — Говори ми, момчето ми.

— Сигурна ли си, че това те интересува?

— Не можеш да си представиш до каква степен ме интересува.

Той се разпали и дръзна да намекне за бедността си, годините, прекарани по бирариите, възможностите за успех, които се появяват и отминават, отчаяните вечери, пропилияният талант, случайните любовни връзки и най-накрая Фожер! Фожер, който един хубав ден беше спрял да пие, бе щракнал с пръсти, за да викне сервитьора, а той да доведе този непознат пианист. „Я седни... Как се казваш?... Лъопра?... Не свириш лошо... Би ли могъл да ми изсвириш нещо простичко... само за мен... каквото искаш, само че да ми говори... Разбираш ли какво искам да кажа?“

И Лъопра беше изсвирил едно ноктюрно от Форе. Шумът от разговорите постепенно беше стихнал. Накрая всички лица се бяха извърнали към подиума и се разнесоха аплодисменти, първите аплодисменти, които означаваха нещо.

— Ще ти бъде ли приятно да работиш за мен? — беше попитал Фожер.

— И след това се срещнахме — каза Ева.

— Да. Ти — известна, а аз мършав и мрачен. Щях да умра от смущение, от страх и от възхищение, когато ми протегна ръка. И виждаш ли, сега мога да го кажа — тъкмо в този момент започнах да мразя Фожер. Завиждах му, защото имаше всичко. Имах чувството, че всичко ми е отнел. В известен смисъл той всичко ми отне.

Ева почувствува, че той се отдалечава от нея, че една врата, отворена за миг, се затваряше. Спряха едно такси: — Северната гара — подхвърли Лъопра.

Тя се въздържа да му задава въпроси. Постепенно, от само себе си, щеше да се разкрие. Знаеше от опит, че мъжете не са създадени за самота. Лъопра се забави на информацията, отбеляза си разписанията на влаковете. Сигурно още не беше се отказал от мисълта да избяга. Върна се с неестествена усмивка върху устните и не даде никакво обяснение.

— Къде искаш да вечеряме? — рязко попита той.

— Където кажеш, мили.

Напрежението, което много скоро щеше да стане непоносимо, отново се стовари върху тях. Той я заведе на площад „Де Вож“ в един ресторант, където дискретното обслужване подтикваше към поинтимни разговори. Въпреки всичките му усилия мълчанието се промъкваше между плановете им, подчертавайки тяхното безсмислие.

— Спомняш ли си първите ни разходки? — попита Ева. — Как непрекъснато говореше и когато се разделяхме, всеки път ми повтаряше: „Извинявам се, че се разбъбрих, но имам да ви казвам толкова много неща!“

— Това упрек ли е?

— Съвсем не. Само едно подканване.

— Всичко ти казах.

Отново започна да пие и този път тя не отмести бутилката. Гледаше как погледът на Льопра се замъглява от алкохола.

— Не съм хубав — измърмори той. — Вижда се, че съм виновен, нали? Сигурно се вижда, щом като го чувствавам.

— Ти си такъв, какъвто си.

— Във всеки случай това си е само моя работа.

Той повече не отвори уста, направи знак на сервитьора, злобно изброи парите и монетите. Да отидат на представление! Да изгубят още една вечер? Той улови Ева за ръката и тя разбра мълчаливия му зов.

— Да се прибираме — реши тя.

Връщането беше мрачно. Льопра продължаваше да стиска ръката на Ева. Впиваше се в нея. Цялата му мъка напираше в пръстите. В асансьора тя видя, че е пребледнял и лицето му е влажно от пот. На прага на апартамента той прошепна:

— Не светвай.

Пипнешком се запъти към нейната стая и се тръшна на леглото. Коремът му се свиваше от болка, сърцето му се късаше. Той хълцаше без сълзи, задушаваше се, захлупил лице в кръстосаните си ръце. Ева се събличаше в банята. Той долови парфюма ѝ и усети, че прекосява стаята, застава до него.

— Не ме докосвай — извика ѝ.

Леглото лекичко изскърца. Ева приседна, търпеливо изчака той да се съвземе. Льопра вече не се сърдеше на себе си, че се е показал

толкова слаб, толкова уязвим, но горчилката от провала изгаряше устните му.

— Ева.

— Да?

— Повтори ми имената им. Споменахме брат му. Гамар, Брунщайн, Блеш, Мелио и още кой?

— Но какво има да ровиш?

— Кой още?

— Гюрмиер.

— А, да, Гюрмиер.

Изреди тихо списъка един път, два пъти. Припомняйки си в същото време лицата им. Не, не е Гюрмиер. Не е Гамар. Не е и Брунщайн, още по-малко Блеш. И още по-малко братът, който дори не дойде на погребението! Колкото до Мелио...

Той се примъкна към Ева, както ранено животно пълзи към бърлогата си, потърси с чело топлия хълбок, голата плът и с едно рязко движение я обърна, смаза я, опита се веднъж завинаги да свърши с това вечно неутолено желание. Изричаше обиди, притискаше силно брада, буза до изчезналото в тъмното лице. Преглъщаше сълзите си и скърцаше със зъби в смъртна схватка с този стенещ противник, когото след малко щеше да види отново внимателен и потаен.

„Да, аз съм такъв, какъвто съм — мислеше си той сред буря от гняв и отчаяние. Какъвто съм... Какъвто съм...“ Викаше, бълнуваше, изтръгваше се от самия себе си. Ах, как искаше да умре...

Обърна се на другата страна, но не беше мъртъв. Не е чак толкова лесно да се умре. И дори една отвратителна радост течеше в жилите му, като нежна вълна заливаше тялото му. Оставаха още седем дни! Седем дни прегръдки, възторжена забрава, горделиво оцеляване и погнуса. Отвратен, той стана и се затвори в банята, за да не го види тя, че рови в аптечката. Глътна две хапчета веронал, желаейки сънят да го обори веднага. Но сънят още дълго не идваше. Легнала до него, Ева му помагаше с мълчанието си. И когато той отново отвори очи, след дълги часове на забрава, тя се беше надвесила над него майчински загрижена и галеше челото му.

— Колко е часът?

— Десет.

Значи сутринта беше вече минала.

— Нищо ли няма по пощата?

— Нищо. Вестници.

— Пишат ли за...

— Да. Според резултатите от аутопсията той е умрял от внезапно спиране на сърдечната дейност. Вълнението е било смъртоносно, а не задушаването.

— Все същото.

— Може и да не е. Убиецът може да бъде съден само за нанесени удари и жестокости, причинили смъртта. Аз поне така виждам нещата.

— За нас нищо не се променя — заключи Лъопра.

— Няма ли да ми кажеш добро утро? — запита Ева.

— Но да, разбира се. Добро утро.

Закусиха в кухнята. Нямаха сили да пренасят чашите и приборите в столовата.

— Ето ни като старо семейство — каза Ева. — Представи си, че вече двайсет или трийсет години тази сцена се повтаря всяка сутрин. Би ли могъл да издържиш?

— Защо пък не?

— Не, мили Жан. Не се насилвай. Защо винаги отричаш очевидното? Мъжът ми беше същият. Искаше всички жени да са негови, а в същото време ме упрекваше, че му изневерявам. Ама че логика имате и двамата.

Лъопра я слушаше разсеяно, потискайки прозявката, която напираше в гърлото му. За пръв път се замисли кой от начините на защита крие най-много шансове? Да се пледира за убийство от ревност и неговите последици, разбира се. Престъплението от ревност е съдба, която от само себе си стига до своите последствия. Виновният е винаги един отклонил се от правия път невинен.

— Ева — прошепна той. — Бих искал да ти задам един малко деликатен въпрос. Обещавах ли да ми отговориш спокойно — без да се гневиш... Добре!... Спомняш ли си изречението от последната плоча: „Когато я разпитате, тя всичко ще ви обясни“.

— Е и?

— Вярно ли е? Наистина ли всичко ще обясниш?

Ева остави чашата си.

— Естествено — каза тя. — Всичко. Защо? Това плаши ли те?

— Ще ни разпитват поотделно. Ако показанията ни не съвпадат...

— Защо да не съвпадат? Имаш намерение да лъжеш ли?

Той сведе поглед, веднага взе да го извърта.

— Не. Разбира се, че не.

— Впрочем не се бой, ще ни направят очна ставка — добави Ева. Лъопра изпи кафето си, в което беше забравил да сложи захар. Още не смееше да си признае, че разбира Фожер, че е почти свързан с него.

— Колко си сложен — каза Ева. — Всъщност малко се познаваме. Аз пък съм толкова естествена.

— Знам — нетърпеливо каза Лъопра. — Ти имаш всички добродетели.

Очакваше избухване. Тя дълго го гледа. Той би предпочел да го зашлеви.

— Ако страдаш, кой е виновен? — попита тя. — Дай ми една цигара.

Той хвърли пакета върху масата между тях и отиде в салона. Застанал прав пред пианото, предизвикателно изсвири с върха на пръстите си песента на Фожер, после отиде да се обръсне. Въпреки бръмченето на самообръсначката чуваше как Ева снове напред-назад. Тананикаше предишните си нашумели песни. Тя също играеше ролята си, но се владееше много повече.

Той старателно се облече, върна се и седна пред пианото. Там няма да му разрешат да свири... Там значеше в затвора. Той щеше да получи по-тежко наказание от нея. Тя можеше да си приказва, че ще плати по-скъпо от него, но не беше вярно. Още един прикрит начин да се покаже, да властвува. „И двамата са водили война един срещу друг, а аз послужих за заложник. Глупак с глупак!“ Една мелодия спонтанно се раждаше под пръстите му и изведнъж той спря да свири.

— Продължавай — каза Ева, застанала зад него... — Какво свириш?

— И аз се питам. Дойде от само себе си.

Опита се да възстанови мелодията, но сега тя му се изплъзваше, бягаше, кичеше се с дразнещи реминисценции.

— Опитай пак.

Той изсвири няколко такта. Нямахме смисъл да упорствува. Зараждащата се песен нямаше да се върне. Защото това беше истинската песен. И двамата го бяха почувствували едновременно. Една нежна, нова песен, в която Льопра все още не можеше да се познае. Но от радост се хвърли към Ева.

— Прости ми, мила Ева — каза той. — Вярно е! Невъзможен съм. Бих искал да съм като теб, прям... непринуден.

Той леко се удряше с юмрук по гърдите.

— Ето тук е, залостено... не може да изскочи... всичко онова, което бих искал да ти кажа... всичко, което бих имал нужда да ти кажа.

Прегърна я и я притисна до себе си, жива и топла. „Не искам да те загубя — прошепна той. — Добре ми е с теб!“ Но после я пусна и се наведе над пианото. Натисна наслуки един клавиш, както правеше Фожер, заслуша се в звука, който дълго чезнеше. Ева застана до него, облегна се на рамото му и той поиска да остане сам. Не, не беше лесен човек.

— Какво ще правим? — попита тя.

Явно трябваше да се прави нещо, да си дават вид, че живеят, че се държат, да не станат за смях, да играят ужасната игра до мига, в който позвъни Борел. Какво може да се направи, когато в края на седмицата, както в края на някоя тъмна улица, се издига стена, една висока стена? Льопра не беше богат, но на драго сърце щеше да изхарчи всичко, което имаше, малко по-малко от петстотин хиляди франка. Този жест поне, изглежда, щеше да е изискан.

— Ще взема кола под наем — предложи той.

След един час момчето от „Коли под наем“ им докара една „Астор-Мартин“ — малка червена ракета, която подскочи при първото натискане на педала. Льопра избра, без дори да мисли, пътя към морето. Беше хубаво да летиш сред променливия пейзаж, да караш, без да внимаваш, да рискуваш два живота, вече обречени на нещастие. Ева с изострена радост приемаше тази нова игра. Може би дори желаше някое несръчно движение, някоя грешка или злополучно натискане на педала... Спряха едва в Хавър. Олюлявайки се, слязоха от колата. Ева увисна на ръката на Льопра.

— Почти е по-хубаво от любенето — каза тя.

Отново бяха без цел. Разходиха се по брега, покрай корабите, готови да отплават.

— Признай си, че като нищо ще се качиш на някой кораб без мен — каза Ева. — Поне веднъж в живота си бъде откровен.

— Понякога ми се иска.

— Тогава по-добре е да тръгнеш. Щом човек иска нещо, трябва да го направи.

Предпочиташе да не спори. Знаеше ли какво иска? Да живее! Да живее! Да свърши с непрекъснатия тормоз. Да, желаше го с всички сили. И после да си спомни забравената песен. И да бъде сам. И да не му пука от нищо, като Фожер.

Льопра се беше загледал как товарят коли на борда на един параход и завиждаше на мъжа, който въртеше скрипеца и по негова воля се издигаха във въздуха тежките контейнери.

— Да бяхме помълчали малко — предложи той. — Обичам те, мила Ева, но ме изморяваш.

Думите бяха толкова неочаквани, тонът толкова различен, че той усети как тя настръхна и се приготви да посрещне атаката. Но Ева се задоволи само да пусне ръката му и те продължиха да вървят един до друг, и понеже Льопра не бързаше толкова, тя го изпревари с метър, с два метра. Скоро те крачеха един зад друг... Сякаш вече не се познаваха. Тя се върна при колата, без да се обръща назад. Той се мота още доста време, купи вестник, цигари. Поддаваше се на изненадващи импулси, от които извличаше парливо удоволствие.

— Прибираме ли се? — попита Ева, когато той застана до нея.

— Не. Мястото ми харесва.

— Тогава закарай ме на гарата.

— Както искаш.

Той спокойно потегли и на бавен ход потърси гарата. Ева се беше отдръпнала до вратата. Спокойно можеха да настанят трети пътник между тях. Льопра спря на паркинга, заобиколи колата, за да ѝ помогне да слезе, но тя вече беше стъпила на земята и нервно прибираше ръкавиците и чантата си. Льопра изтича да ѝ купи билет.

— Влакът тръгва след час — каза той, подавайки ѝ го.

Тя го взе, без да отговори, и отиде в чакалнята. Льопра я последва и седна до нея. Чувствуваха, че живеят един до друг, отгатвайки мислите си, и Льопра никога не бе изпитвал такова вълнуващо усещане. Скоро се изправи, за да запили пура, и разгърна вестника... Случаят Мелио запазваше водещо място. Подразбираше се,

че инспектор Борел е попаднал на интересна следа, но новината не развълнува Лъопра. С него ставаха други сериозни неща. Забеляза, че Ева се опитва да си проправи път към перона, и мина зад нея през тясната врата, потърси ѝ място.

— Тук — каза той.

Тя отиде по-навътре, сама избра мястото си.

— Е, добър път — каза Лъопра.

Тя се престори, че не вижда протегнатата ръка.

— Напредват — прошепна тя с глас, който той никога не беше чувал.

Лъопра скочи на перона и изчака влакът да тръгне. Когато той потегли, Ева отвори чантата си и се напудри. Лъопра от приличие повървя край вагона, махайки с ръка. После, с ръце в джобовете, се върна при колата. А сега? Вечерта беше свободна. Можеше отново да седне зад волана, да се скита по пристанището или да отиде на кино. Нямаше на кого да дава сметка. Тревогите му бяха само негови. Той избра един хотел, написа на бланката фалшиво име. Не беше вече Лъопра. Пи уиски в един бар, повтори поръчката и изведнъж си спомни последната вечер с Фожер. Алкохолът стопляше спомените, изпълваше ги с ярки видения. Не, Фожер никога не му се е сърдел. Напротив, винаги е бил снизходителен към него. Всъщност ревнуваше, разбира се, но без истинска злоба. Горкият стар Фожер! Ето на това трябваше да посвети вечерта. Трябваше да мисли за Фожер. Какво щеше да направи Фожер, ако...? Лъопра запали втора пура. Миризмата на пурата също спомагаше да си припомня някои неща. Странно, какво огромно място заемаше Фожер в живота му! Изникваха забравени думи, съвети... „Прекалено се оглеждаш в огледалото“ — казваше Фожер, или: „Колкото повече притискаш хората, толкова повече те слушат и се подчиняват“. И откъси от мелодията, за миг уловени, се смесваха с образите. Седнал на една страна върху високия стол, забил брада между двата си юмука, Лъопра гледаше втренчено чашата. „Хора като нас — казваше Фожер — сме по-особени, разбираш ли, малкия? Ако Искаш музиката да дойде при теб, трябва първо да те почувствува свой.“ Барът постепенно беше опустял. Барманът усърдно забърсваше нещо край чашата на Лъопра. Той погледна часовника си. Колко късно беше! Плати, излезе и се зарадва, че навън е нощ. Видението продължаваше. Фожер вървеше до него. Лъопра излезе на

пристанището. Един голям товарен кораб беше вдигнал котва и се насочваше в открито море, теглен от влекачите си, и сирената изсвири пронизително, а ехото го повтори. Мелодията започваше плахо да се ражда. Лъопра я остави да прави каквото иска, занимаваше се с други неща. Гледаше високите фенери, които се поклащаха в светещи редици над водата. В тъмнината отминаваха вагони. Багери скърцаха, измъквайки нагоре от зейналите трюмове странни пакети, които се поклащаха в светлината на прожекторите. Нещо в него се отприщваше, пееше тихичко и сега той беше само един незначителен зрител. „Лъопра е без значение.“ Още един израз на Фожер, който изведнъж доби истинския си смисъл. Краткотраен дъжд намокри паветата. Лъопра потръпна. Забеляза, че е пламнал от треска, но му беше все едно! В малка уличка се размина с една проститутка. Тя се спря, усмихна му се, люлеейки чантата на дълга дръжка. Лъопра също се спря. Тя го хвана за китката, дръпна го и той се остави да го поведе по един тъмен коридор, качи се по някакви стълби. Фожер би го одобрил. Момичето влезе в една стая, запали лампата.

— Не си тукашен — каза тя. — Вижда се.

— Чуй това — каза Лъопра.

И засвири с уста мелодията, която току-що беше измислил. Тя го гледаше смаяна, забравила да се съблече.

— Е, все съм виждала откачени, ама като теб не ми се е случвало често! — каза тя.

IX

— А, ето те и теб! — каза Ева.

— Да, ето ме. Извинявай — отвърна Лъопра.

— Изживя си кризата на независимост. И пак се връщаш при мен. И си въобразяваш, че...

— О, моля те — прекъсна я той.

Мина пред нея и отиде да седне на пианото, като небрежно, за собствено удоволствие, изсвири песента без първоначален плам, без украса, с очи, впити в портрета на Фожер.

— Какво мислиш за това? — попита той, без да се обръща. — Не е лошо като опит. Припевът ме затруднява.

Той продължи да налучква и накрая избра мелодията, която най-лесно се тананикаше, и после изведнъж изсвири всичко заедно — и куплет, и припев.

— Ето — каза той. Подарявам ти я. Смееше се. Беше щастлив.

— Ти си лекомислен — прошепна Ева. — Просто си луд.

— Какво? Не ти ли харесва?

— Напротив. Харесва ми. Не искам да те обидя, но мислех, че не си способен да измислиш такова нещо.

— Тогава?

— Има и друго.

Лъопра смръщи вежди.

— А, другото... Следствието! Писмото.

Той прихвана Ева за раменете, лекичко я разтърси.

— Не вярвам на тия неща, представи си! Вече не вярвам. Това писмо няма нищо общо с мъжа ти. Знаеш ли, тази нощ много мислих за него. Започвам да го разбирам тоя Фожер.

Тя седна. Беше силно пребледняла. Очите ѝ бяха сиви, втрещени, разширени.

— Ти ме плашиш — каза тя.

— Плаша ли те? Защото разбирам Фожер ли? Шегуваш се. Не, той никога не е имал намерение да изпрати това писмо. Повтарям ти —

не е в неговия стил. Искал е само да те изпита. Ако се разкриеш, ще излезе прав. Ако не се разкриеш, пак ще излезе прав. Много умна глава е тоя Фожер. Просто му се възхищавам.

— А не си ли размислил, че смъртта на Мелио всичко усложнява.

— Не говоря за Мелио — упорстваше Лъопра. — Казвам, че Фожер не е човек, който да изпрати такова писмо. Може да го е писал не споря. Но бас държа, че Мелио е трябвало да го унищожи или най-малкото да не си послужи с него.

— А мислиш ли, че убиецът на Мелио ще има същите скрупули?

— Но щом като...

Лъопра изведнъж обърна гръб, доближи се до прозореца и нетърпеливо забарабани с пръсти по стъклото.

— Убиецът може би не е намерил писмото.

— Във всеки случай е намерил плочата. И не би се разделил е нея, ако не държеше в ръце писмото. Ясно като бял ден... Ах, ти си същият като мъжа ми. Предпочиташе да отрича онова, което го притесняваше. Така е по-удобно.

Телефонът извънтя и Лъопра живо се обърна.

— Няма ме — каза Ева.

Но обща мисъл прониза съзнанието им. Ами ако е...

— Ти се обади — прошепна тя.

Лъопра прекоси салона на пръсти, вдигна слушалката. Ева беше грабнала другата слушалка.

— Изчакайте малко — каза някаква жена.

Почти веднага се чу мъжки глас:

— Ало, ало, госпожа Фожер ли е?

Ева се наведе и прошепна:

— Борел.

— Ало — каза Лъопра. — Госпожа Фожер не е вкъщи.

— А кой е на телефона?

— Жан Лъопра.

— А, приятно ми е, господин Лъопра... на телефона е инспектор Борел... Имах удоволствието да чуя вашето изпълнение. Сигурен съм, че госпожа Фожер много ви дължи... Тя ще се забави ли?

— Нямам представа.

— Жалко. Ще я видите ли днес?

— Мисля, че да.

— Бихте ли ѝ предали, че я чакам в кабинета си. Обикновена формалност, нищо сериозно... Дори не ми се искаше да ѝ пращам съобщение... Ако желаете да я придружите, ще ми бъде много приятно да се запознаем.

— Разбира се.

— Довиждане, господин Льопра. Чакам ви в най-скоро време.

Льопра внимателно остави слушалката.

— Двуличен човек — каза Ева.

— Не може да ти направи очна ставка с шофьора на таксито — забеляза Льопра. — Все едно да ти предяви обвинения, а аз останах с впечатление, че се въздържа да стори тъкмо това.

— Нали иска да види и теб — каза Ева.

— Да, но не съм длъжен да...

— Предпочиташ да отида сама ли?

— Добре. Да вървим! — въздъхна Льопра. — Ако му е нужна жертва, ще призная. Нали това искаш?

— Какво ще признаеш?

— Ще призная за... Фожер.

— А ще приемеш ли да те обвинят за смъртта на Мелио?

— Не.

— Или да обвинят мен?

— Това е непоносимо — изръмжа Льопра. — Тази сутрин почти бях забравил за всички тия неща, а сега...

Ева се обличаше в стаята си. За хиляден път Льопра предъвкваше проблема. Борел сигурно си е казал: „Ами ако и Фожер е бил убит като Мелио?“ Оттук нататък вече е близо до истината. При тези условия да отидеш в следственото значи да се хвърлиш в устата на вълка. Льопра опипа портфейла си през сакото. Разписанието на влаковете за Белгия беше вътре, написано в колонка. Може би още имаше време. Там... ще пише музика под някакво друго име... В началото ще му е трудно да пробие, както на Фожер. Но ще се наложи рано или късно. От тях тримата Ева беше излишната. И нямаше да приеме тя да го съди. Ето къде беше неговата истинска слабост, истинското му малодушие.

Льопра отиде до вратата. Завъртя дръжката. Да скочи в асансьора, да изтича вкъщи да си вземе куфара... и след това — влакът... границата... Изкушението беше толкова силно, че той се

опря на, стената, дишайки учестено. Хайде! Още едно усилие... Само да отвори тази врата и да я затвори зад миналото.

— Готова съм — провикна се Ева.

Льопра почака. Можеше двайсет пъти да избяга. Когато тя се появи, погледна я с огорчение. Да, както винаги беше елегантна, сигурна в себе си, безупречна.

Ако се съгласи да не изтърси истината на Борел, сигурно ще получат отсрочка.

— Сетих се — каза той. — Борел сигурно е получил друго анонимно писмо.

— Той спомена за някаква формалност — Отвърна Ева. — За всеки случай, да става каквото ще.

Той отвори асансьора. Като мина пред него, Ева му се усмихна.

— Горкичкият ми Жан — каза тя. — Понякога ми е жал за теб. Хващаш се за сламка.

На улицата — никаква подозрителна сянка. Льопра почти очакваше да види инспектора как се преструва, че чете вестник или че се разхожда безцелно край витрините. Беше паркирал малката си червена кола пред къщата, но Ева предпочете да вземат такси.

Тя дръпна стъклото, което ги делеше от шофьора.

— Бъди спокоен — каза тя. — Не ми се иска вече да признавам. Ако не беше Мелио, щеше да бъде най-доброто разрешение. Щях да дам плочата на Борел. И той щеше да разбере, че мъжът ми е бил луд.

— Луд? Фожер?

— Точно така. Той много добре знаеше, че се налива и че кара прекалено бързо. Знаеше, че може да се пребие при всяко пътуване. Значи намерението да ме осъди, е чисто и просто хрумване на един алкохолик, нали така? Имаше как да се защитя. Но сега...

— Никога не е бил луд — възрази Льопра.

— Добре, защитавай го — извика силно разгневена Ева. — Просто да ти се възхити човек! Любовта! Намерихте с какво да се оправдавате! Обичам те и затова ще те поставя натясно, няма да ти дам да гъкнеш! Ето какво си е мислил той, и всички останали си мислите същото, а най-вече — ти.

— Аз ли?

— Ти ами! Да не би да те е грижа за мен в момента?

— Трябва да бъдеш логична. Ти...

— Ах, до гуша ми дойде, най-сетне!

Тя се сви в ъгъла, повдигнала едното рамо, за да покаже, че се оттегля в самотата си.

Колата се носеше покрай Сена.

Може би в момента Борел попълваше заповедите за арестуване. „Все пак не ми се вярва — помисли си Лъопра. — Не мога да го проумея.“ Таксито спря пред арката, която Лъопра беше вече виждал. Колко беше треперил за Ева, когато отиде първия път при Борел. Колко я обичаше тогава! А сега я гледаше как се изкачва по стълбите пред него и се питаше какво прави тук. За делото Фожер-Мелио ли дойде? Стари неща за уреждане между вдовицата и полицаия. Той вече не участва в играта!

Борел ги прие със смущаваща сърдечност. Много съжалявал, че ги е безпокоил. Наистина нямало нищо спешно. Повикал ги е, защото е човек на точността и за да няма изненади. Застанал зад бюрото си, той гледаше ту единия, ту другия и триеше ръце, сякаш му беше студено. Лъскавите му копчета за ръкавели блестяха. Беше със скъпа връзка. Държеше се като човек, свикнал с успеха и който предварително се извинява, че е по-силният.

— Смъртта на Мелио ни създава доста неприятности — каза той. — Сигурно сами се досещате. Вероятно не знаете нищо, което би могло да ни помогне.

— Нищо — каза Ева.

— Минавала ли ви е мисълта, че между тази смърт и смъртта на мъжа ви може да има някаква връзка?

Ева се престори на изненадана и същевременно заинтригувана.

— Значи би могло да има някаква връзка между... — попита тя.

— Никак не е сигурно — поправи се Борел. — Но това е, така да се каже, работна хипотеза. В нашия занаят сме свикнали да проучваме всички възможности, дори и най-неправдоподобните.

Телефонът лекичко иззвъня. Той грабна слушалката и лицето му в миг се преобрази.

— Зает съм — отсече той.

После отново си възвърна спокойния, приятелски, леко снизходителен вид.

— Има една подробност — каза той, — която ни тревожи... Това е гласът на жената... Нали сте чели във вестниците? Нали знаете?

— Да — каза Лъопра.

— Следователно — продължи Борел, намигвайки заговорнически, — това анонимно писмо, писано от жена, все още е у мен. Долавяте ли връзката?

— Не съвсем — каза Ева.

Борел се усмихна като учител, който знае, че е прекалено взискателен.

— От една страна, скъпа госпожо, ние притежаваме писмо, с което искат да ви компрометират, и от друга, една тайнствена жена по всяка вероятност е ходила при Мелио няколко минути преди той да умре. Не е ли една и съща жена? Виждате ли някъде клонят нещата?

Лицето на Ева внезапно някак радостно трепна.

— Разбирам — каза тя.

— Щом идентифицирам почерка на тази жена, вероятно ще успея — заключи Борел. — А дотогава...

Той стана, отиде до една ниска масичка и показа един магнетофон.

— Ще ви помоля за съдействие, скъпа госпожо. Аз непрекъснато записвам плътни гласове „като на някои певици по радиото“, както казва нашият шофьор... Общо взето, не е неприятно, но бедата е, че всички гласове си приличат.

Той задействува магнетофона: „Улица «Камбон», седемнайсет, вход «Б». Да, ето тук, благодаря! Улица «Камбон», седемнайсет, вход «Б»... Колко ви дължа? Улица «Камбон», номер седемнайсет, вход «Б». Спрете малко по-нататък...”

Гласовете се следваха като едно безсмислено и кошмарно изречение. Борел гледаше Ева. Изключително интелигентен ли беше или изключително глупав? Продължаваше да се усмихва с ръка върху копчето. „Улица «Камбон», седемнайсет, вход «Б»... Ако обичате, притворете прозореца... Улица «Камбон», седемнайсет, вход «Б».“

Той спря магнетофона.

— Общо взето — поде той, — аз би трябвало да повикам всички, които имат плътен глас и пеят в радиото, за да им направя очна ставка с шофьора... Разбира се, това е невъзможно!... По ред причини... Някои имат покровители... високопоставени... Очната ставка сигурно би дала повод за скандал... Не... По-добре е така...

Той натисна едно копче.

„Улица «Камбон», седемнайсет, вход «Б». Бързам... Улица «Камбон», седемнайсет...“

Магнетофонът спря и Борел въздъхна.

— Всяка една — продължи той — казваше адреса на Жорж Мелио и добавяше няколко думи... Независимо какво... Така се щади всяко честолюбие... Но експериментът няма да доведе до нищо. Как искате сред всички тези гласове шофьорът да познае кой е истинският?

— Тогава какъв смисъл има? — попита Ева.

— Такъв ми е занаятът, скъпа госпожо.

— И аз ли трябва да кажа: Улица „Камбон“, номер седемнайсет, вход „Б“?

— Ако обичате.

Льопра беше стиснал с всички сили страничните дръжки на фотойла. Той подозрително наблюдаваше Борел, но никога инспекторът не се беше показвал по-дружелюбен.

— Приближете се — посъветва я той. — Ето тук... Включвам магнетофона... говорете бавно пред микрофона.

— Улица „Камбон“, седемнайсет, вход „Б“ — изрече Ева. — По-бързо!...

— Достатъчно — каза Борел. — Благодаря ви.

Отново започна да потрива ръце, почти маниерничеше.

— За мен — добави той — тази лента има стойността на колекция от автографи... Тя е неоценим спомен.

— Наистина ли? — прошепна Ева. — В такъв случай трябваше да ги помолите да изпеят нещо... Защо не?

Ева погледна Льопра с пресилена усмивка, пак хвана мъничкия микрофон.

— Щом това ви доставя удоволствие... — обърна се тя към Борел и каза заглавието на песента: „Неудържимо сърце“. Белите кръгове на лента се въртяха; Льопра се изправи.

— Ева.

Но Ева с блеснали очи доближаваше вече микрофона до устата си. Тя изпя първия куплет полугласно, без да откъсва очи от Льопра. Към кого се обръщаше? Към него и към Флоранс, която тя смазваше с таланта си. С Флоранс беше свършено. Предизвикателството придаваше на думите на Фожер непосилно тъжен оттенък. Като че тази прощална песен, която той бе съчинил за Ева, се превръщаше в

кабинета на инспектора в сбогуване на Ева с Лъопра. Постепенно лицето ѝ се одухотворяваше от спотаена мъка, импулсите на кръвта, на сърцето променяха гласа ѝ — накъсан, сподавен и тържествуващ. „Чрез него — мислеше си Лъопра, — чрез мен тя обича най-вече себе си.“ Тя изтананика припева без думи, като приспивна песен, със стиснати устни. Песента сякаш идеше от много далеч, след като бе свършено с пътуванията и разделите. Борел поклащаше в такт глава.

— Стига! — извика Лъопра.

Ева млъкна и тримата се сепнаха.

— Господин инспекторът не иска чак, толкова от теб — поде Лъопра, правейки усилие да се държи естествено.

— Грешите, скъпи господине — каза Борел. — С удоволствие бих изслушал цялата песен. Вие сте чудесна, госпожо. Какъв спомен! Не знам как да ви благодаря.

— Това е естествено — отвърна Ева. — Мога ли сега да си вървя? Борел, въодушевен, развълнуван, сърдечен, ги изпрати до стълбището.

— Ако науча нещо ново, разчитайте на мен, скъпа госпожо. Знаете, че съм ви напълно предан.

Лъопра хвана Ева за ръка. Те заслизаха по стълбите.

— След пет дни той ще получи писмото — каза Ева.

— Млъкни — пресече я Лъопра.

Обърна се, но Борел беше изчезнал... Когато излязоха на кея, продължи:

— Ти си луда! Напълно луда!

— О, дотам, докъдето сме я докарали... — каза тя.

— Извинявай, но аз имам намерение да живея!

Ева се спря.

— Тръгвай — извика тя. — Ти като че ли ме упрекваш за това, което ни се случи. Но аз не те задържам. Свободен си.

Той понечи да се възпротиви. Тя го прекъсна.

— Чуй какво ще ти кажа, мили Жан. Да се разберем един път завинаги.

— Не тук.

— Защо пък не?

Той предпочете да се облакът върху парапета, сякаш водеше с Ева оживен, сърдечен разговор.

— Между нас нещата вече не вървят — подхвана Ева, — откакто умря Мелио.

Поиска да я прекъсне.

— Остави ме да говоря — продължи тя. — Нещо куца. Откакто се чувствувах в опасност, ти мислиш само как да се измъкнеш. Може да съм жестока, но това е истината. Вярвам, че преди ме обичаше. Да. Това ме ласкаеше. Но сега аз те компрометирам. Ставам опасна... Заразна съм.

— Ева!

— И освен това ти си втъпяваш, че можеш и без мен. Защото сам съчини тази песничка. И че тя ти дава право да си против мен. Ах, ето я голямата сполука! В момента си въобразяваш, че ще заместиш мъжа ми. Честна дума, мислиш, че си същият като него. Има моменти, в които сякаш още го чувам да казва... Много странно! „Аз, който съм те създал.“

Тя удари с юмрук по грапавия камък, където си играеха сенките на листата.

— Не той те създаде. А аз. Кой те научи да се обличаш, да живееш и дори да се любиш, да... Е добре, махай се! Сама ще се оправя. Свикнала съм.

Силно изправена тя наблюдаваше водата, отражението на града, стараше се да прикрие вълнението си. Повече дума не можеше да каже. И Лъопра не знаеше как да я утеши. Чувствуваше, че и най-безобидните думи щяха да прозвучат фалшиво, че щеше да се оплете още повече в лъжи.

Изчакваха, застанали един до друг. Най-сетне Ева сякаш със съжаление се откъсна от парапета. Лъопра закричи до нея.

— Ева — прошепна той. — Ева... повярвай ми, това е някакво недоразумение.

Тя дори не извърна глава.

— Добре — каза Лъопра.

Той сметна, че е под достойнството му да обръща внимание на враждебното настроение на Ева. Дори се насили да бърби любезно както преди. Но си говореше сам. Обядваха в един малък ресторант зад „Нотър Дам“. Отегчен, Лъопра реши да мълчи. Тъй като стояха един срещу друг, трябваше да правят усилие да не вдигат едновременно глави, понякога ръцете им се докосваха и те трепваха. Понечваха да ги

дръпнат бързо назад, но от благоприличие веднага овладяваха движенията си.

— Едно кафе за госпожата — поръча Льопра.

— Благодаря, не искам.

Тя използва момента, когато Льопра уреждаше сметката, за да си тръгне. Наложил се да тича след нея, за да я настигне.

— Става отвратително! — каза той.

Тя нищо не отвърна. Без да си кажат дума, те дълго вървяха край кейовете. Ева, безразлична, изглежда, се забавляваше от промените по реката. Льопра беше вече само една сянка до нея. Те пресякоха площад „Конкорд“, стигнаха до Триумфалната арка. Ева спря пред едно кино, погледна разсеяно афиша и влезе! Льопра я последва. Тя избра едно свободно място между двама зрители. Той седна два реда по-назад. Какво целеше тя? На изпитание ли го подлагаше? Или изведнъж беше решила да го отстрани от живота си? Всичко това беше глупаво до побъркване. В същото време Борел търпеливо разследваше случая! „Тя ще бъде много доволна, ако си отида“ — мислеше Льопра. Една объркана случка се разиграваше на екрана. Мъжът... жената... любовта... страданието... Льопра вече не слушаше, не внимаваше. Той наблюдаваше Ева. Ако протегнеше ръка, можеше почти да я докосне, и изведнъж от силна тревога стана вир-вода: може би никога вече нямаше да я притежава? Може би вече я бе загубил завинаги. Тя все още беше тук, толкова близко с нежния си профил и сладострастната сянка на трапчинката. Поглъщаше я не толкова с поглед, колкото с пръстите си. Галеше я с притворени очи. Виждаше я гола и неизразимо отчаяние го стисна за гърлото. Трябваше веднага, веднага да отиде при нея, да се унижи, да се довери, да се предаде, да изчезне. Ева! Обичам те... Още имам нужда от теб.

Изчака я отвън! Тя мина край него, с едно движение на рамото избягна ръката, която той протягаше към нея.

— Мръсница — измърмори Льопра.

Треперещ от гняв, той зае обичайното си място — съвсем естествено — от лявата страна на Ева. Тя минаваше от витрина на витрина и спокойствието и хвърляше Льопра в такава ярост, че той вече не съумяваше да се сдържа! Ах, как влизаше в положението на Фожер! Защото тя сигурно го е разигравала. Или поне се е опитала...

Но Фожер беше от друго тесто. На терасата на „При Фукет“^[1] един човек стана да се ръкува с Ева.

— Я, Патрик... Колко ми е приятно!

Мъжът се поклони на Лъпра. Ева небрежно подхвърли:

— Жан Лъпра... моят пианист. После добави със светска усмивка:

— Не ме чакайте, Жан... Ще закъснея.

И тя седна до този Патрик, който изглеждаше толкова развълнуван, толкова нетърпелив. На Лъпра му се прииска да се нахвърли върху него; той видя всички обърнати глави, всички лица, втренчените очи. Запали цигара. Колко такива цигари беше палил, за да прикрие смущението си, стеснението си. Продължи да крачи сам, влезе в един бар, после в друг. Нощта най-сетне настъпи със смелите си мисли и необузданите си мечти. Лъпра мина отново край „При Фукет“. Ева я нямаше. Онзи я беше завел... Къде? Лъпра извика едно такси, отиде да си вземе колата. Започна обиколката на ресторанти и заведения... Без всякаква надежда, разбира се! Дори не можеше да попита портиерите дали Ева е вътре. Прекалено приличаше на мъж рогоносец. Думата улучи точно в целта. Спомни си последната вечер, Фожер — пиян и нещастен. Е да, старче, на същото дерадже съм. Само че аз я търся... Още не съм се отчаял... Тя не ме държи чрез любовта... Държи ме чрез презрението... Говореше си сам на волана, взимаше завоите, като натискаше газта... Да стане злополука, че комедията да свърши!... Преминаваше от сумрака на улиците към ярките светлини на празничните зали. Посрещаха го с виене на тромпети и удари на чинели. Той отново тръгваше сред воя на спирачките, минаваше като вихър по дългите булеварди, които постепенно опустяваха. Отново спиране. Нова глътка удоволствие. Залитайки, седнаше на седалката. Ами сега?... Хотелите ли да обиколи? Изсмя се, погледна се в огледалото. Бива си те! Чудесна физиономия, няма що! Той извади кърпичка, за да избърше лицето си, лъщящо от умора. Напипа ключа от апартамента. Значи ще я чакам у нас. У нас! Да се пръснеш от смях! Върна се с пълна скорост. Бързината отчасти намаляваше болката му. Часовникът показваше два часа. Сигурно се е прибрала. Той натисна спирачките, плъзна се край бордюра, изскочи от колата. Предпочете да изкачи стълбите, щеше да е по-бърз от асансьора. Ключът се завъртя. Бутна вратата. Не. Не беше се прибрала.

Светна, бавно прекоси празния апартамент. Е и? Какво очакваше? И тя като него. Не беше ли свободна? Но, господи, Ева, не съм сънувал. Нали ти сама ми каза, че си моя жена? Още те чувам: „Аз съм твоя жена“. Задъхваше се, смазан от отчаяние. Светна полилея в спалнята, погледна неоправеното легло. Евиният пенъор метнат на един стол. Пантофите ѝ — на килимчето пред леглото, и той втренчено ги загледа, сякаш току-що беше видял, че помръдват.

Асансьорът спря с глух шум. Като хипнотизиран Лъопра направи крачка към вестибюла. Още една. Ключът не улучваше вратата. Вратата се отвори и Евиният силует се очерта.

— Ева...

Говореше. Вървеше като сомнамбул.

— И таз добра, какво ти е? — попита тя.

Не успя да вдигне ръка. Удари ѝ силна плесница и тя загуби равновесие, блъсна се в стената.

— Този Патрик! Кой е?... А?

Тя го бутна, изтича в спалнята, затръшна вратата. Лъопра настървено взе да натиска дръжката, заблъска вратата.

— Отвори!... Отвори ми!...

Изведнъж силите му го напуснаха. Той опря лице о дървото, разперил пръсти, опипваше препятствието.

— Отвори! — простена той. — Прости ми, Ева... Аз съм грубиян... Има моменти, в които не мога да се позная... Сбъркахте, всички сбъркахте, че ме предизвикахте... Нищожният Лъопра... Не го броим за нищо... Отвори ми, да ти кажа нещо...

Беше сигурен, че е зад вратата, долепила до нея ухо. Не пропускаше нито една негова въздишка, нито една молба.

— Не исках да те ударя, Ева. Цяла нощ те търсих. Ти с този мъж, не можеш да го разбереш. И аз най-сетне си имам своя гордост... Чуваш ли ме? Обичам те, моя малка Ева... Лошо се държах с теб. Но и двамата можем да започнем отново.

Той целият се долепи до вратата, стори му се, че долови някакво раздвижване, притисна устни до дървото толкова силно, че лакът полепна по тях.

— Ева... Нека забравим... Всичко. Да приемем, че сме квит... Искаш ли? Ще видиш, че няма да се получи писмо в полицията. Остави на мен.

Трябваше да побърза, ако искаше да я задържи докрай! С гърди, с корем, той се сливаше с тази дъска, която не можеше да помръдне.

— Остави ме да живея както намеря за добре... Обещавам ти, че ще успея... Пак ще ми помагаш, Ева! Няма да престанеш да ме обичаш, защото... защото...

Очите му се наляха със сълзи.

— Не съм лош човек, Ева. Съжалявам... За всичко...

Отпусна се на колене, после легна и видя светлина под вратата, никаква сянка не я прекъсваше. Нямаше никого. И той остана неподвижен на пода.

[1] Много луксозен и скъп ресторант на „Шанз Елизе“. — Б.пр. ↑

Х

На зазоряване си тръгна като крадец. Прибра се вкъщи и закрачи напред-назад из стаята, докато умората не го повали на леглото. Но не искаше да заспива, преди да е намерил изход от положението. Имаше ли някакъв изход? Фожер, толкова силен, напразно го беше търсил. Не беше се излекувал от Ева. Тя самата всичко усложняваше. С нейната мания да се държи като мирови съдия, да решава кое е добро и кое лошо. Лъопра стана. Погледна календара. Четвъртък. Още четири дни, ако се приеме, че Ева е била права. Е, толкова по-зле, тя ще каже: „Жан е жалък тип“. В края на краищата по-добре е да живее свободно, дори минавайки за жалък тип в очите на... Жалък тип, така да бъде! Впрочем не чак толкова жалък... Той пак изсвири песента, за да си вдъхне увереност. Беше великолепна песен! А след нея ще има и други. Лъопра измъкна куфара си от килера. Нямаше повече вещи от един войник. Бързо ще си стъкми багажа. Изведнъж се разбърза, искаше да свърши час по-скоро, да не мисли вече за нищо, да се измъкне от мрачното обаяние на съмнението. Аха, будилникът, четката... И да напише няколко реда на Блеш, за да го предупреди, че е болен... Съчини писмото отведнъж, подписа се. Готово! Край на концерта. Обърната е нова страница. Ето това е скъсването. Толкова просто, сякаш се отърсваш от трохите. Огледа за последен път стаята. За нищо ли не съжалява? Не, за нищо.

Лъопра грабна куфара си и се спусна по стълбите. Използува малката си кола, за да се повози за последен път. Жалко! В банката изтегли влога си, сгъна банкнотите. Няма да отиде далеч с толкова скромна сума, но беше свикнал трудно да приключва месеца. А сега — на гарата.

Влакът за Брюксел потегляше след четиридесет и пет минути. Той паркира колата и се обади в гаража, за да каже, че тя се намира в двора на Северната гара. Трябваше след това да набере Евиния номер, но почувствува, че започнеш ли да говори, е загубен. Предпочете да ѝ изпрати един букет, като го избра съвсем скромно. Излишно е да

отбелязва с патос момента на тръгването. Оставаше да стори последното: взе си билет за отиване и се почувствува човек като другите. Видя слънцето, пътниците; всички флуиди на тръгването минаха през него; той скришом потръпна от глава до пети. В него нямаше вече място за Ева. Любовта си отиваше като болест, изчерпала силите си. Това беше толкова ново и необичайно усещане, че той се спря наред с чакалнята с куфар в краката. Ако смееше, щеше да се опипа като блъснат човек, който се надига и с учудване разбира, че му няма нищо... Ева... Отново прошепна: Ева... Това име вече не събуждаше никакъв отзвук. Ева... Можеше да изрече Жана или Фернанда. Тълпата край него се раздвояваше. Хората го гледаха, защото мърдаше устни, после се засмя, съвсем сам, и се запъти с човешкия поток към контролата. Радостта да вървиш край вагоните, да избереш мястото си, да наблюдаваш спътниците си по купе. Радостта да свалиш стъклото, да вдъхнеш мириса на метал, пара и дим. Стрелката ей там скача леко от минута на минута. Скоро влакът ще тръгне. Готово, потегли и остави зад себе си света на пленниците. Вятърът, вече силен, го блъсна по лицето. Сбогом, Ева.

Леко бодване в сърцето на границата. Но Борел още не беше по петите му. Влакът минава сега през чужда земя. Въздухът, който дишат, е нов. Какво ли прави тя сега? Гали букета. Свива рамене с мисълта: „Колко ме обича!“ Ще чака телефонния звън. Утре ще започне да се тревожи. Да не би случайно робът да се е разбунтувал? В събота тя ще му позвъни. В неделя на свой ред ще го търси из цял Париж. А в понеделник Борел, след разпределянето на пощата, ще мобилизира двама следователи... Напразно тя ще повтаря: „Виновният е онзи, който избяга“.

Льопра, доста притеснен, се опита да си възвърне радостта, загледа с любопитство пейзажа. Заслуша се в наченките на мелодия, която се оформяше под ударите на колелата и зазвучаваше нежно. Но въпреки това се връщаше към тези четири дни, виждаше ги наредени пред него като препятствия при конни състезания. Ето че ще трябва да скача четири пъти, все по-надалече, все по-нависоко. Представи! Представи! От месеци насам се измъчваше с представи. А пък истината беше толкова проста!

Можеше ли презрението на Ева да има някакво значение, ако любовта му наистина си беше отишла? Той предъвква този проблем

чак до Брюксел, без нищо да реши. Впрочем всяка минута решаваше вместо него.

Залази стая в скромен хотел. И дума да не става, че ще почне веднага да търси работа. Не преди понеделник. Най-доброто в момента беше да разгледа града.

Радостта си възвърна привечер, след препълнения със спомени следобед. Тя внезапно го озари отвътре, сякаш изведнъж беше изскочил на светло, след като се беше движил в мъгла. Пред него крачеше млада жена. Нямаше никакво желание да върви подире ѝ, но му доставяше удоволствие да я гледа. Очите му бяха освободени от образа на Ева. Постепенно тялото му щеше да стане ново. Един друг Льопра щеше да живее. Вече живееше. Сливаше се с движението по улицата, получаваше в замяна хиляди леки и тонизиращи импулси. Светлините на витрините кротко го озаряваха и всяко зърнато лице сякаш повличаше сладостна диря.

Вечерята беше един малък празник. Льопра остана насаме със себе си, загърбил всякаква тревога. Неговата собствена компания му беше изключително приятна и зад всяка мисъл се криеше тази несекваща музика, която търсеше да избие навън. Непознатата нощ щедро пръскаше усмивките си. Льопра дълго се разхожда. За пръв път спа, без да сънува, потънал в безметежна забрава. И настъпи петък, като петъците по време на отпуска, лек, почти безгрижен. Въпреки че с малко притъпена съвест броеше часовете, Льопра се остави по течението на деня, разхождайки се. Отиде на концерт, изслуша пианиста с удоволствие, несмуцавано от никаква завист. Пианото също беше извън обсега на неговото съществуване. Завърши вечерта в една бирария, където оркестърът извири няколко потпури от най-хубавите песни на Фожер. Фожер! Това беше по-рано. Толкова далеч във времето! Льопра пиеше бирата и белеше фъстъци. Никакво желание! Изчезвайки, Ева беше отнесла дори и най-слабото желание за любов. Той гледаше със симпатия отминаващите жени. Нищо повече. Беше им благодарен, че са хубави. Бяха нощни животни, пухкави и нежни. Не бива да се пипат. Като се прибираще в хотела, се загуби. Ново удоволствие. Имаше квартали като кварталите в малките френски градове, застинали неподвижно под луната, безлюдни, където стъпките отекваха и тук-там се показваха клони от някоя градина. Хубаво ще е да се установи тук, да свикне. Защо да не дава уроци по пиано? Льопра

си помечта за съвсем малък апартамент, блестящ от фламандска чистота. Ще му казват „Господин Жан“, ще се облича в черно, ще минава за вдовец. Легна си към два часа в полунощ. Започваше съботата и Льопра разбра, че новият ден ще изисква ново усилие. Глътна приспивателно, за да открадне няколко часа. Като се събуди, не можа да устои и изтича да купи вестници. Но в пресата не се говореше вече за Мелио. На преден план изпъкваше един самолет, който беше бил световния рекорд. Льопра старателно се облече, запита се: къде да отиде тази сутрин? Няма приятел, с когото да се срещне, нито познати, които да поздравят. Дори няма и един барман, с когото да се пошегува. Ами Ева!... Вече знаеше, че е избягал и че е мъртъв за нея... Зачеркнат, споменът за него заслужаваше само малко жалост. Ще каже на някой си Патрик: „Льопра ли? Всъщност беше просто момче. Доста сбърках по отношение на него...“ Както и да е! Тя никога нямаше да узнае истината. Ето мисълта, в която трябваше да се вкопчи.

Льопра, мъчително изчака обедните часове. После влезе в едно кино. След това заседна в бирарията, където предишната вечер беше прекарал няколко спокойни часа. Яде кисело зеле с кренвирши. Натезал от бирата, преситен от музика, той почти дремеше на мястото си. Клиентите край него не бяха все същите. Едни се отбиваха само за да вземат аперитив, други — да хапнат нещо, преди да се качат на влака, трети — защото нямаха къде да прекарат вечерта, накрая дойдоха онези, които излизаха от представление. Льопра си тръгна последен и измисли някакъв сложен маршрут, за да се прибере колкото се може по-късно. Ще издържи! Заклеваше се да издържи. Доста скъпо беше платил свободата си. Като се прибра в хотела, натъпка се със сънотворни. Не себе си поставяше извън играта, а неделята, която предварително зачеркваше. Но лошо беше изчислил дозировката. Излезе от вцепенението малко преди обяд. Отвори капациите, забеляза един пуст площад и зловещата скука на един мъртъв ден се стовари върху му. Дори в Париж неделите бяха изпитание. А какво остава тук!... Какво ли правеше тя? С кого се опитваше да забрави тези последни часове? Беше наистина способна да... Льопра седна на леглото. Не, все пак не е толкова глупава, че да отвори газта или да изгълта цяла опаковка веронал. Може би за да го накаже. Защото беше жена, търсеца някакво високомерно отмъщение. Сигурно се е почувствувала посрамена, измамена. А той си беше въобразил, че е

достатъчно да скочи в един влак, за да избегне ненавистта ѝ... Но не. Тя ще се задоволи да го обвини и ще поискат екстрадирането му. Тази играчка още дълго ли щеше да продължи? Той напълни мивката със студена вода и потопа главата си. Оставам... Оставам... Оставам... Накрая го каза високо, гледайки се в огледалото, а водата се стичаше от него като от удавник. Оставам! Господи! Та нали съм свободен! Градът му се видя като евакуиран, като предаден, изоставен на невидим враг. Нещо караше Льопра да върви бързо, но се питаше накъде? Никой не го преследваше. „Трябваше да избягам по далеч“ — помисли си той. Може би в Антверпен. Там има повече излази... В Антверпен, разбира се! Спасението беше в Антверпен. Запъти се към гарата и купи един пътеводител, после, седнал на една пейка, прочете историческите данни за града, разгледа сложния план. Пристанището вълнуваше въображението му. За един композитор няма нищо по-вдъхновяващо от пристанище. Нали нощта, прекарана в Хавър, го беше научила на толкова неща за самия него! Имаше много влакове за там, включително и един в двайсет и два часа. Беше шестнайсет часът. Чакането нямаше да е много мъчително...

Прибра се в хотела, приготви куфара си и плати сметката. Готов за приключението! Но радостта вече не се връщаше.

Занесе куфара си в хранилище. Ако нещата потръгнат зле, от Антверпен ще отиде в Англия и там ще се качи на кораб за някоя подалечна страна. Но Ева няма да е толкова безпощадна. Преди да, тръгне, трябваше всичко да ѝ обясни...

Вътрешно той още веднъж си намери оправдание. Точните думи, които би трябвало да ѝ каже. Може би още имаше време да ѝ пише. В едно кафене, върху ужасна бланка се залови да пише. Но изреченията замръзваха, ставаха страшно условни или пък през тях прозираше една неудържима злонамереност. Наистина ли беше злонамереност? Къде беше истината? Онази истина, заради която според Ева тя беше пожертвувала всичко? Той скъса писмото на съвсем дребни късчета и ги хвърли през рамо зад себе си. Хайде! Времето напредваше. На гарата вечеря със сандвич, взе куфара си. Едно огромно табло с червени букви показваше часовете на заминаващите влакове. Берлин... Женева... Париж... Хората се тълпяха край гишетата. Льопра остави куфара си на земята, извади портфейла си. С наведена глава и бавна крачка той се нареди на опашката. Не мислеше вече за нищо. В главата

му като в мидена черупка отекваше глух тътен, шум на вятър и море, шумът на изгубената свобода! Наведе се пред гишето: — До Париж, втора класа.

Една ръка с петънца бутна вкупом билета и дребните пари, следващият пътник дискретно се покашля. Лъопра се отдръпна. Сякаш не беше вече той. Наблюдаваше се как действа с безразличие, по-силно от всяка радост. Подлезът... перонът... Двата влака, разделени с широкия проход... Вляво за Анверс... вдясно — за Париж. Той се качи във влака за Париж, седна в първото купе и затвори очи. Сънят много скоро го споходи. Едва усещаше, че влакът се движи. Един митничар го тупна по рамото. Той потърси документите си, каза няколко неясни думи и отново потъна в сън. Съзнаваше, че спи, и никога не беше се чувствувал толкова добре, толкова далеч от всичко. Понякога едно разтърсване го връщаше към живите, колкото да види нощната лампичка, отминаващите светлини зад прозореца, и отново се отпускате в блажената почивка. Когато влакът забави ход, веднага потърси по-удобно положение, но край него хората се раздвижиха, в коридора засноваха напред-назад. Изправи се, позна покрайнините, още обгърнати в тъмнина. И изведнъж скочи прав... Какъв ден е днес? Беше понеделник. Стана му студено. Ужасна умора тегнеше на гърба му като раница. Влакът съвсем бавно се движеше по един нескончаем перон, където минаваха товарни колички. А сега трябваше да се слезе с куфара, който изглеждаше смешен, и никой не чакаше посрамения пътник. Навън още не беше се развиделило. Много е късно да си наеме стая. Или много рано. Оставаше му само да върви пеша, след като за пореден път даде куфара си на съхранение. Гъста като ситен дъжд мъгла пълзеше по безлюдните булеварди.

Ева можеше да не си е у дома. Или да не е сама. Но това вече не причиняваше болка. Важното беше да приключи, без да стане за смях.

Отново едно дълго, дълго пътуване сред сенките на есенната утрин. Лъопра пресметна, че щеше да пристигне към седем часа, спирайки някъде да изпие чашка кафе и да изяде един кроасан. Трябваше ли да се обади, за да предупреди? Но тя сигурно щеше да откаже да го приеме. По-добре щеше да е да се появи омачкан, мръсен и най-сетне откровен. Мъглата стана толкова гъста, че той едва се ориентираше. Спря в някакъв бар, заседя се, свит на топло навътре в салона, където един прислужник метеше. Смътна тъга се надигаше у

него, натежаваше в гърдите му и му пречеше да си поеме дълбоко дъх. Не можа да довърши кифличката си, разора, че е настъпил последният етап.

В седем и половина мина пред портиерската стая и влезе в асансьора. Заспалата къща хлътна под краката му. Той се изкашля, за да прочисти гърлото си. С меко пружиниране асансьорът спря. Лъопра излезе, отново бутна решетката. Сега вече бързаше. Бързо! Нека дойде! Нека научи!

Продължително натисна звънеца и веднага чу плъзгането на пантофите ѝ, идващо от дъното на апартамента. Зад вратата за малко се възцари тишина, после Ева отвори.

— Аз съм — каза Лъопра.

— Добре де, влез.

Мина пред нея и машинално опипа страните си, потъмнели от набола брада.

— Свали шлифера си.

Подаде ѝ го и тя го окачи на закачалката. Погледна я. Беше по нощница, с разрошени къси коси. Той разпери ръце встрани, пак ги отпусна.

— Ева — прошепна, — аз убих Мелио.

Тя го гледаше право в очите. Не издържа погледа ѝ, извърна се, запъти се към стаята ѝ.

— Ето това е всичко — каза той.

Зад него тя нахлузваше пеньоара си.

— Аз знаех — каза тя. — Винаги съм го знаела.

Не беше ядосана. Също като него тя сякаш беше на края на силите си.

— Чакаше ли ме? — поде той.

— Надявах се, че ще дойдеш. Вярвах въпреки всичко.

— Много съжалявам. Мисля, че съм един...

— Седни. Ще сваря кафе.

Седна на края на разхвърляното легло. За да си наложи да говори, толкова се беше стегнал и напрегнал, че сега се олюля. Събу обувките си и се изтегна с разперени ръце, с обърнати нагоре длани като мъртвец. Тракането на чашките не го измъкна от вцепенението. Ева загаси полилея. Дневната светлина се промъкна през завесите в

стаята и когато се осмелиха отново да се погледнат, бяха като две сенки. Тя му помогна да изпие кафето.

— Но защо отиде при него?

— Сбърках, знам. Ти си толкова... толкова... агресивно откровена... разбираш ли... Предпочитах да се обясним двамата по мъжки.

— Все мислиш, че всичко може да се уреди, ако си гъвкав, любезен.

— Съгласен съм — каза Лъопра. — За пореден път сбърках. Все пак, ако беше пожелал да ме изслуша... Но той ме изкара от кожата. И тогава аз се побърках. Гледаше ме толкова злобно! Заплаших го. Той се опита да повика помощ... Стиснах го за гърлото... и видях, че вече не е жив. След това, да, трябваше да ти призная веднага... Не посмях... и колкото повече време минаваше, толкова по-трудно ми беше да говоря.

— Защо?

— Щеше да се отвратиш от мен. Аз самият достатъчно се отвращавах от себе си.

— Още малко кафе?

Тя напълни двете чаши с толкова нежни движения, че помежду им се възвърна малко от предишното доверие.

— У Мелио — каза тя — разбрах, че си ти. Кой друг би могъл да го стори, а? Я помисли! На връщане те разпитах, припомни си.

— Искаше да се разкрива ли?

— Да. Исках да ми кажеш истината. Не беше приятна, но тъкмо затова.

Лъопра потъна във възглавниците.

— Разбери ме — прошепна той. — Трябваше да се защитим.

— Въпросът не е там. Трябваше да ми имаш доверие... Аз щях да реша.

— Добре. Да приемем, че е така — каза той. — Няма да се караме. Сбърках, щом това, изглежда, ти доставя удоволствие... Ти можеше поне да ми спестиш тази отвратителна седмица.

— Чаках.

— Ти ме дебнеш. Трябваше да коленича в краката ти. Не страдах ли достатъчно? Толкова ли не можеше да проумееш, че случаят Мелио засяга само мен и никой друг.

Тя скочи и дръпна завесите. Видяха се — той разрошен, отслабнал, мъртвешки блед; тя без грим, с торбички под очите и безцветни устни. Това беше първият им миг на истинска интимност.

— Мен ме засяга, защото мен ще арестуват — отсече тя.

— Смешно! — измърмори Лъопра.

Той се наведе, обу се, потърси гребена си.

— Смешно е, защото никога не е имало такова писмо. Сега съм абсолютно сигурен. Мъжът ти не беше способен да извърши подобно нещо.

— Значи знаеш нещо по въпроса.

— Може и да знам... Няколко дни размишлявах. И ако се върнах, то е, за да престанеш да се страхуваш.

— Благодаря — сухо отвърна Ева. — Но аз не се страхувам. Всички мерки са взети. Куфарът ми е готов. Сигурно си го видял във вестибюла.

Гласовете им звучаха напрегнато. Правеха усилие да си говорят на „ти“, сякаш нарочно се стараеха, и леко се превземаха. Ева влезе в банята. Лъопра се обърна към отворената врата.

— Повтарям ти, че никога не е имало такова писмо. В противен случай щяхме да го намерим у Мелио.

— Защо тогава се кри през последните четири дни?

— Чуй ме — каза потиснат Лъопра. — Бъди добра. Разбери ме. Не съм се крил. Бях в Белгия.

— Защо?

— И още питаш!... Не знаеш ли какво е това ревност?

— Горкото ми момче.

— Ах, моля те!

Ева се показа на вратата на банята с четка за коса в ръка.

— Ами да, горкото ми момче! За глупачка ли ме мислиш? Замина, защото ти е писнало от мен. А започна да ти писва от вечерта със случката с Мелио, много просто.

Тя се обърна към огледалото и докато се решеше, продължи:

— Винаги стигаме дотук. Не те упреквам, нали знаеш. Ти изпадна в паника от малодушие. Ти си слаб човек, Жан. Признай си поне веднъж. Но категорично отказваш да го признаеш.

— Е и?

— И това, че аз не те принудих да го направиш заради мен, а заради теб самия.

— Е добре, това стана. Доволна ли си?

— Доволна! Никога не е хубаво, когато любовта си отива.

Поставен натясно, Лъопра потърси успокоителен отговор, улови се за думите, с които се беше оправдал:

— Ева! Щом се върнах, значи ти сама виждаш, че те обичам. Сега знаеш, че нямаме от какво да се боим.

Тонът не беше убедителен и мълчанието беше смазващо.

— Задушно е! — каза Лъопра.

Той отвори прозореца и веднага отскочи назад. Една черна кола току-що бе спряла до тротоара и Борел, следван от двама мъже, наблюдаваше кооперацията.

— Полицията! — извика той. — Борел е долу.

Ева надяна една рокля през глава, после старателно я изопна по тялото си.

— Полицията! — повтори Лъопра. — Какво означава това?

— И още питаш! — каза Ева с леко презрение. Млъкна, за да се начерви със сигурна ръка, и пак поде: — Докато ти ме чакаше в салона на Мелио, спомняш ли си... Аз взех писмото и плочата.

Лъопра вече не помръдваше, не смееше да вникне в думите ѝ.

— Плочата само я пъхнах под шлифера си. В понеделник я пратих по пощата.

— Но защо? — изстена Лъопра.

— За да видя що за човек си.

Тя нарочно говореше много кротко, с прекъсвания, за да може ясно да очертае устните си.

— Видях. Предпочитам да не бях виждала. Още се колебаех дали да изпратя писмото, а после ти избяга.

— Не е вярно.

— И така — заключи Ева — аз го изпратих... Иди да заключиш вратата.

Лъопра послушно отиде да заключи външната врата. Асансьорът се качваше вероятно с тримата мъже. Ева беше готова. Избра чифт обеци и старателно си ги сложи, после измъкна от една кутия обувки с високи токове.

Позвъни се.

— Не мърдай — прошепна тя.

Отново позвъниха. Зад вратата зашушукаха.

— Знаят, че сме тук — прошепна Ева. — Портиерката им е казала. Ще отидат да повикат ключар. Имаме още малко време.

— Ева — каза Лъопра, — толкова ли ме мразиш?

— Аз ли? Значи всичко трябва да ти се обяснява... Сега ти нямаш повече нужда от мен. Ще започнеш да живееш, както намериш за добре. Нямах замаха на мъжа ми, но може и да се лъжа. В теб има някаква жестокост, която напоследък често ме учудваше. Когато станеш на петдесет години, може би ще си същият като него.

Железен уред се заби в ключалката. Леко драсване издаваше търпелива работа край ключа.

— Донесли са връзка ключове — забеляза Ева с все така равния си глас. — Борел сигурно смята, че съм се самоубила. Глупак!

От стаята, през хола, те виждаха вестибюла, вратата, блестящия ключ. Лъопра потърси ръката на Ева, силно я стисна.

— Ако ми се беше доверила — започна той.

— Млъкни — отсече тя. — Ще кажеш някоя глупост. Това, което става сега, не те засяга. Ние с мъжа ми имаме да уреждаме някои неща. Ще ни съдят. Ще видим кой от двама ни е бил жертва на другия.

Гласът ѝ трепна, но тя овладя вълнението си.

— Постъпвам жестоко, като ти говоря така — продължи тя. — Ти заемаше голямо място в живота ми, уверявам те. В крайна сметка не е твоя вината, че не беше на ниво. Опитах се и с теб, както и с него, да изиграя играта безмилостно, докрай. Сега съм сама.

Лъопра сви рамене.

— Ти винаги това си искала.

Тя мигом се обърна към него с разгневено лице:

— Не бях ли сама вчера? И по-завчера? Къде беше ти през това време? Не трябваше ли да си тук, до мен?

Ключът поддаде. С един уред налучкваха как да отворят.

— И ти си като другите — каза Лъопра. — И ти си измисляш някаква история. Имаш нужда да ни унищожаваш. Фожер, мене, всички нас... За да е хубава тази история.

— Лъжеш! — извика тя.

Ключът, избутан отвън, звънна на пода. Почти веднага вратата се отвори. Пръв влезе Борел. Той свали шапка, прекоси салона. Двамата

инспектори го изчакаха във вестибюла.

— Госпожо — започна той отдалече, — вие знаете защо съм тук — беше смутен, неспокоен. Думите, които беше подготвил, не подхождаха вече на създалото се положение.

— Получих едно писмо — продължи той. — Ще ви помоля да ме последвате. Дълбоко съжалявам.

Очите му шареха от Ева към Льопра. Ева се доближи до него.

— Признавам — каза тя, — че убих мъжа си. Животът ни се беше превърнал в ад... по негова вина. Вечерта, преди да умре, беше пиян. Върна се... между нас се разигра отвратителна сцена... За да го усмиря, се съгласих да го придружа до Париж. По пътя се наложи да карам, защото той не знаеше вече какво върши. Тогава разбрах, че е дошъл моментът да сложа, край на всичко. Беше задрямал. Аз предизвиках катастрофата. И по-късно убих Мелио. Ще докажа, че той се беше съюзил с мъжа ми, за да ми отмъсти по най-отвратителен начин.

И добави с тържествуващ глас:

— Господин Льопра нищо не знае. Той трябва да остане настрана от всичко това...

Сега тя го наблюдаваше. Той сведе очи. Беше права. Успокои се. Беше и ужасно, и чудесно. Сякаш го бяха помилвали.

— На ваше разположение съм — каза Ева.

Лиш пред Борел. Двамата инспектори се отдръпнаха. Единият понечи да вземе куфара.

— Оставете — рязко се възпротиви тя. — Държа аз да го нося.

Обърна се, погледна Льопра. Със свити юмруци, с наведена глава, той мълчеше с всички сили. Тя леко се усмихна. Сега той беше белязан; принадлежеше й завинаги.

— Сбогом — прошепна тя и прекрачи прага.

Беше спечелила играта.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.